

työväen kalenteri 1966

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue-toimikunta

Työväen kalenteri 1966

Lauri Sivonen: Kriisien maailma	2
Tuulikki Alkio: Eduskunta 1964—65	10
Ahti M. Salonen: Reaaliensioiden kehityksen tarkastelua	16
Reino Forsberg: Asuntopoliittisten komiteoitien vuosi	20
Viljo Ripatti: Kuka saa työeläkettä ja paljonko	27
Olavi Hurri: Televisio voidaan valjastaa hyvien asioiden palvelukseen	33
Kunnallisvaltuustojen voimaisuudet v. 1964 vaalien jälkeen	36
Kunnallisvaalien tulos muunnettuna eduskuntavaalitulokseksi	48
Juha Virkkunen ja Pentti Saaritsa: Kirjallisuus 1964—65	58
Maailman itsenäiset valtiot	63
Ilmoittajaluettelo	80
Vuonna 1964—65 tapahtui	81
Syntymäpäivät 1966	106
Osoiteluettelo	118
Urheiluennätykset	124
Kalenteri	

LAURI SIVONEN

KRIISIEN MAAILMA

Kaksi vuotta John F. Kennedyn kuoleman jälkeen, syksyllä 1965, vaikuttaa siltä, että maailma on joutunut loppumattomalta tuntuvan kriisikierteeseen, joka ei pääty pian ja jonka pitempiaikaisesta paikallisuudesta ei voida olla kovinkaan vakuuttuneita. Aivan selvää on, etteivät tähän johtaneet syyt ole yksiselitteisiä, helppoja määritellä. Niin arveluttavaa kuin se onkin, voidaan olettaa, että Yhdysvaltojen presidentinvaalien tulos marraskuussa 1964 muodostaa yhdessä Kiinan ja Neuvostoliiton aatteellisen kriisin sivuvaikutusten kanssa jonkinlaisen vedenjakajan. Tätä kirjoitettaessa voidaan ainostaan huolestuneisuudella tutkia näitä lukuisia huolenaiheita ja toivoa, että ne päättyisivät, ja mikäli ne ovat päättyneet, eivät uusiutuisi muodossa tai toisessa.

VIETNAM

Syksyllä 1964 Vietnamin sodassa tapahtui ratkaisu, ja sen luonne määräytyi Yhdysvalloissa, kun Lyndon B. Johnson voitti ylivoimaisella ääntenenemmistöllä vastaehdokkaansa senaattori Barry M. Goldwaterin. Sillä hetkellä kun vaalien tulokset ilmestyivät julkisuuteen päättyi John F. Kennedyn politiikka, joka ilmeisesti oli tähännyt Vietnamin tilanteen kunnialliseen rauhoittamiseen. Samalla hetkellä, kun vaalien tulokset ilmestyivät julkisuuteen, alkoi Johnsonin politiikka ja tilanteen jatkuva huonontuminen, mikä on jatkunut aina näihin päiviin saakka ja varmistanut Yhdysvaltojen tappion.

Sotilaallisessa mielessä, siis tosiasiallisesti, Yhdysvaltojen tappiot

Naiset

100 m vu	58,9	Dawn Fraser Australia.
200 m vu	2.11,6	Dawn Fraser Australia.
400 m vu	4.38,0	Martha Randall USA.
1.500 m vu	18.23,7	Patty Caretto USA.
100 m ru	1.17,2	Svetlana Babanina N-liitto.
200 m ru	2.45,4	Galina Prozumenshikova N-liitto
100 m pu	1.04,5	Ada Kok Hollanti.
200 m pu	2.25,8	Ada Kok Hollanti.
100 m su	1.07,7	Cathy Ferguson USA.
200 m su	2.27,4	Cathy Ferguson USA.
400 m sekau.	5.14,9	Donna de Varona USA.
4 × 100 m	4.03,8	USA.
4 × 200 m	9.13,4	USA.
4 × 100 m sekav.	4.33,9	USA.

PAINONNOSTO

Punnerrus

56 kg	117,5	kg	F. Baez Puerto Rico.
60 kg	128,0	kg	I. Földi Unkari.
67,5 kg	143,5	kg	V. Katsura N-liitto.
75 kg	148,5	kg	B. Kozlov N-liitto.
82,5 kg	160,0	kg	G. Veres Unkari.
90 kg	168,0	kg	V. Golovanov N-liitto.
Yli 90 kg	198,5	kg	B. Abramov N-liitto.

Tempaus

56 kg	108,5	kg	P. Kim N-liitto.
60 kg	123,0	kg	J. Mijake Japani.
67,5 kg	133,0	kg	S. Lopatin N-liitto.
75 kg	141,0	kg	V. Beljajev N-liitto.
82,5 kg	147,5	kg	L. Riecke USA.
90 kg	149,0	kg	V. Berlisov N-liitto.
Yli 90 kg	172,5	kg	J. Vlasov N-liitto.

Työntö

56 kg	140,0	kg	A. Vahonin N-liitto.
60 kg	152,5	kg	I. Berger USA.
67,5 kg	168,0	kg	W. Baszanowski Puola.
75 kg	178,0	kg	V. Kurentsov N-liitto.
82,5 kg	187,0	kg	G. Veres Unkari
90 kg	190,0	kg	I. Palinski Puola.
Yli 90 kg	217,5	kg	L. Zabotinski N-liitto.

Yhteistulos

56 kg	357,5	kg	A. Vahonin N-liitto.
60 kg	397,5	kg	J. Mijake Japani.
67,5 kg	432,5	kg	W. Baszanowski Puola.
75 kg	450,0	kg	V. Kurentsov N-liitto.
82,5 kg	477,5	kg	G. Veres Unkari.
90 kg	487,5	kg	V. Ljah N-liitto.
Yli 90 kg	580,0	kg	J. Vlasov N-liitto.

Työtä on lääkintämiehillä riittänyt Vietnamissa.

alkoivat ratkaisevasti lisääntyä syyskesällä 1965, jolloin amerikkalaisia oli maassa hyvän joukon yli 100.000 ja voimasuhde Vietkongin kommunistisiiheihin nähden 5:1. Tämä ei voinut estää valttien luisumista käsistä, koska siihen saakka virhelaskelmat, väärinarvioinnit ja oman aseman yliarvioinnit olivat olleet liian valtavia. Amerikkalaiset kävivät tuolloin sotaa, jonka voittamiseen he eivät itsekään, kenties hallitusta lukuunottamatta, uskoneet. He ratsastivat kuolleella hevosella, kuten sanotaan.

Kenelläkään ei liene epäselvää, että Etelä-Vietnamin Ngo Dinh Diemin jälkeiset hallitukset (ja se tietysti mukaanluettuna) ovat olleet upseeriston, taloudellisesti ja uskonnollisesti etuoikeutettujen ryhmien tukemia ja heitä suosivia. Niillä ei ole ollut kansan kannatus-

ta nimeksikään. On suoranainen ihme, että tämä ryhmä on kyennyt pitämään asemansa, ja tämä ihme on ollut Yhdysvaltojen armeija. Tästä syystä Vietkongin kommunistit kontrolloivat suurinta osaa maasta, eikä heidän etenemistään pysty nähtävästi mikään estämään. Amerikkalainen senaattori Richard Russell on ilmoittanut käsityksensä, että jos Etelä-Vietnamissa järjestettäisiin vapaat vaalit, väestön enemmistö valitsisi Pohjois-Vietnamin presidentti Ho Tshimin. Muut Johnsonin Vietnamin-politiikkaa vastustavat syyttävät hallitusta siitä, että uudistuksille on annettu liian vähäinen ja sotilaalliselle toiminnalle liian suuri sija.

Tosiasia on, että amerikkalaiset toimivat paniikin vallassa eivätkä he sen vuoksi harkitse realistisem-

pia vaihtoehtoja. Tämä valinta avaa sen mahdollisuuden, että Kiina ja Pohjois-Vietnam, kenties koko kommunistinen ryhmittymä, liittyvät sodankäyntiin, mikä merkitsee sen välitöntä laajentumista.

Heidän käsityksensä mukaan perääntymistä Vietnamissa seuraa perääntyminen muualla, yhtä tapiota toinen. Vastapainona tälle opille on esitetty käsitys, että kommunistit perääntyvät, kun ilma- ja maahyökkäykset ulotetaan Pohjois-Vietnamiin lähelle Kiinan rajaa. Tämänlaista menettelyä on puolusteltu sillä, että Ho Tshi-Minh tukee Vietkongia.

Tässä sodassa on kokeiltu monia eri menetelmiä, jotka ovat osoittautuneet tehottomiksi. Aikaisemmin Johnson ja puolustusministeri Robert McNamara sanoivat, että voitto on ei ainoastaan mahdollinen vaan myös todennäköinen lyhyen ajan kuluessa. Mikään ei näytä auttavan, ja rauhaa vaativat äänet kovenevat päivä päivältä. Minkälaiset ovat sitten mahdollisuudet rauhanomaiseen ratkaisuun?

Pääeste on molemmilla puolilla vaikuttava kaikki-tai-ei-mitään-mieliala. Se voi kuitenkin olla ohimenevää. Kommunistit eivät suostu neuvotteluihin ennen kuin amerikkalaisten joukot on poistettu Vietnamista; amerikkalaiset eivät suostu neuvottelemaan Vietkongin, siis todellisen vastapuolen, kanssa. Molempien osapuolien asenne on tosiasiallisesti kielteinen 17 puolueettoman valtion rauhanvetoomukseen nähden. Rauha on palautettava, ja yhä useammin todetaan siihen päästävän vain uuden Geneven konferenssin kautta. Presidentti de Gaullen ehdotus Kaakkois-Aasian neutralisoinnista on hyvin aiheellinen, mutta todellisuudessa kaukainen, koska mielipiteet eivät ole vielä kypsyeitä.

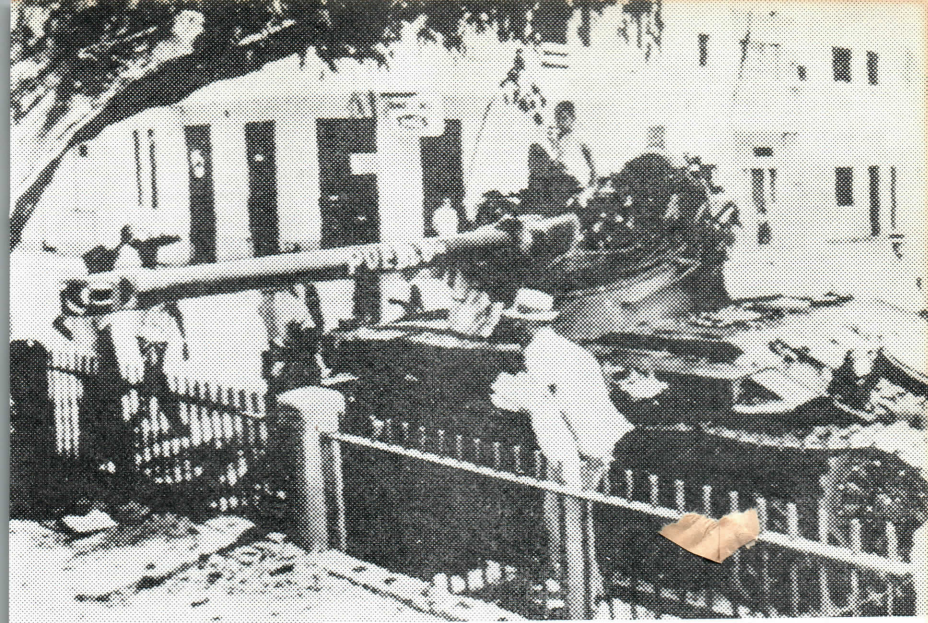
Pelkoa herättää tietoisuus siitä, että Vietnamin kriisi saattaa laajentua. Kiinalaiset ja neuvostoliittolaiset ovat uhanneet lähettää vapaaehtoisia ja antaa aseapua. Toisaalta on esitetty että amerikkalaiset harkitsevat maihinnousua Pohjois-Vietnamiin, minkä lisäksi McNamara sanoi viime kesäkuussa, ettei USA ole sitoutunut olemaan käyttämättä ydinaseita.

Tämä ikävä tilanne Vietnamissa jatkunee kauankin ellei jotain yllättävää tule tapahtumaan. Rauha palautuu aikanaan ja silloin ollaan varmasti hyvin lähellä sellaista tilaa, jossa Kaakkois-Aasia on muodostunut puolueettomaksi alueeksi, ja jossa puolin ja toisin ulkomaisten suoranainen vaikutus yhteiskuntaelämään on päättynyt. Itse asiassa kysymys on selvästikin siitä, johdetaanko Kaakkois-Aasian politiikkaa sieltä käsin tai joidenkin suurvaltojen pääkaupungeista.

DOMINIKAANINEN TASAVALLA

Huhtikuussa kukistui Dominikaanisessa tasavallassa, tuossa mittättömässä Karibian meren valtiossa, Elias Wessin y Wessinin johtama sotilasjunta, mikä oli puolestaan aikaisemmin syrjäyttänyt maan ensimmäisen todella demokraattisesti valitun presidentin Juan Boschin. Tämän kumouksen jälkeen jakaantuivat Wessin y Wessiniä vastustavat kahteen leiriin, joiden johtajiksi tulivat oikeistojohtaja Antonio Imbert sekä Boschin paluuta kannattava vasemmistomielinen eversti Francisco Caamano. Ensinmainittu nojasi amerikkalaisten tukeen, jälkimmäinen ei kehenkään paitsi maailmanlaajuiseen myötätuntoon.

Nämä vastakkaiset ryhmät jouduivat keskenään aseellisiin taiste-

Kapinallisten panssarivaunu asemissa kahtia jakaantuneessa Santo Domingossa.

luihin, joiden keskeinen tapahtumapaikka oli pääkaupunki Santo Domingo. Imbert ja amerikkalaiset syyttivät Caamanoa kommunistisuudesta ja väittivät hänen joukkonsa taistelevan Havannan tukemina kommunismin puolesta. Yhdysvallat suorittivat pian kapinan puhjettua sotilaallisen intervention perustellen sitä kahdella kestäättömällä seikalla.

Ensimmäinen oli vaara kommunistisesta vallankaappauksesta ja toinen amerikkalaisen siirtokunnan suojeleminen. Totuus on kuitenkin se, että amerikkalaisen siirtokunnan vahvuus oli korkeimmillaankin hieman vaille kaksisataa ja että sitä suojelemaan tuotiin kolmisenkymmentä tuhatta sotilasta. Caamanon joukoissa sanottiin kommunisteilla olevan yliote, mutta ei puhuttu mitään siitä, että heidän ja Boschin välit olivat aina olleet kireät jälkimmäisen kommu-

nismia vastustavien mielipiteiden vuoksi. Eversti Caamano itse ilmoitti olevansa Boschin vankka kannattaja ja harkitsevansa voiton jälkeen kommunistipuolueen kiel tämistä.

Pian intervention jälkeen amerikkalaiset joukot korvattiin OASn yhteisamerikkalaisilla joukoilla, mitä koskeva päätös hädin tuskin saatiin aikaan. Kymmenen valtiota, joista suurin osa epädemokraattisia hallitusmuodoltaan, äänestivät USAn kannan mukaisesti. Vastuu interventioista säilytettiin täten myös muiden latinalaisen Amerikan valtioiden harteille.

Näiden joukkojen läsnäolo ei rauhoittanut tilannetta paljoakaan, ja osittain ne jopa asettuivat Imbertin puolelle Caamanoa vastaan. Tämä oli omiaan heikentämään luottamusta yhteisamerikkalaisten joukkojen puolueettomuutta kohtaan. Heinäkuussa tilanne

oli kypsynyt pisteeseen, jossa molemmat ryhmittymät vaativat ulkolaisten joukkojen poistumista, mutta tuloksetta; ainoastaan Yhdysvaltojen merijalkaväen osuutta vähennettiin.

Tätä interventiota tarkastellessa on muistettava, että sen pohjimmaisena vaikkakin liioiteltuna pyrkimyksenä oli estää uuden Kuuban syntyminen. Voidaan kuitenkin kysyä oliko tämä ratkaisu oikea, oliko se tarpeellinen, ja eikö se ole omiaan laajentamaan kommunismin kannatusta, nostamaan ihmisiä vastustamaan yhä selvemmin USAn santarmipolitiikkaa, mikä ei kajoa syihin vaan seurauksiin. Useiden latinalaisamerikkalaisten valtiomiesten mielestä olisi vihdoin aika kiinnittää suurempaa huomiota sosiaalisten epäkohtien poistamiseen, kuin sekaantua toisten valtioiden sisäisiin asioihin. Tässä mielessä ehkä huomataan ero Kennedyn ja Johnsonin kesken; ensinmainittu perusti kehityksiin, mutta jälkimmäinen on an-

tanut sen kuolla itsekseen. Ensinmainittu tuki vasemmistolaisia ei-kommunistisia liikkeitä, mutta jälkimmäinen on yhteistyössä ääri-oikeistolaisten kanssa.

Yhdysvaltojen on varauduttava samanlaisiin tilanteisiin monta kertaa tulevaisuudessa, koska oikeudenmukaisuuden vaatimuksia esitetään yhä useammin. Vasemmis-
ton, kansanvaltaisen vasemmis-
ton, etenemistä ei kyetä lakkautta-
maan interventioilla. Mikäli tun-
nusmerkit ymmärretään oikein ja
onhan ne ymmärrettävä, nykyinen
suunta, mikä vahvistaa ääri-vasem-
mistolaisia liikkeitä, saattaa olla
kovinkin tilapäinen. Dominikaani-
sesta tasavallasta lyhyen matkan
päässä sijaitseva Kuuba muistut-
taa epäonnistuneesta politiikasta.
Dominikaaninen tasavalta muistut-
taa Guatemalasta ja Brasiliasta.

KOMMUNISTIT

Lokakuussa tapahtunut Neuvos-
toliiton pääministeri N. S. Hrush-

Korkeimmassa neuvostossa taputetaan käsiä nyt toisten miesten puolelle.

tshevin syrjäyttäminen oli vuoden uutinen, aavistamaton ja merkityksellinen. Hänet korvannut parivaljakko L. I Brezhnev & A. Kosygin mainitsivat vallansiirron jälkeen kuitenkin, ettei NLn suhtautuminen kansainvälisiin kysymyksiin ja länsimaihin muutu. Sen vuoksi kysyttiinkin oliko syrjäyttäminen aiheellinen, jos oli niin miksi?

Motiivit olivat moninaiset, mutta tärkeimmiksi niistä nousivat Hrushtshevin harjoittama suulaisten suosinta, vallankeskitys, sisäpoliittiset vaikeudet ja — ennen muuta — Kiinan ja Neuvostoliiton ideologinen kiista. Puoluesihteeriksi valitun Brezhnevin ja pääministeriksi valitun Kosyginin valtaannousua seurasi eräänlainen vaisu kausi Kiinan-suhteissa, joiden herkkyyks täysin ymmärrettiin ja sen vuoksi oltiin pidättyväisiä lausunnoissa. Sisäpoliittista valtaa lujitettiin puhdistamalla vankkumattomat Hrushtshevin kannattajat asemistaan. Samanaikaisesti jo mainitun siirron yhteydessä oli tapahtunut jotain yhtä arvaamatonta, mikä vaikeutti sovintomahdollisuuksia, nimittäin Kiinan ensimmäisen atomipommin räjäytys. Tämä on otaksuma, mutta sitä tukevat monet tosiasiat.

Merkki siitä, että Neuvostoliitto todella pyrki pa antamaan suhteita Kiinaan huolimatta tämän jatkuvista vihjailuista ja raja-alueiden vaatimisesta, oli Kosyginin vierailu Pohjois-Vietnamiin ja Pohjois-Koreaan, millä pyrittiin osoittamaan NLn säilyttävän mielenkiintonsa vallankumouksellisia sissijoukkoja kohtaan. Molemmat ao. valtioista osoittivat tyytyväisyyttä, mutta pian Pekingin yliote palautui. Tästä hetkestä lähtien voidaan sanoa Neuvostoliiton johtajien lähestyneen Kiinaa ja etään-tyneen yhteistyöstä länsivaltojen kanssa.

Kuinka ollakaan, pian palautu entinen asetelma: kiinalaiset ryhtyivät syyttelemään selvin sanoin »Hrushtshevin revisionisteja seurailijoita» sinisilmäisestä hyväuskoisuudesta länttä kohtaan. Kremln vaikenä kohteliaasti vaikka ymmärsikin, että sovintoa ei voida saavuttaa hyväksyttävien ehdoin. Tämä tilanne jatkuu edelleen, ja tappionsa Aasiassa koettaa NL korvata entistä läheisemmällä, entistä vapaamielisemmällä yhteistyöllä Itä-Euroopan valtioiden kanssa, joiden piirissä on ollut havaittavissa jo useiden vuosien ajan voimakasta itsenäistymispyrkimystä.

Romania on tästä selvä esimerkki. Heinäkuussa pidetty puoluekokous, jota läsnäolollaan kunnioittivat sekä Brezhnev että arvoituksellinen, jyrkkä kiinalainen Teng Hsiao-ping, osoitti vapaampien tuulien puhaltavan, kun maan johtavat miehet esittivät itsenäiset tavoitteensa kongressille, tavoitteet, jotka olivat itsenäisiä sekä taloudellisesti että poliittisesti.

Sama kehitys on jo viidentoista vuoden ajan ollut vallalla Jugoslaviassa, ja muu tämän vuoden Unkarissa. Tšhekkoslovakia ja Itä-Saksa, jotka yleensä tekevät mitä niiden toivotaan tekevän, ovat sen sijaan entisensä. Gomulkan valtaannousu v. 1956 Puolassa osoittaa, että kun voimakas kotimainen mielipide vaatii liberalisoitumista, ei sitä voi estää edes maan sijainti. Todellisuudessa Stalinin luoma monoliittinen dynastia on hajonnut, mutta sen sijalla on ryhmä kommunistisen järjestelmän valtioita, jotka tulevat paremmin toimeen keskenään NLn johdolla, kun destalinointi on loppuun suoritettu ja otettu selvä asenne Kiinan kanssa sodan ja rauhan kysymyksiin.

Uusi Itä-Eurooppa on uudenlainen myös ulospäin: se etsii yhteyk-

siä länteen pyrkien laajentamaan kaupallisia ja sivistyksellisiä suhteita. Näihin yrityksiin sillä on luonnollisesti NLn siunaus. Itä-Euroopan liberalisoitumista ei voi estää mikään, sillä pystyäkseen seuraamaan muualla tapahtuvaa kehitys, on ovien auettava. Sitä ei mainittavammin kiinnosta, siirretäänkö NLn nykyinen johto hyllylle, kuten on ennustettu, vaan oman aseman poliittinen ja sotilaallinen turvaaminen.

EUROOPPA

Kun usein aikaisemmin on todettu, että jännityksen painopiste on siirtynyt Euroopasta Kaakkois-Aasiaan, vaikuttaa tällä kertaa perustellulta esittää, että tuo siirtyminen on ollut pysyvämpää kuin aikaisemmin saatettiin olettaa. Tämä ei tarkoita Euroopan olleen toimeton, päinvastoin: siitä on muodostunut lukuisten pienten kriisien tapahtumapaikka.

Lokakuussa Englannissa valtaannoussut työväenpuolue on suorittanut useita keskusteluja aiheuttaneita siirtoja; sehän on varsin päättäväisesti vastustanut MLF-suunnitelmaa ja korottanut tuontiveroa (jota myöhemmin on laskettu EFTA-kumppaneiden tyynnyttelemiseksi). Vaihtoehtoksi on Harold Wilsonin kabinetti esittänyt ns. ANFn, mikä merkitsisi toteutuneena, etteivät saksalaiset sormet pääsisi ydinliipaisimelle. Hallitus on perinyt konservatiiveilta konkurssipesän, jonka paikkaileminen on tuottanut ylivoimaisilta vaikuttavia vaikeuksia. Taloudellinen tilanne on jatkuvasti huolestuttava eikä sen korjaamiseksi suoritettuja epäonnistuneita toimenpiteitä ole kyetty peittämään lisääntyneellä ulkopoliittisella aktiivisuudellakaan.

MLF-suunnitelma ei toteudu, vaikka tosin Yhdysvallat ja Länsi-Saksa pyrkivät siihen jatkuvasti.

Tämä merkitsisi asiallisesti ottaen ydinasekerhon laajenemista ja Euroopan tilanteen huolestuttavaa järkkymistä epäedullisempaan suuntaan. Tähän mennessä, erityisen selvästi Geneven aseriisuntaneuvotteluissa elokuussa, se on kiristänyt suurvaltojen välisiä suhteita yhdessä Vietnamin-kysymyksen kanssa ja vaikeuttanut sopimukseen pääsemistä.

Länsi-Euroopan integroitumisen on hidastunut. Tässä integraatiossa on tärkeitä, että kolmen suuren eurooppalaisen valtion (Englanti, Ranska, Länsi-Saksa) käsitykset ovat yhtäläiset, mutta nyt onkin liki päinvastoin. Englanti on täysin ulkopuolella EEC:n ja Ranskan sekä Saksan asenteet eroavat toisistaan monissa kysymyksissä. Voidaan kenties ajatella, että Englanti tulee toimeen ilman yhtynyttä Eurooppaa, mutta sitä vastoin on mahdotonta, että se muodostuisi ilman molempia muita em. valtioita, joiden keskinäiset suhteet olivat Adenauerin aikana huomattavasti lämpimämmät kuin nykyään. Tästä syystä Euroopan yhdistyminen taloudellisessa ja poliittisessa mielessä on utopiaa, johon kuitenkin useat uskovat. Mitään muuta johtopäätöstä ei voi vetää, kun de Gaulle on vetäytynyt osittain pois NATOsta ja uhkaa tehdä saman myös EEC:n kohdalla.

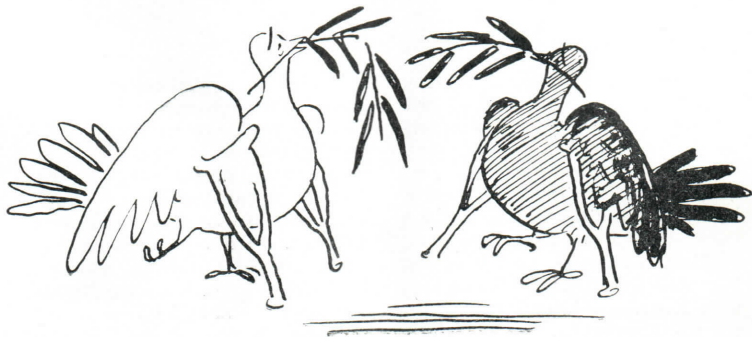
Kun de Gaulle on saavuttanut diplomaattisia voittoja Aasiassa sekä suhteissaan kommunistiblokiin nähden, ja kun Länsi-Saksa on suhtautunut torjuvasti tähän realistiseen politiikkaan ja esittänyt läheisempää yhteistyötä Yhdysvaltojen kanssa vaatien samalla Saksan valtioiden yhdistymistä, voidaan kuvitella kuinka vakava tämä tilanne on. Eräässä mielessä voidaan ajatella, että Länsi-Eurooppa on palaamassa heti sodan jälkeen vallinneeseen tilaan.

Länsi-Saksan politiikka on kohdannut myös muita vastoinkäymisiä. Keväällä 1965 Bonn joutui kiistoihin eräiden arabimaiden kanssa sen jälkeen, kun Itä-Saksan valtionpäämies Walter Ulbricht oli vieraillut Kairossa ja Erhardin hallitus päätti tunnustaa Israelin. Näin tapahtuikin. Seurauksena arabit lähestyivät Pankowia ja etääntyivät yhteistyöstä Länsi-Saksan kanssa. Viimeksimainitulle tämä merkitsi kauppapoliittisia tappiota, mutta oli varmasti osaltaan huomattava psykologinen voitto. Israelissa tätä tunnustusta ei nieltä aivan sellaisenaan, kuten suoritetuista kysymyksistä tiedetään.

Kreikan heinäkuussa alkanut kriisi oli ainakin pintapuolisesti hyvin tapahtumarikas kamppailu nuoren vanhoillisten tukeman kuninkaan ja entisen pääministeri Giorgios Papandreoun kesken, jossa kuningas menetti huomattavasti aikaisemmin saavuttamaansa arvovaltaa. Papandreou yritti taivuttaa kuningasta kannattamaan oikeistoaan erottamista armeijasta, mutta tämä kieltäytyi koska oikeisto tukee monarkiaa. Näytelmä alkoi: Konstantin myönsi eron Papandreoulle ennen kuin tämä oli ehtinyt jättämään kirjallista eronpyyntöä ja nimitti hänen

tilalleen monarkian uskollisen tukijan George Athanassiadis Novasin, keskustapuolueen jäsenen ja parlamentin puhemiehen, jonka »petturihallitusta» vastaan puhkesi maassa laajoja mielenosoituksia (Novas on keskustapuolueen jäsen, kuten Papandreoukin, mutta myös eräänlainen ottopoiika ja sen vuoksi »petturi»). Kolme viikkoa kestäneet mielenosoitukset osoittivat vakuuttavasti kansan kannattavan Papandreouta, joka on, tuluaan hallituksen päämieheksi uusfascistisen Karamanliksen jälkeen, ollut hyvin uudistusmielinen ja aikaansaava henkilö. Väitettiin, että USAN suurlähetystö ja CIA olisivat sekaantuneet tapahtumiin Novasin puolella, mikä seikka saattaa hyvinkin pitää paikkansa, kun tiedetään Yhdysvaltojen politiikan viimeaikainen luonne.

Elokuun alussa suoritettu luotamuslauseäänestys osoitti, että kreikkalaiset vastustavat paluuta uusfascismiin. Novasin hallitus kärsi kirvelevän tappion äänimäärin 167—131, mikä oli itse asiassa epäluottamuslause Konstantinia tai paremminkin hänen äitiään kuningatar Frederikaa kohtaan. Tulevaisuus näyttää, hallitsevatko maata oikeistolaiset tai vapaamieliset; kaikki merkit viittaavat siihen, että jälkimmäiset.

Tuulikki Alkio:

Eduskunta 1964–65

Eduskunta kokoontui aloittamaan syysistuntokauttaan 1964 »synkkien tähtien alla», kuten lehdet kirjoittivat. Eduskuntaa odotti virkamieshallituksen antama enenätysbudjetti, 6 180 milj. markkaa. Siinä oli esitetty veronnousun lisäykseksi peräti 105 prosenttia. Budjettiin sisältyi useita veronkorotuksia, mm. polttoaineen lisävero, autoveron jatkaminen, pysyvä 10-prosenttinen liikevaihtove-

ro, tulo- ja omaisuusveron korottaminen 10 prosentilla. Valtiovarainministeriö ennusti yhä synkkeitä kehitysnäkymiä.

Heti eduskunnan kokoonnuttua budjettiin tutustuneet vasemmistoryhmät osoittivat siitä mieltensä tekemällä hallitukselle välikysymykset epäonnistuneen talouspolitiikan johdosta. Kansliapäällikkö Reino R. Lehdon hallitus ei kuitenkaan jäänyt välikysymysten

varaani, vaan se lähti vapaaehtoisesti hallittuaan maata viikkoa vaille yhdeksän kuukautta. Maalaisliiton keskuudessa valittu uusi puheenjohtaja Johannes Virolainen muodosti hallituksen, joka nojasi eduskunnan porvarilliseen enemmistöön.

Ohjelmassaan hallitus ilmoitti peruuttavansa tulo- ja omaisuusveron korotuksen sekä asutus- ja aravalainojen korotukset, jotka oli myös merkitty talousarvioon.

Budjetin lähetekeskustelussa tarjosi pääministeri oppositiolle linnarauhaa. Oppositio ilmoitti puolestaan olevansa erittäin tyytymätön budjettiin. Erityisesti maatalouspolitiikka sai osakseen arvostelua. Sosialidemokraattisen puolueen puheenjohtaja Rafael Paasio syytti eduskunnan porvarillista enemmistöä taloudellisen kaaoksen aiheuttamisesta. Edustajat täydensivät uutta budjettia 506 omalla aloitteella.

Ensi töikseen uusi hallitus peruutti maidontuotannon rajoittamiseksi annetun »maitolain» sekä lain valtion hankintakeskukseksi, jolla olisi keskitetty kaikki valtion hankinnat tuottajien ja ensimmäisten myyjien käsiin. Kohta peruutettiin lakiesitys ammattikasvatushallituksesta.

Pääministeri vastasi pian vassemmiston tekemiin välikysymyksiin. Välikysymyskeskustelu oli kiivas ja oppositio vaati perääntymistä hinnankorotuslinjalla. Välikysymysponnet hylättiin kuitenkin äänin 104—84.

Hallitus ryhtyi hieromaan opposition kanssa kauppaa margariinin hinnasta, jota virkamieshallitus nosti tuntuvasti (68 p) vastoin hallituksen ja opposition tammikuussa tekemää herrasmiehsopimusta. Margariinin hinnankorotuksen tarkoituksena oli saada voin ja magasinin hinta vanhaan suhteeseen, sillä voin hintaa nostettiin maata-

**Eduskunnan puhemies
Kauno Kleemola kuoli 12. 3.**

loustulolain mukaisesti. Rasvaneuvotteluissa ei päästy kuitenkaan yksimielisyyteen, joten hallitus antoi esityksen tuontimaksulaista. Tällä lailla korvattiin maatalouden markkinointirahastolaki mistä annettu esitys peruutettiin. Uusi laki merkitsee käytännössä samaa kuin entinenkin, mutta se voitiin säätää yksinkertaisella enemmistöllä. Tuontimaksut tuloutetaan valtiolle ja vähintään näin kertyviä varoja vastaava määrä myönnetään valtion budjetissa lain tarkoituksiin käytettäväksi.

Kirkkolain käsittelystä tuli syksyn sensaatio. »Kirkon synty on maallisen vallan tavoittelu» sanoi eräs vasemmistopuhuja. Keskustelun laineet kävivät korkeina.

Erityisesti arvosteltiin sitä, ettei kirkkolain käsittelyyn saa osallistua kirkkoon kuulumattomat. Kirkkolakiin ja sitä, ettei eduskunta voi tehdä mitään muutoksia. Kirkkolaki hyväksyttiin äänin 118—10. Sosialidemokraattien esittämä ponsi kirkkolain kokonaisuudistuksesta hylättiin kuitenkin 80—50.

Sairausvakuutusmaksun korottaminen 50 prosentilla ilman että etuja lisättiin — valtion talouden kohentamiseksi — hyväksyttiin 82—81 äänin.

Maatalouden perusuottolaki, mikä merkitsee 4 prosentin korolla myönnettävää 10—25 vuoden luottoa, tuli myös joulun alla hyväksytyksi.

Ajoneuvo- ja polttoaineverolaista sukeutui lihava riita. Polttoaineille, bensiinille ja dieselöljylle säädettiin lisävero samalla kun ajoneuvokohtainen vero poistettiin. Lait hyväksyttiin äänin 108—83, vasemmiston vastustaessa. Samassa yhteydessä eduskunta hyväksyi toivomuslauselman, että työkoneiden käyttämä polttonesteen hinnannousu hyvitetäisiin. Viimeisenä työnään kevälistuntokaudella 1965 eduskunta hyväksyi hallituksen esityksen, millä traktorit ja työkoneet vapautettiin polttoaineen lisäverosta. Valtiontalouden heikon aseman vuoksi hallitus esitti autoveroa jatkettavaksi »hidastetun aikataulun» mukaan ts. autojen tuontiveroa ei lain mukaan alennettu, vaan pidettiin ennallaan. Vasemmisto esitti lain hylkäämistä ja varoitti kasvavista kuljetuskustannuksista.

10 prosentin liikevaihtoveroon rakentuva liikevaihtoverolaki hyväksyttiin tulevaksi voimaan vuoden 1965 alusta. Lakia vastusti vasemmisto, joka tarjosi 7 pros. liikevaihtoveroa.

Kansaneläkkeistä käytiin myös joulun alla kiivas kamppailu. Por-

variston äänillä siirrettiin kansaneläkkeiden korotus heinäkuun alkuun. Tämän seurauksena vasemmiston taholta esitettiin hallitukselle epäluottamuslausetta. Hallitus pysyi kuitenkin pystyssä äänin 106—81.

Eduskunta kokoontui tammi-kuussa käsittelemään jo alkaneen vuoden viivästynyttä budjettia. Hallitus ryhtyi neuvottelemaan opposition kanssa liikevaihtoveropalautusten lykkäämistä, minkä vastapuolena aravarakennustointaan irroitettaisiin 20 milj. enemmän kuin mitä budjettiin oli merkitty. Tästä päästiinkin sopimukseen.

Vuoden 1965 budjetti tuli valtiovarainvaliokunnasta 5 953 831 574 markkaan karsittuna ja budjetti läpäisi eduskunnan »kirjan mukaan». Valtiovarainministeri vakuutti, ettei veroja koroteta, mutta on elettävä »suu sakkia myöten». Muutamaa kuukautta myöhemmin hallitus korotti autoveroa, mikä laki tuli voimaan kesäkuussa.

Budjetin yhteydessä käytiin todellinen henkien taistelu siitä, olisiko puoluelehtien avustaminen julkisista varoista tutkimisen arvoisen asia. Pääministeri itse oli tällä kannalla, mutta jo toivomuslausuma asiasta eduskunnalle, mitä sosialidemokraatit olivat esittäneet, vavisutti hallituksen liitoksia. Keskustelussa korostettiin viitaten Paasikiveen ja kokemuksiin länsimaissa, että mielipiteen muodostus yksin omaan kaupallisten lehtien varassa saattaa muodostua vaaraksi demokratialle. 111 äänestyksen jälkeen budjetti hyväksyttiin muutoksilla. Paljon keskustelua aiheutti budjetin yhteydessä Savon Sellun muuttaminen valtioemistöiseksi. Keskustelussa nähtiin sellainenkin uusi kansantaloudellinen näkemys, että sosialisoinen puolesta kuului kiihkeitä ääniä myös kokoomuksen riveistä. Edus-

kunta hyväksyikin toivomuslauseman Savon Sellun muuttamiseksi valtioenemmistöiseksi. Eduskunta päätti kuitenkin asettaa ehdoksi sen, että yritys on liiketaloudellisesti kannattava. Budjetissa kampaillivat sosialidemokraatit myös erityisesti Otaniemisuunnitelman toteuttamiseksi, mutta kaikki määrärahaehdotukset hylättiin.

Eduskunta pääsi lopettamaan tammikuun viimeistä edellisenä päivänä vuoden 1964 valtiopäivät tasavallan presidentin moittiessa päätöspuheessaan eduskuntaa riittämättömästä yhteistyöhalusta. Runsaan viikon kuluttua eduskunta aloitti jälleen työnsä. Puhemiehen nuijaa pitelemään valittiin edelleen maalaisliiton edustaja Kauno Kleemola. Puhemiehen yllättävä kuolema aiheutti kuitenkin pian uuden puhemiehen vaalin. Puhemieheksi valittiin nyt sosialidemokraattien K.-A. Fagerholm, joka oli aloittanut järjestyksessä 35. valtiopäivänsä.

Hallituksen esitys uudeksi maataloustulolaksi aiheutti eduskunnassa täyden »viidakkosodan». Esityksen tarkoituksena oli saada voimaan yhden vuoden maataloustulolaki, joka seuraisi vanhaa lakia paitsi siinä, että viljelijäperheen työn arvo sidottaisiin yleiseen ansiotasoon 80-prosenttisesti. Pinta-alalisiin ja verotettavan tulon rajoihin esitettiin eräitä muutoksia. Sosialidemokraatit jättivät oman maataloustulolakialoitteensa, missä olisi myönnetty maataloudelle 70 milj. markan hyvitys, mistä summasta 30 pros. maksettaisiin pinta-alalisiin. Elinkustannusindeksin nousu olisi aloitteen mukaan korvattu sellaisen elinkustannusindeksin mukaan, mistä maatalouden omat tuotteet olisi jo »puhdistettu». Maataloustulolain lähetekeskustelu oli myös sikäli historiallinen, että silloin eduskunta käytti ensi kertaa vastauspu-

K.-A. Fagerholm valittiin eduskunnan puhemieheksi 16. kerran.

heenvuoroja. Maataloustulolaista käytiin hallituksen ja opposition välisiä neuvotteluja. Sovintoon ei kuitenkaan päästy. Tuloksena oli, että 83,09 milj. markan hyvitykselle rakentuva maataloustulolaki äänestettiin vasemmiston toimesta yli vaalien.

Vuosisadan suuriin uudistuksiin kuului keväällä suoritettu perintölainsäädännön uudistaminen. Laila parannettiin lesken asemaa ja poistettiin perintäoikeus serkulta ja muilta kaukaisilta eli eduskuntakeskustelun mukaan »nauravilta sukulaisilta». Talouselämän kannalta merkittäviin uudistuksiin on luettava kaivoslaki, joka rakentuu nykyisen kaivoslain pohjalle. Kaivoskivennäisten piiriä on laissa huomattavasti laajennettu ja myös helpotettu kaivostoiminnan aloittamista.

Huhtikuun uutispommeihin kuului asevelvollisten pakkolo-

mautuslaki, mikä lyhensi asevelvollisten palveluaikaa kuukaudella — valtion talouden saneeraamiseksi. Sotapojat ilmeisesti tervehtivät itse tätä lakia tyytyväisinä, mikäli heillä oli työpaikkaa tiedossa. Valtion heikko taloudenhoito joutui tässä yhteydessä jälleen kertaalleen ruodituksi.

Eduskunta hyväksyi perusvähennysten korottamista koskevan lain, muttei sallinut lapsivähennysten korottamista, mitä vasemmisto sitkeästi ajoi ja onnistui jo valio-kuntavaiheessa saamaan tahtonsa läpi.

Rakennuslain muuttamisesta käytiin taas pitkää keskustelua. Lopuksi hyväksyttiin lainmuutos, jonka mukaan maa- ja metsätalousmaata voidaan maaseudun taa-jamissa erityisistä syistä osoittaa rakennuskaavaan.

Kevään kuluessa hyväksyttiin mm. elokuvien tarkastusta koskeva laki. Ennakkosensuurin ulkopuolelle jäivät tv-filmit. Kuriositeettina mainittakoon, että vanhoilta ajoilta peräisin oleva veto-raha (joka maksettiin tuomarille vedottaessa ylempiin oikeusasteisiin) poistettiin lainmuutoksella. Suuret terveydenhoidon alaan kuuluvat lait, kuten terveydenhuoltolaki, laki kunnallisista keskussairaaloista, laki yliopistollisista keskussairaaloista, laki lääkäriskoulutuksesta suurissa sairaaloissa sekä lopuksi eläinlääkintähuoltolaki joutuivat viimein kevään kuluessa loppuun käsitellyiksi.

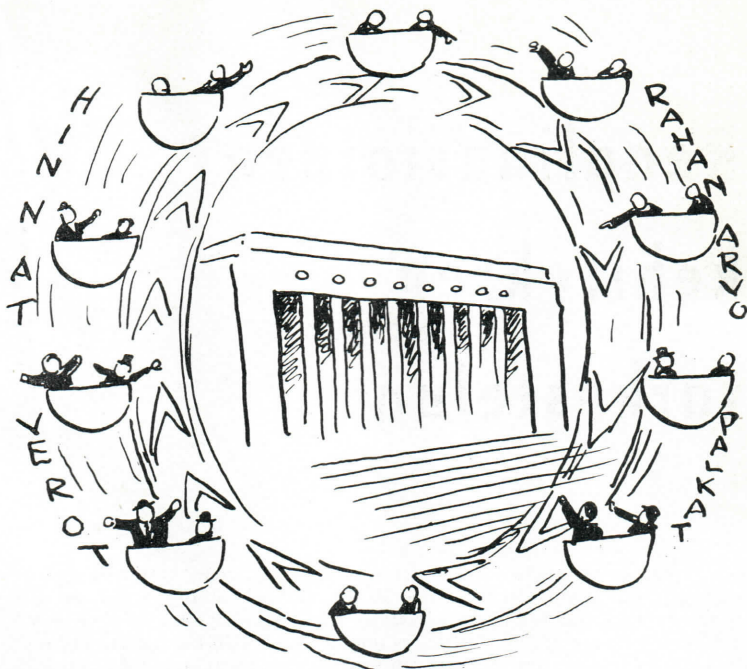
Kevään suurin, tai pikemmin kuuluvuin, lakeihin kuului laki virastojen hajasijoituksesta. Lain käsittelystä tuli eduskunnassa täydellinen farssi, ja niinpä hallitus peruuttikin lain. Eduskunta oli kuitenkin valmis jatkamaan aloitteiden pohjalta, mutta loma keskeytti »hajahassutuksen». Esityksen mukaan asutushallitus, Kansaneläkelaitos, Valtion Tapatur-

matoimisto ja Vakuutusosikeus olisi siirretty Kuopioon, maatalouskemiallinen laboratorio ja siemen-tutkimuslaitos Jokioisiin. Kun kaikki meni ympäri oli valtiovainvaliokunta tehnyt päätöksen asutushallituksen siirtämisestä Haapamäelle ja maatalouslaitosten muutosta Jokioisiin. Tunteet kuumenivat keskustelussa, jonka taustana ennenkaikkea maalaisliitto näki rikastuvan Uudenmaan, jota kohti muuttovirrat yhä kulkevat. Keskustelussa vilahti myös maalaisliiton taholta tehty eduskunta-aloite pääkaupungin Helsingistä siirtämisen tutkimisesta. Pääministeri ilmoitti hallituksen antavan syksyllä uuden kokonaisesityksen virastojen siirrosta.

Asutushallituksesta käytiin myös kova sota ja asutustoiminnan verkoston laajentaminen kentälle läpäisi eduskunnan melkoisesti lievennettynä.

Hallituksen kestävyyttä koeteltiin jälleen toukokuussa, jolloin skdl teki välikysymyksen työttömyydestä. Hallitus pysyi pinnalla äänin 103—85.

Kevään suuriin kiistakysymyksiin kuului arpajaislaki, jonka piiriin oli esitetty kuuluvaksi kaikenlainen arpajaistoiminta veikkauksesta totalisaattoreihin. Sen ongelmallisimman pykälä koski raha-automaattitoimintaa, joka olisi hallituksen esityksen mukaan merkinnyt mahdollisuuksia useammallekin kuin yhdelle raha-automaattiryitykselle. Nykyisin voimassa olevan asetuksen mukaan vain huoltojärjestöjen hyväksi toimiva Raha-automaattiyhdistys saa toimia. Eduskunta muokkasi lain nykyistä käytäntöä vastaavaksi, minkä seurauksena hallitus suuttui ja peruutti lain. Eduskunta hyväksyi aloitteiden pohjalta samansisältöisen lain. Sen vahvistaminen jäi kuitenkin hallituksen hyvän tahdon varaan.

Työntekijöitä erityisesti koskevia lakeja olivat kevään aikana hyväksytyt työttömyyskassalaki sekä työttömien ammattikurssitoiminnan saattaminen lakisääteiseksi. Työttömyyskassalailla parannettiin karenssiaikoja ja nostettiin päivärahaa. Ammattikurssitoiminnan vakinaistamisella voidaan taata 6.000:lle työttömälle ammattikoulutus. Erityisesti tähdennettiin, että koulutuksen tulee tapahtua nykyaikaisessa hengessä, ei mitään tallukaskursseja siis.

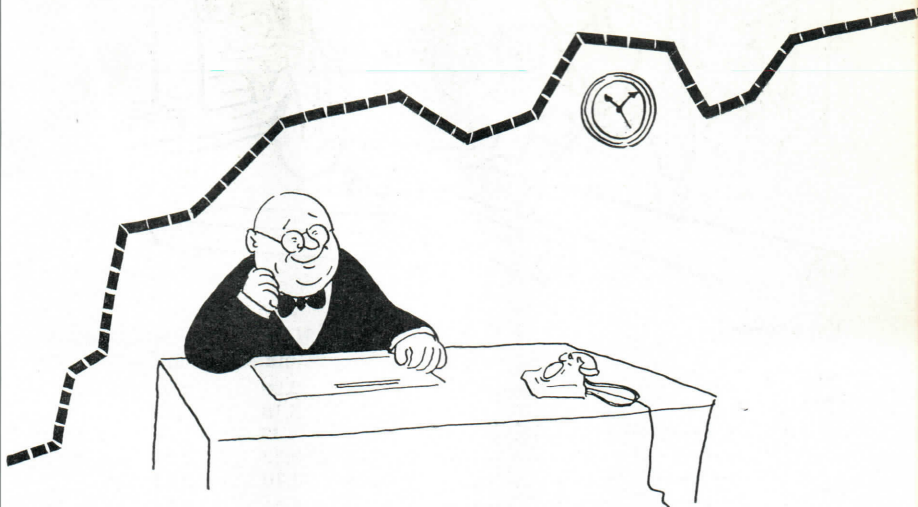
Kesälomalle lähtönsä aattona eduskunta hyväksyi korotetun autoveron, millä samalla poistettiin porrastettu autoverojärjestelmä. Samalla hyväksyttiin traktoreille veroton polttoaine. Autoveron korotus sai eduskunnan lempinimen »autonmyyntipäivät» ja ennenkuin laki oli lopullisesti nuijittu pöytään eduskunta sai ennenkaikkea vasemmiston taholta kuulla kunniansa tavasta millä maan asiat pantiin epäkuntoon.

Filtri. Ahti M. Salonen:

Reaaliansioiden kehityksen tarkastelua

»Harmaata on kaikki teoria, vihreä on vain elämän kultainen puu», lausahti muuan entinen runoilija. Mutta elämän kultaisessa puussa on ensinnäkin lukematon joukko haaroja sekä oksia ja jokaisessa oksassa lukematon määrä lehtiä. Jos tahdomme saada elämän kultaisesta puusta millä alalla tahansa ymmärrettävän kuvan, meidän on koetettava rakentaa teoria; on toisin sanoen koetettava löytää yksityiskohtien paljoudesta joitakin yleisiä piirteitä ja saatettava ne tiivistettyyn muotoon. Muuten hukumme detaljien paljouteen. Myös tilastot, niin palkkatilastot kuin muutkin tilastot ovat tämän laatuista teoriaa: lukemattomien yksityiskohtien paljoudesta tehtyjä keskimääräisiä tiivistelmiä. Ne eivät voi kertoa koko totuutta, mutta ne antavat ymmärrettävän kuvan kokonaisuudesta ja kertovat jotakin kehityksen suunnasta.

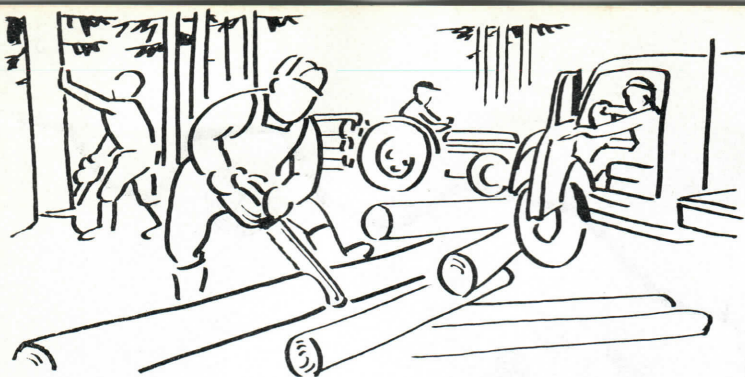
Täydellinen palkkatilasto, »elämän kultainen puu», olisi sellainen asiakirja, jossa selostettaisiin täsmällisesti, mainiten asianomaisen nimen ja työeläkekortin numeron, mitä jokainen Suomen kansalainen ansaitsee tietyssä aikayksikössä. Täydellisen kuvan suomalaisten palkansaajien elintason kehityksestä saisimme edelleen siten, että jokaisen tulonsaajan kohdalla merkittäisiin tulojen lisäksi muistiin kaikki hänen ostoksensa ja suorittamansa maksut sekä hänen hyväkseen tulleet sosiaaliset tulonsiirrot. Käytettävissämme olisi tosiaankin mahtava asiakirja-aineisto, joka olisi valtavan työn takana ja sellaisenaan täysin hyödytön. Sillä olisi merkitystä vasta sen jälkeen, kun siitä olisi tehty yleispäteviä tiivistelmiä, kun siitä olisi tehty teoria. Matti Veikko Juhani Meikäläinen, työeläkekortin numero 210635-695U, todennäköisesti sanoisi, että tiivistelmänä esitetty tilasto ei ainakaan hänen kohdallaan pidä paikkaansa, että teoria on harmaata. Mutta yleiskäsityksen muodostamiseksi ei muuta-

kaan käytännöllistä mahdollisuutta ole tarjolla kuin teorioiden, tässä tapauksessa tilastojen laatiminen.

Tilastojen kyky ilmaista tosiasioita on erilainen. On tilastoja, joiden ilmaisema keskiarvo Matti Meikäläisenkin mielestä kuvaa todellisuutta sangen hyvin ja on toisia tilastoja, jotka hänen mielestään valehtelevat. Ottakaamme seuraavassa käytännöllisenä esimerkkinä tarkasteltavaksi teollisuustyöntekijäin reaaliansioiden kehitys viimeksi kuluneena ajanjaksona samalla koettaen punnita käytetyn tilastoaineiston kykyä todenpuhujana.

Reaaliansioiden tarkastelun lähtökohtana ovat nimellisiansioita, tässä tapauksessa keskituntiansioita koskevat tilastot. Ne laatii erityinen valtion virasto, Sosiaalinen tutkimustoimisto, työnantajilta eri teollisuusliittojen välityksellä kerättyjen tietojen perusteella. Tietojen antajina ovat jokseenkin kaikki tietynsuuruiset, verraten pienetkin työnantajat, joten tilaston pohja on hyvin laaja. Palkkatilaston luotettavuutta, sen kykyä todenpuhujana, lisää vielä palkkojen ja ansioiden yhtenäisyys. Palkkoista ja ylityökorvauksista sovitaan nykyisin työntekijä- ja työnantajajärjestöjen välisin kollektiivisin sopimuksin, joten palkka- ja ansiotaso kullakin teollisuudenalalla muodostuu varsin yhtenäiseksi. Sitten vasta, kun laskeetaan eri teollisuudenalojen tuntiansioiden yhteistä keskimäärää, alkaa numeroihin tulla teorioiden harmautta. Sitäkin voidaan lieventää punnitsemalla ansiot kullakin alalla toimivien työntekijöiden lukumäärillä, niin ettei lasketa ilman muuta yhteen hyttysiä ja elefanteja. Tällä tavoin menetellen saamme seuraavan asetelman teollisuustyöväen nimellisistä keskituntiansioista ajanjaksolta, jota koskevat tiedot olivat käytettävänä kirjoitusta tehtäessä:

Vuosineljännes

	<i>Miehet</i>	<i>Naiset</i>
	mk	mk
1963 VI	2,99	2,01
1964 I	3,18	2,16
II	3,33	2,24
III	3,33	2,25
IV	3,40	2,32
1965 I	3,54	2,42

Nimellisansioista päästään reaaliensioihin mittaamalla edelliset elinkustannuksilla eli punnitsemalla nimellisansiot kuluttajain elinkustannusindeksillä.

Elinkustannusindeksi tuo laskelmaan runsaasti epävarmaa ainesta. Yhtä suuret tulot käytetään eri talouksissa hyvin erilaisella tavalla. Kulutus, säästäminen ja koko elämän meno on paljon yksilöllisempää kuin kollektiivisten sopimusten säätöä ansion saanti tietyin teollisuuden piirissä. Keskimääräistä kulutusta ja sen aiheuttamia menoja koskevat tilastot eivät ole siinä määrin yleispäteviä kuin ansiotilastot. Kun kulutusta ja elinkustannuksia koskevat tilastot lisäksi laaditaan tietyin väliajoin tehtyjen kulutustutkimusten pohjalla, tulee lisäksi asioita sotkemaan kulutustottumusten yleinen muuttuminen. Nykyinen kuluttajain indeksi laaditaan niiden tietojen perustalla, jotka saatiin tietyin, verraten suppean väestöryhmän kulutuksen rakenteesta loka-joulukuussa 1957. Kuluneiden kahdeksan vuoden aikana kulutuksen rakenne on muuttunut. Vaikka talouteen hankittujen tavaroiden ja erilaisten palvelusten hinnat tarkistetaan kerran kuussa suoritettavien pistokein, ei kuluttajain elinkustannusindeksi enää anna täysin tyydyttävää kuvaa elinkustannusten kehityksestä, ja tästä syystä parhaillaan valmistellaan taas uuden kulutustutkimuksen tekoa. Jos kuitenkin haluamme saada valaistusta reaaliensioiden kehitykseen, on tarjolla oleviin indekseihin turvauduttava. Tällöin keskituntiansiot punnitaan kuluttajain indeksillä ja tuloksena saadaan reaalisia keskituntiansioita esittävä lukusarja.

Joten kuten tyydyttävästi on silloin saatu esille sellaisten teollisuustyöntekijäin reaaliensioiden kehitys tiettyinä ajanjaksona, jotka ovat koko ajan olleet työssä. Mutta entä jos suurempi tai pienempi osa työntekijöistä on ollut työttömänä tai tehnyt vajaita työviikkoja? Tällaisten työntekijöiden osalta reaaliensioiden kehitys on ollut toisenlainen. Jotta asia saataisiin tilastoissa korjatuksi, on vielä otettava huo-

mioon työllisyys, jota voidaan mitata tehtyjen työtuntien määrällä työntekijää kohden. Kun työllisyyden aste tällä tavalla otetaan huomioon, saadaan seuraava asetelma, jossa kokonaisansioita esittävä sarake tarkoittaa reaaliensioita työtuntimäärällä punnittuina.

Vuosi- neljännes	Miehet mk	Naiset mk	Kulutta-	Miehet		Naiset	
			jahinnat X-XII 1957 = 100	Keski- tunti- ansiot	Koko- nais- ansiot	Keski- tunti- ansiot	Koko- nais- ansiot
1951 IV = 100							
1963 IV	2,01	2,99	124	117.0	120.3	114.8	116.5
1964 I	3,18	2,16	130	118.7	120.4	117.7	118.9
II	3,33	2,24	133	121.0	126.1	118.8	120.9
III	3,33	2,25	134	120.5	—	118.8	—
IV	3,40	2,32	136	121.1	117.9	120.6	120.7
1965 I	3,54	2,42	137	124.8	—	124.5	—

Asetelma esittää keskituntiansioiden ja reaaliensioitten keskituntiansioiden sekä reaaliensioitten kokonaisansioitten kehitystä sellaisena kuin se Kansan Markkinatutkimuslaitoksen laskelmien mukaan on ollut vuoden 1963 viimeisen neljänneksen ja v:n 1965 ensimmäisen neljänneksen välisenä aikana. Lukusarjojen aukot osoittavat, ettei kaikkia tarpeellisia tietoja vielä ollut käytettävissä, kun kirjoitus laadittiin.

Kuten asetelmasta ilmenee, ovat reaaliensioitten keskituntiansiot tarkasteltavana ajanjaksona nousseet 5–6 %. Reaaliensioitten keskityksestä kyseisenä aikana on kuitenkin esitetty toisenlaisiakin laskelmia. Niinpä SAJ:n tutkimusosasto julkaisi v:n 1965 keväällä laskelmia, joiden mukaan reaaliensioitten kohoaminen on ollut mainittuja prosenttilukuja tuntuvasti pienempi. Tällaisiin tuloksiin oli tultu, kun otettiin huomioon tapahtuneet tuloveron korotukset ja verojen kasvu progression vuoksi. Laskelmien suorituksesta ei sinänsä ole mitään huomauttamista, mutta selvyyden vuoksi olisi parempi tällaisessa tapauksessa puhua käteen jäävän palkan tai käytettävissä olevan tulon reaaliarvosta ja pysyä sellaisen määrittelyn kannalla, että reaaliensio tarkoittaa elinkustannuksilla punnittua nimelliansiota. Sellaisiakin laskelmia voitaisiin suorittaa, jotka vielä ottaisivat huomioon palkansaajien hyväksi tulleet sosiaaliset tulonsiirrot ja muut etuudet.

REINO FORSBERG:

Asuntopoliittisten komiteoitten vuosi

Asuntopoliittisten komiteamietintöjen ruuhka antoi leimansa vuodelle 1965 maassamme. Mietinnöt olivat luonteeltaan voimakkaasti tuotantopoliittisia. Tästä huolimatta asuinrakennustoiminta saavutti laaksonpohjan. Valmistuneiden asuntojen lukumäärä väheni vuoden alkupuoliskolla 19 prosentilla edellisestä vuodesta ja 25 prosentilla tämän edellisestä vuodesta. Asuntorakennustoiminnan tila on seurausta määrätietoisesti harjoitetusta porvarillisesta politiikasta. Pula ylläpitää kysyntää vilkkaana ja asuinrakennustoiminnan taloudellinen tuotto pysyy korkeana.

Todellinen asuntopoliitiikka ei näy paljon puheenaihetta antaneissa komiteamietinnöissä vaan valtion talousarviossa, jossa asuntomäärärahat ovat samat kuin aikaisemminkin eli 105 milj. mk, mihin lisää on merkitty 10 milj. markkaa paljon puhuttua autoveron tuottoa. Lisäys peittää hädintuskin inflaatiomenetyksen.

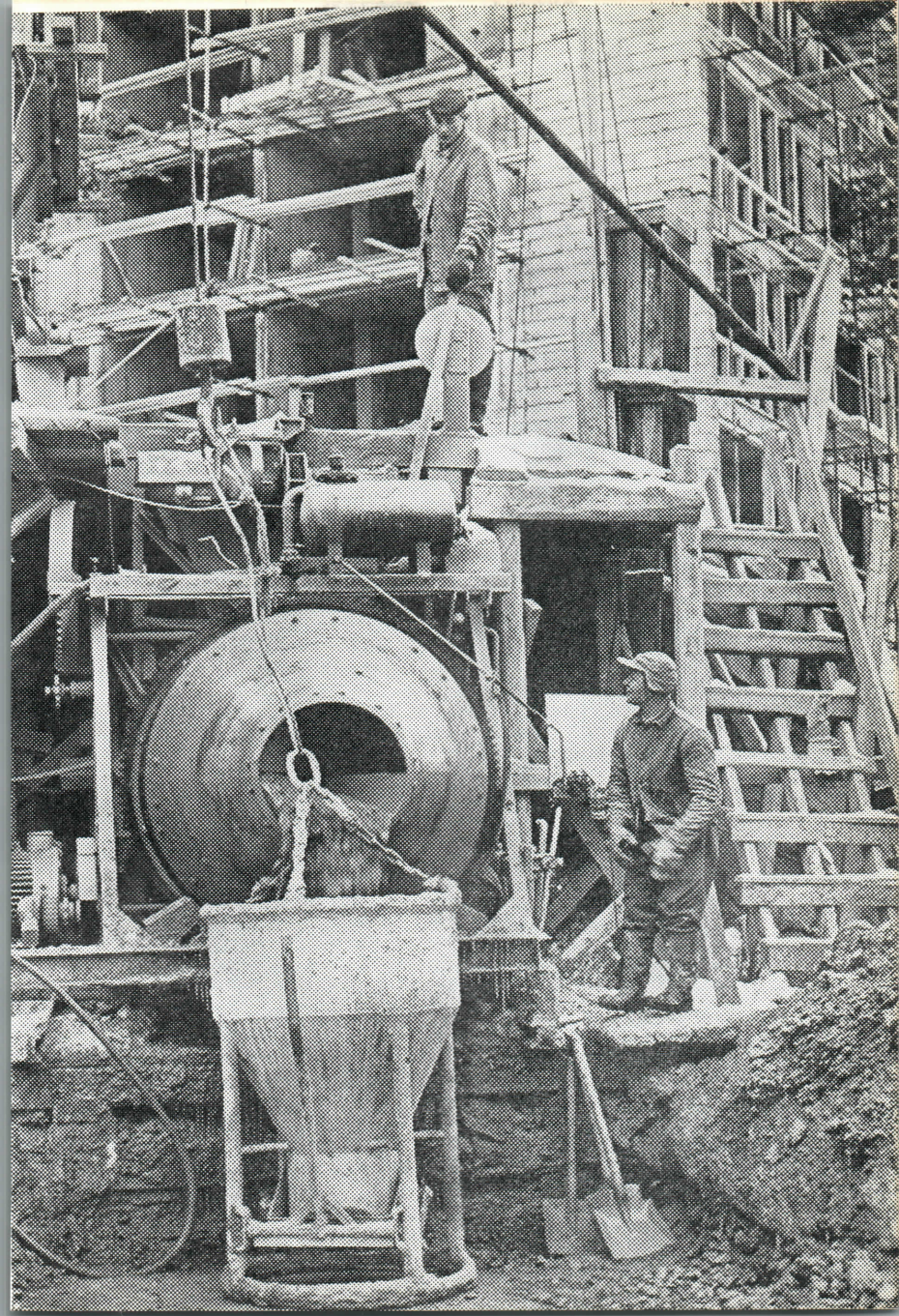
Asuntopoliittisia mietintöjä valmistui vuoden aikana kolme. Ensimmäinen oli aravan uudistamiskomitean eli Pelkolan komitean mietintö. Toinen oli tonttikomitean eli Hannuksen komitean mietintö. Kolmas oli asuntopoliittisen komitean eli Lindroosin komitean mietintö. Lindroosin komitean mie-

tintö kattaa Pelkolan komitean mietinnön, sillä Lindroosin komitea asetettiin suorittamaan työtä, jota Pelkolan komitea oli juuri päättämässä.

Pelkolan ja Lindroosin komitea ehdottavat käytännöllisesti katsoen yhtä runsaasti asuntoja rakennettavaksi. Pelkola lähtee vain suoraan 45 000 asunnosta, mikä vuosituotanto olisi tasainen. Lindroos aloittaa 41 000 asunnosta ja ehdottaa tuotannon lisäämistä vuosien kuluessa, huippuna vuoden 1975 tuotanto 59 000 asuntoa.

Pelkolan komitea ehdottaa asuntojen keskipinta-alan voimakasta lisäämistä, Lindroosin komitea on tässä varovaisempi. Molemmat toteavat, että asumistasomme on tulosasomme nähden epäilyttävän matala.

Lainojen antotavassa Pelkola on nykyisessä asunto-osakeyhtiökohtaisuudessa, Lindroos ehdottaa henkilökohtaisia lainoja ja myyntivapautta, tosin siten, että valtio saisi osansa keinottelun tuomasta voitosta. Koron kohdalla Pelkola ehdottaa 4,5 % korkoa ja tätä lieventämään asumistukea, joka ulottuisi myös oman asunnon omistajaan. Lindroos ehdottaa 3 % korkoa ja lievempää asumistukea, jonka ulkopuolelle jäisi oman asunnon omistaja. — Ennen Lindroosin ko-

mitean mietinnön valmistumista sos.-dem. puolue-elimet olivat antaneet lausunnon 3 % koron merkeissä.

Lainoituksessa tarvittavista määrärahoista Pelkola ehdottaa v. 1966 150 milj. markkaa, vuonna 1970 260 milj. markkaa ja vuonna 1975 320 milj. markkaa. Lindroos ehdottaa vastaaville vuosille 250 milj. mk, 370 milj. markkaa ja 520 milj. markkaa. Kokonaisrahoituksen kohdalla Pelkolan mietintö sisältää selvityksen myös ensisijaislainoituksen mahdollisuuksista. Rahoituskysymyksessä Pelkola on tosiasioiden puitteissa. Lindroosin mietinnöstä puuttuu maininta, mistä ehdotetut varat olisi otettava.

Hannuksen tonttikomitea viittaa rakennusmaan tarjonnan vähyteen ja tästä johtuvaan korkeaan hintaan. Komitea toteaa, että asunto on ollut kallis, olipa tonttimaan hinta kallis taikka huokea. Tonttien vähyden syynä on kaavojen puute. Komitea ehdottaa kunnille lisää valtaa, mm. asemakaavamonopolia kaupunkien tapaan ja velvollisuutta laatia kymmenen vuoden tähtäimellä ohjelma rakennusmaan tarpeesta. Komitea koskettelee myös yleisten töiden merkitystä. Eniten komitean ehdotuksissa on herättänyt eriävää mielipidettä kysymys siitä, joutuuko ehdotettu maakeinottelusta koituvan voiton verratamisesta kertyvä rahamäärä loppujen lopuksi asunontarvitsijoiden maksettavaksi lisääntyvän tontin hinna muodossa.

Kaikkien kolmen komitean töillä on suuri merkitys alan akateemiselle tutkimustyölle. Käytännön tulokset ovat riippuvaisia siitä, milloin maahan saadaan valtioneuvosto, joka haluaa ryhtyä ratkaisemaan vaikeaksi kehitettyä ongelmaa.

*

Oman lisänsä asuntopoliittiseen keskusteluun on antanut Lindroosin komitean ehdotus asuntosäästämisestä. Tätä koskevaa ehdotusta on pidetty kypsymättömänä siitä syystä, että ehdotuksen mukaan asuntosäästöasunto saataisiin vuoden asumisen jälkeen ja nopeamminkin myydä vapaasti. Valtio olisi kuitenkin rahoittanut asuntoa neljänneksellä. Asuntosäästötoiminnan heikkous on myös siinä, ettei ole tietoa pystytäänkö osoittamaan jokaiselle säästövoitteensa saavuttaneelle asunto. Mikäli osa asunnon saaneista keinnottelisi asunnollaan, tämä herättäisi osattomaksi jääneissä aiheellista katkeruutta.

Samantapaiset ovat ongelmat hallituksen aikoman nuorison pakollisen asuntosäästötoiminnan piirissä. Tällä hetkellä ei ole tietoa, niveltyykö nuorisolle aiottu asuntosäästötoiminta muuhun asuntosäästötoimintaan. Valmisteluvaiheessa niiden välillä esiintyi ristiriitaisuutta. Jos luodaan saman aikaa kahdenlaisia verovapaus-asuntoja, on mahdollista, että yhdellä lajilla keinotellaan toista.

*

Talousarviokäsittelyn lähestyminen osoitti, että Lindroosin komiteamietintö oli tehty vain vaali-propagandaksi. Hallituksen asuntorakentamiseen tarkoitettut määrärahaesitykset olivat aravamäärä- rahan, työllisyysaravan ja paljon puhutun autoveron tuoton osalta yhteensä vain runsas kolmannes eli 140 milj. markkaa Lindroosin komitean ehdottomasta 385 milj. markasta. Määrärahan suuruus ei olisi kaivannut järjestelmän uudistamista, sillä nykyinen järjestelmä on esim. valvonnan osalta ehdotettuja uusia järjestelmiä tehokkaampi. — Kokonaiskuvaa ei muuta se, että pääministeri hallituksen asuntopoliitikan romahtaessa lupaa 10 milj. markan lisämäärärahaa.

KOMITEAEHDOTUSTEN PÄÄSÄLTÖÄ

Kaikkiaan kolme asuntokysymykseen liittyvää komiteamietintöä jätettiin valtioneuvostolle vuoden 1965 aikana. Jotta nykyisen järjestelmän ja komiteoiden ehdotuksia olisi voinut verrata toisiin Asuntoreformiyhdistys r.y. ja Sosiaalipoliittinen yhdistys r.y. julkaisivat huomiota herättäneen keskustelukokouksensa kutsukortissa järjestelmien pääsisällöin. Julkaisemme sen ohessa. Aravan uudistamiskomitea tunnetaan yleisesti Pelkolan ja asuntopoliittinen komitea Lindroosin nimellä.

Asuntotuotannon yleistuki

Nykyinen järjestelmä

Arava (Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö)

Aravan uudistamiskomitean ehdotama järjestelmä

Asuntohallitus (Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö)

Asuntolainojen määrä

125 milj. v. 1965

Rahoitus

Budjettisiirtoina

Asuntopoliittisen komitean ehdottama järjestelmä

Asuntohallitus (Sisäasiainministeriö)

Yhteensä 385 milj. mk vuodessa keskimäärin vuosina 1966—75

Budjettisiirto asuntorahastoon siten, että v. 1966 on asuntolainoitukseen käytettävissä 250 milj. mk ja kunakin seuraavana vuonna 30 milj. mk enemmän niin, että v. 1975 lainanantoon on käytettävissä 520 milj. mk

Asuntolainojen korot ja kuoletukset

Korko

1—3 % lainoitusvuodesta riippuen

Uudet lainat 4.5 %

Jo myönnettyjen lainojen korko vaihteittain 4.5 %:iin, vuosina 1949—53 myönnettyjen lainojen korko 7 %:iin

Uudet lainat 1—3 %

Jo myönnettyjen lainojen korot vaihteittain 6 %:iin 1949—50 myönnettyissä, 5 %:iin 1951—53 myönnettyissä, 4 %:iin 1954—55 myönnettyissä, 3 %:iin 1956—60 myönnettyissä lainoissa ja 2 %:iin v. 1960 jälkeen myönnettyjen osalta; Valtioneuvostolle oikeus korottaa korot 6 v. kuluessa 7 %:iin

Laina-aika

Puurakenteiset talot 33 v.
Kivirakenteiset talot 45 v.

Kaikissa 35 vuotta

10 ensimmäistä vuotta kuoletus-
vapaat

Vuokra- ja asunto-osuuskuntatalot 45
vuotta

Omakotitalot ja asunto-osakkeet 35 vuot-
ta (3 v:n ylimenokauden aikana lainoja
asunto-osakeyhtiötiloille ja henkilökoh-
taisina lainoina osakkeiden hankkimista
varten, myöhemmin vain henkilökohtai-
sina), 10 ensimmäistä vuotta kuoletus-
vapaat

Lainaosuus enintään

Omistusasunnoissa 40 %

Vuokra-asunnoissa 60 %

Molemmissa 45 %

Vuokrataloille lisälainaa 15 % 25
vuodeksi 7 % korolla

Vuokra- ja asunto-osuuskuntatalot 60 %;
lisälaina 30 % 25 vuodeksi 7 % korolla
Omakotitalot ja asunto-osakkeen hallin-
taan oikeuttavien osakkeiden hankkimis-
ta varten 40 %; lisälaina 20 %, 20 vuot-
deksi samaan aikaan myönnetyn asunto-
lainan korolla siten, että 10 ensimmäistä
lainavuotta ovat korottomia

Asuntojen enimmäiskoko

100 m²

120 m²

Asuntoja vuosittain

N. 7 500 asuntoa, n. 17—25 %
koko maan tuotannosta

N. 20 000 asuntoa eli 50 % asunto-
hallituksen toimialueen asunto-
tuotannosta

Vuonna 1966 n. 17 000 asuntoa eli 41 %
asuntohallituksen toimialueen asuntotuot-
annosta. Tuotanto vuosittain keskimää-
rin vv. 1966—75 n. 25 000 asuntoa eli
50 % asuntohallituksen koko toimialueen
tuotannosta.

Korkohyvitys julkiselle luottolaitokselle
sen asuntolainen sijasta myöntämästä
asuntohallituksen hyväksymästä lainasta:

Hyvitys — (6 kk:n yleisötalletuskorko +
2.5) — asuntolainan korko)

Asuntosäästämisjärjestelmä

Perhekohtainen tuki

Nykyinen lapsiperheiden asumistuki 1965

Tuen suuruus 20—70 % Aravan hyväksymästä vuokrasta, lapsiluvusta, huoneluovusta ja tuloista riippuen

Vain vuokra-asunnoissa asuville

Vain vähintään 2-lapsisilleperheille

Tuensaajan verotettava tulo korkeintaan 8 800 mk

Tuensaajalla ei verotettavaa omaisuutta

Asunnon vähimmäiskoko 45 m²

Asunnon enimmäiskoko 120 m²

Asumistiheys (eräin poikkeuksin) vähemmän kuin 2 henkilöä huonetta kohti keittiö huoneeksi luettuna

Aravan uudistamiskomitean ehdottama järjestelmä

Tuen suuruus määräytyy laskennallisen vuokran mukaan riippuen lapsiluvusta ja tuloista. Korkeintaan 70 % siitä, mitä vastaava perhe saisi vuokra-asunnossa

Uustuotannossa, myös omassa asunnossa asuville, jolloin tuki 70 % siitä, mitä vastaava perhe saisi vuokra-asunnossa

Myös yksinäisen huoltajan ja yhden lapsen perheille

Verotettava tulo korkeintaan 12 000 mk

Verotettavan omaisuuden arvon yläraja 20 000 mk

Vähimmäiskoko 1-lapsisilla perheillä 30 m², muilla 50 m²

Ei enimmäiskokorajoitusta

Asumistiheys korkeintaan 2 henkilöä huonetta kohti keittiötä huoneeksi lukematta

Asuntopoliittisen komitean ehdottama järjestelmä) järjestelmä periaatteessa sama kuin voimassa oleva asumistukijärjestelmä 30.12.1961 annetun lain mukaisena)

Kuten nykyisin

Kuten nykyisin

Vähintään 2-lapsisille perheille ja yksinäisen huoltajan ja yhden lapsen perheille verotettava tulo korkeintaan 10 000 mk

Kuten nykyisin

Kuten nykyisin ja lisäksi vähimmäiskoko 1-lapsisilla perheillä 30 m²

Ei enimmäiskokorajoitusta

Kuten nykyisin

VILJO RIPATTI:

KUKA SAA

TYÖELÄKETTÄ

JA PALJONKO?

Eläketurva on eräitä harvoja poikkeuksia lukuunottamatta maassamme hyvin myöhään kehittynyt. Kansaneläkelaki on vasta vuodelta 1938, ja yleiset työeläkelakimme (TEL ja LEL) saimme vasta 1962. Kehityksen myöhäisyydestä johtuu, että eläketurvan taso ei ole vielä kehittynyt kovin korkeaksi. Kansaneläkkeiden taso on jatkuvasti ollut alhainen, ja työeläkkeet tulevat voimaan vähitellen. Viimeksi mainittujen kehitys on kuitenkin ollut merkillie pantavan nopeaa. Sekä TEL:a että LEL:a on jo kahdesti parannettu, ja niiden antama keskimääräinen eläketurva on kansaneläkkeiden keskimäärää parempi. TEL:ssa se on n. 140 mk/kk ja kansaneläkkeissä 99 mk/kk. Työeläkkeenä myönnettävä työkyvyttömyyseläke saattaa sitäpaitsi nuorilla työntekijöillä olla jo täysimääräinen eli 60 % palkasta yhdessä kansaneläkkeen kanssa. Työeläkkeen tulevaisuuden mahdollisuuksia osoittaa, että esim. korkein metsätyömiehelle myönnetty työkyvyttömyyseläke on toistaiseksi 441 mk/kk, mihin lisäksi tulee kansaneläke.

Jokainen työntekijä voi tällä hetkellä laskea saavansa vanhuuden tai työkyvyttömyyden sattuessa

- kansaneläkettä ja
- työeläkettä.

Kansaneläke on kaikkia kansalaisia koskeva eläkkeen muoto, kun taas työeläke on palkansaajille tarkoitettu kansaneläkkeen lisäksi maksettava eläke. Yhdessä ne jo nytkin takaavat entiseen verrattuna varsin hyvän eläketurvan.

MIKÄ ON TYÖELÄKE?

Työeläke on työntekijälle palkkaetuna kuuluva sosiaaliturvan muoto, mikä perustuu työsuhteeseen samalla tavoin kuin työpalkka, vuosiloma, tapaturmavakuutus ja monet muut työläinsäädännön antamat oikeudet.

Sopusoinnussa uusimman sosiaalipoliittisen käsityksen kanssa työeläke on ansiotasaeläke. Sen suuruus siis perustuu palkkaan, ja se määritellään

prosentteina ansiotuloista. Suomessa yleisenä tavoitteena työeläkkeillä on yhdessä kansaneläkkeen kanssa 60 %:n ansiotaso. Valtion virkamiehillä ja työntekijöillä sitävastoin eläketavoitteena on 66 %:n ansiotaso.

Ansiotasoläke perustuu siihen käsitykseen, ettei eläkkeelle siirtyvän henkilön kulutustaso saa ainakaan oleellisesti laskea siitä, mihin hän on tottunut työssäoloaikanaan. Elintason on eläkkeelle siirryttäessä säilyttävä samana kuin se oli silloin, kun työntekijä oli ansiotyössä. Ansiotasoläkkeen vastakohtana on huoltoperiaatteelle nojautuva tasaeläke (kuten meillä kansaneläke), joka pyrkii takaamaan kaikille eläkeläisille saman vähimmäistoimeentulotason. Useimmille palkansaajille tasaeläke merkitsee huomattavaa elintason laskua eläkkeelle siirtyessä.

TYÖELÄKEJÄRJESTELMÄ

Yleensä työeläkkeistä puhuttaessa tarkoitetaan vain TEL:n ja LEL:n tarkoittamia eläkkeitä. Nämä ovatkin suurimmat eläkejärjestelmämme, sillä niiden alaisuuteen kuuluu kaikkiaan 1,1 milj. työntekijää. Kuitenkin työeläkettä voidaan antaa myös eräiden muiden lakien perusteella. Näistä tärkeimmät ovat kuntien ja merimiesten eläkelait, minkä lisäksi myös valtion eläkejärjestelmä on uudistumassa muiden työeläkelakien mukaiseksi. Yhteensä nämä muut eläkelait käsittävät lähes 400.000 työntekijää viranhaltijaa.

Huolimatta siitä, että lakeja on useita, on kyseessä yksi kokonaisuus. Kokonaisuus muodostuu siitä, että kaikissa eläkelaeissa noudatetaan ns. jatkuvuus- eli koskemattomuusperiaatetta, jonka mukaan jokaisessa työsuhteessa ansaittu eläkeoikeus (tai osaeläke) säilyy työntekijän etuna, ja hän saa sen hyväkseen palkkaindeksillä korjattuna eläkkeelle jäädessään. Näin työntekijä voi vuoroin työskennellä valtion, kunnan tai yksityisen työssä tarvitsematta pelätä eläke-edun menetystä, kuten aikaisemmin oli asian laita (mikäli mitään eläkettä silloin edes oli odotettavissa).

Koska TEL ja LEL ovat tärkeimmät eläkelakimme, rajoitutaan seuraavassa käsittelemään vain niitä. TEL on lisäksi eräänlainen »raamilaki», jossa säädetään työeläketurvan vähimmäistaso, ja siinä myös säädetään ne johtavat periaatteet, joita myös muiden työeläkettä säätävien lakien on noudatettava.

KUKA KUULUU TEL:iin?

- TEL koskee jokaista työntekijää,
- joka on täyttänyt 18 vuotta,
 - on työskennellyt samassa työsuhteessa neljä kuukautta,
 - ei ole täyttänyt 65 vuotta työsuhteen alkaessa,
 - jonka työsuhde on pääasiallisen toimeentulon antava,
 - eikä ole minkään muun työeläkelain (kuten LEL:n tai kuntien eläkelain) alainen.

KUKA KUULUU LEL:iin?

LEL:iin piiriin kuulumisen ehtona ovat

- 1) työskentely jollakin seuraavista päätyöaloista:
 - metsä- ja uittotyöt,
 - maatala- ja puutarhatalouden työt,
 - maa-, vesi- ja talonrakennustyöt,

- maanparannus- ja turveteollisuuden työt,
 - satamatyöt ja
 - työskentely kotimaanliikenteen aluksissa,
- (asetuksella on näitä aloja lisäksi laajennettu myös muutamille muille aloille, joilla lyhytaikaiset työsuhteet ovat luonteeltaan erilaisia),
- 2) että työsuhde näillä aloilla ei ole tarkoitettu pysyväksi ja ympärivuotiseksi. (jos työsuhde on tarkoitettu pysyväksi ja ympärivuotiseksi, kuuluu se myös em. aloilla TEL:iin),
- 3) että työntekijä on täyttänyt 18 mutta ei 65 vuotta.
- Lisäksi on huomattava:

- LEL-tösuhteessa on kunakin vuonna ansaittava 1.000 markkaa, jotta sinä vuonna saatu ansio otetaan huomioon eläkettä kartuttavana,
- aivan lyhyet, jopa yhden päivän kestävät työsuhteetkin otetaan huomioon ja että
- myös valtion tai kunnan työt voivat olla LEL:n alaisia, silloin kun kyseessä on em. LEL-työala.

MILLOIN SAA TYÖELÄKKEEN?

Työeläkkeenä annetaan

- vanhuuseläkettä ja
- työkyvyttömyyseläkettä.

TEL-vanhuuseläkkeen työntekijä saa, kun hän on täyttänyt 65 vuotta ja kun viimeinen työsuhde on päättynyt.

LEL-vanhuuseläkkeen työntekijä saa, kun hän on täyttänyt 65 vuotta, vaikka hän vielä jatkaisikin työntekoaan.

Työkyvyttömyyseläkkeen sekä LEL:n että TEL:n mukaan työntekijä saa, kun hän tulee kyvyttömäksi tekemään kohtuullisen toimeentulon antavaa työtä, jos sen arvioidaan kestävän vähintään vuoden.

KUINKA SUURI ON TEL-ELÄKE?

Yleisesti ottaen on TEL-eläkkeen suuruus vuonna 1917 tai sitä myöhemmin syntyneille työntekijöille 1 % palkasta vuodessa. Tätä vanhemmille työntekijöille prosenttimäärä vaihtelee syntymävuoden mukaisesti. Lisäksi eläkkeen suuruuteen vaikuttaa mahdollisesti ennen 1.7.1962 palveltu aika. Seuraava taulukko antaa summittaisen kuvan siitä, kuinka suuri TEL-eläke eri vuosina syntyneille työntekijöille on työsuhteen alkamisvuodesta riippuen.

synt. vuosi	Työsuhteen alkamisvuosi									
	1965	1960	1955	1950	1945	1940	1935	1930	1925	
1945	42 %	—	—	—	—	—	—	—	—	
1940	40 %	42 %	—	—	—	—	—	—	—	
1935	35 %	39 %	40 %	—	—	—	—	—	—	
1930	30 %	34 %	37 %	38 %	—	—	—	—	—	
1925	25 %	29 %	32 %	34 %	35 %	—	—	—	—	
1920	20 %	24 %	27 %	29 %	32 %	33 %	—	—	—	
1915	16 %	20 %	23 %	25 %	28 %	30 %	31 %	—	—	
1910	13 %	18 %	20 %	23 %	25 %	28 %	30 %	31 %	—	
1905	9 %	15 %	18 %	20 %	23 %	25 %	28 %	30 %	31 %	
1900	—	11 %	13 %	16 %	18 %	21 %	23 %	26 %	28 %	

KUINKA SUURI ON LEL-ELÄKE?

Myös LEL-eläkkeen suuruus riippuu olennaisesti iästä. Lisäksi siihen vaikuttaa eri vuosina saatujen LEL ansioiden yhteismäärä. Seuraava taulukko antaa jälleen ylimalkaisen kuvan eläkkeen suuruudesta eri vuosina syntyneille aina siitä riippuen, kuinka kauan on ollut LEL:n alaisissa töissä.

Palkka mk/kk	Eläkkeeseen oikeuttava palvelusaika					
	15 vuotta			40 vuotta		
	Työ- eläke mk/kk	Kokonaiseläke mk/kk	%	Työ- eläke mk/kk	Kokonaiseläke mk/kk	%
200	32	150	75	60	178	89
300	48	166	55	90	208	69
500	80	198	40	182	300	60
750	120	238	32	300	418	56
1000	160	278	28	400	518	52

KOKONAISELÄKE

Kokonaiseläke muodostuu työeläkkeestä ja kansaneläkkeestä.

Työeläke ei vähennä kansaneläkkeen tukiosaa, vaan sen saa täysimääräisenä, oli työeläke kuinka suuri tahansa, mikäli taas muut tulot tai omaisuus eivät vaikuta tukiosaa vähentävästi. Allaoleva taulukko osoittaa, kuinka suureksi kansaneläkkeen ja työeläkkeen yhteismäärä voi kohota, jos palvelusvuosia on 15 tai 40 vuotta.

Synt. vuosi	Vuosien luku, joina ollut LEL:n alainen															
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	15	20				
1897	9	18	27													
1898	8	15	23	30												
1899	6	13	19	25	32											
1900	5	11	16	21	25	32										
1901	4	9	13	18	22	27	31									
1902	4	8	11	15	19	23	27	30								
1903	3	7	10	13	16	20	23	26	30							
1904	3	6	8	11	14	17	20	23	26	29						
1905	3	5	8	10	13	15	18	20	23	25						
1908	2	4	5	7	9	11	13	15	16	18						
1911	1	3	4	6	7	8	10	11	13	14	21					
1914	1	2	4	5	6	7	8	9	11	12	18	24				

1917 tai myöhemmin

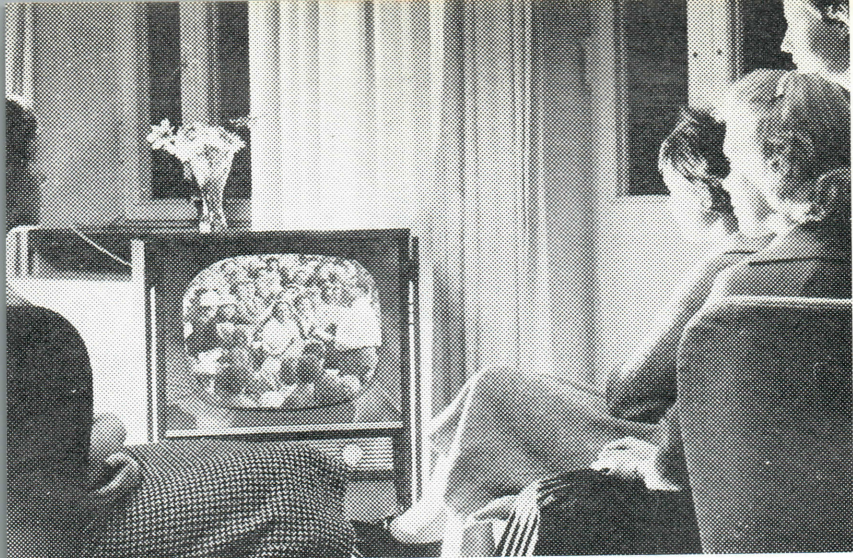
Eläkeprosentti = vuosien luku

Esimerkkinä vasemmanpuoleisessa sarakkeessa ovat 1900 syntyneet työntekijät, jotka saavat vanhuuseläkkeen vuonna 1965 ja ovat tulleet

TEL-työsuhteeseen vuonna 1950. Kansaneläke on oletettu 118 mk/,kk suuruiseksi, mikä on tukiosaa saavien keskimäärä.

KUINKA HAEN TYÖELÄKETÄ?

Kun työntekijä täyttää eläkeiän (65 vuotta) tai tulee työkyvyttömäksi, on hänen täytettävä asianmukainen eläkkeenhakemiskaavake ja lähetettävä se työeläkelaitokselle (tämän saa tietää työnantajalta) tai Eläketurvakeskukselle, os. Kalevankatu 6, Helsinki. Hakemuskaavakkeita on saatavissa useimmilta työnantajilta, työeläkelaitoksilta, pankkien ja postin toimipaikoista, Eläketurvakeskuksesta ja useimmista vakuutusyhtiöiden konttoreista. Näistä samoista paikoista on saatavissa myös ohjeita hakemuksen täyttämisessä.

OLAVI HURRI:

Televisio voidaan valjastaa hyvien asioiden palvelukseen

Aikamme yksisilmäinen hirviö — televisio — on ollut jatkuvan vilkkaan keskustelun alaisena. Sen vaikutuksesta, haitallisista ja hyödyllisistä, pyritään taittamaan peistä sekä tutkimuksiin viitaten että muuten vallitseviin käsityksiin keskustelua perustaen. On oltu voimakkaasti puolesta ja vastaan

useimpien kuitenkin jo myöntyesä siihen tosiasiaan, että televisio on tullut maailmaan pysyäkseen täällä ainakin siihen saakka, kunnes sitä nerokkaammat keksinnöt sen syrjäyttävät.

On varmaan niin, että meillä Suomessakin on televisiohulluja ts. niitä, joiden illat kuvaruutu on

kokonaan valoittanut. Mutta jos pahoittelemme näille kansalaisille tällaisesta intomielisestä katselemisesta aiheutuneita menetyksiä ja vaurioita, niin lienee aiheellista muistaa, että he tuskin ovat ennen televisiokauttakaan ohjaantuneet sellaiseen toimintaan tai harrastukseen, jota ns. yleisessä arvoasteikossa pidetään hyödyllisenä tai toivottavana.

Likimain yhtä varmaa lienee se ennusteltu kehitys, että pahin katseluvillitys meilläkin menee ohitse ja että sen jälkeen seuraa harkitsevampi ja valikoivampi vaihe. Luulen, että elämme jo tätä kautta, josta esimerkkeinä on mm. paljon lasten vanhempien lausuntoja, joissa sanotaan, ettei tilanne kodeissa enää ole niin ristiriitainen ja tukala kuin television pahimpana ryntäyskautena.

Menemättä tässä normaalin sanomalehtikeskustelun tapaan esittämään näkemyksiä siitä, mitä televisiossa tulisi esittää ja mitä ei, kiinnitän huomiota siihen, että meidänkin televisiossamme on — paljon arvostelua ansaitsevan ohjelman ohella — jo nyt runsaasti sellaista ohjelmaa, jota vaativanakin mittapuun mukaan voidaan pitää »hyvänä ja arvokkaana». Arvokas ei tällaisessa tapauksessa suinkaan merkitse samaa kuin vakava tai vaikeasti tajuttava. Ja puolestani olen optimisti siihen nähden, että tulevaisuudessa television ohjelmia on ja täytyy olla mahdollisuus jatkuvasti kehittää siten, että huvi- ja ajanvietteohjelmien rinnalla hyvänä pidettävät asia- ja tieto-ohjelmat saavat sekä enemmän sijaa että tulevat myös entistä kiintoisammin tehdyiksi.

Televisiotoimintaakin säätelevässä yleisradioyhtiön toimiluvassa on sanonta, että tällaisen toiminnan tulee olla kansansivistystä edistävää ja hyödyllisiä tietoja jatkavaa. Kansansivistyksestä ja sitä

edistävästä toiminnasta vallitsee luonnollisesti erilaisia näkemyksiä. eikä ole helppoa, tuskin edes mahdollista, vetää selvää rajaa kansansivistyksen ja ei-kansansivistyksen välille. Käsitksemme ovat kovin erilaisia toimialoistamme ja arvostuksistamme riippuen.

Sen ohella, että televisiossa on viime aikoina mielestäni lisääntyvissä, joskaan ei ylenpalttisessa määrässä ollut yleistä mielenkiintoa omannutta katsaus- ym. ohjelmistoa, ja että esim. koulutelevision monet ohjelmat ovat olleet erittäin hyviä myös aikuisten katseltavaksi, syksyllä 1965 on aloitettu myös suoranaisia opinnollisia tarkoituksia palveleva erikoisohjelma. Television ohjelmaneuvoiston talvella 1965 tekemän päätöksen mukaisesti syksyn ohjelmistossa on ollut nykyihmisen suurimpia ongelmia esittävä sarja, jota lukijat opintokerhot ovat käyttäneet opintoaineistonaan. Puolen tunnin ohjelman jälkeen kuvaruutu on maltettu sammuttaa ja sen tilalle virittää vilkas keskustelu nähdyn ohjelman aiheuttamien mielialojen ja kysymysten perusteella. Kokeemukset televisiokerhoista ovat tätä kirjoitettaessa niukat, mutta uskon, että tällä tiellä on aihetta jatkaa ja että siten on voitu voittaa eräitä niistä haitoista, joita voimakas televisiokiinnostus mahdollisesti on mukanaan tuonut. Sellaista opintotoimintaa, joka uskaltautuu käyttämään näin nykyaikaista tekniikan välinettä alustajanaan, ei myöskään voida syyttää vanhanaikaisuudesta.

Pidän täysin mahdollisena, että television merkitystä esim. juuri kasvussa olevan opintokerhotoiminnan kaukoavustajana voidaan lisätä. Tällaiset ohjelmasarjat on luonnollisesti siten valmistettava, että ne kykenevät kiinnostamaan ketä tahansa television kuvaruudun ääressä istuvaa, mutta ne voi-

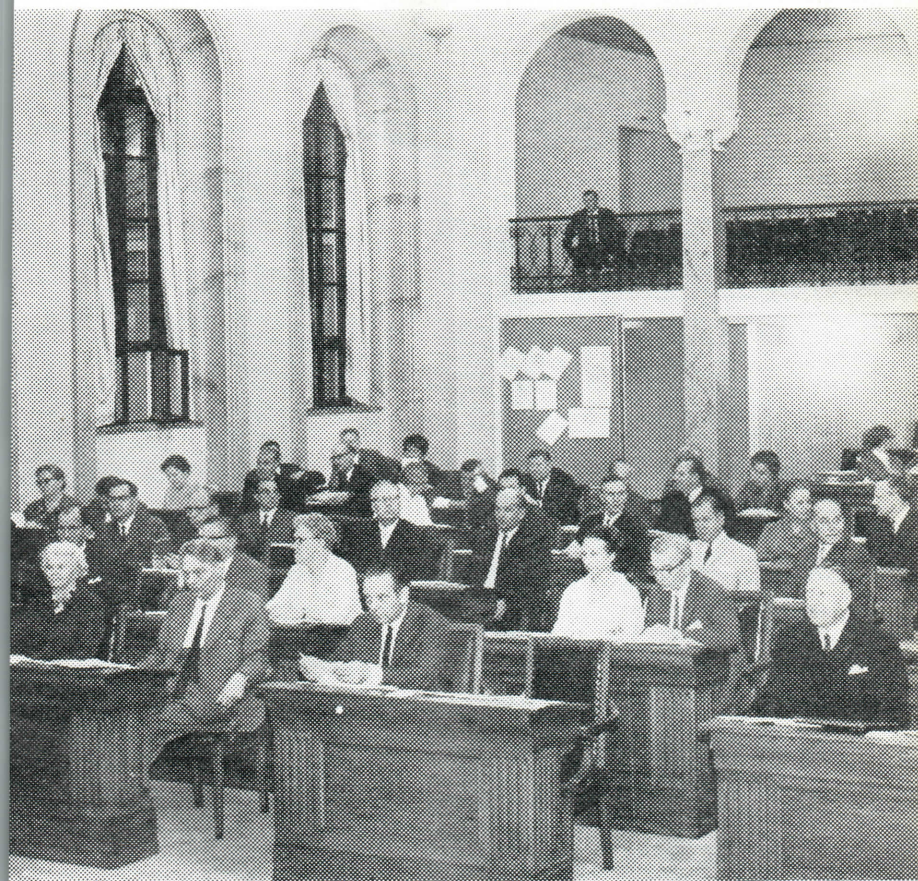
daan samalla valmistaa sellaisiksi, että vapaa kansalaistoiminta voi niitä opinnollisissa ja yhdistystoimintaan liittyvissä pyrkimyksissään käyttää hyväksi. Aiheita on vaikka millä mitalla, kysymyksiä riittää loppumattomiin. Siihen, mitä aiheita ja millä tavalla televisio käyttää ohjelmissaan, kansalaisjärjestöjen tulee puolestaan pyrkiä vaikuttamaan. On muistettava, että työväestö jatkuvasti on

ylivoimaisesti suurin katselulupien omistajaryhmä, ja sen on aihetta kiinnostua television ohjelmasta katsojaosuutensa antaman valtakirjan voimalla.

En pyri sulkemaan silmiäni television mukanaan tuomilta huonoilta asioilta ja kielteisiltä vaikutuksilta, mutta uskon täysin, että se voidaan valjastaa myös hyvien asioiden palvelukseen.

Kunnallisvaltuustojen voimasuhteet v. 1964 vaalien jälkeen

KAUPUNGIT	SDP	SKDL	TPSL	PORV.	MUUT
Forssa	10	8	3	10	—
Hamina	11	3	1	16	—
Hanko	6	4	—	17	—
Heinola	11	8	1	11	—
Helsinki	21	14	2	40	—
Hyvinkää	14	9	3	15	—
Hämeenlinna	15	6	2	18	—
Iisalmi	7	5	1	11	—
Joensuu	13	8	3	17	—
Jyväskylä	17	11	3	16	—
Kajaani	9	11	—	15	—
Kaskinen	3	4	—	8	—
Kemi	10	20	1	10	—
Kokkola	8	8	2	17	—
Kotka	18	10	1	12	—
Kouvola	14	3	1	23	—
Kristiinankaupunki	5	1	1	11	—
Kuopio	10	12	—	19	—
Lahti	15	12	1	19	—
Lappeenranta	17	5	1	18	—
Loviisa	8	2	1	12	—
Maarianhamina	—	—	—	—	38
Mikkeli	15	3	5	18	—
Naantali	8	4	1	10	—
Oulu	10	18	1	18	—
Pieksämäki	10	3	6	12	—
Pietarsaari	11	9	1	14	—
Pori	17	15	1	14	—
Porvoo	15	12	3	16	—
Raahe	5	8	—	10	—
Rauma	17	8	—	16	—
Riihimäki	17	7	3	14	—
Rovaniemi	8	11	2	20	—
Salo	8	6	5	12	—
Savonlinna	14	4	3	14	—
Seinäjoki	12	4	1	18	—
Tammisaari	7	1	—	15	—
Tampere	20	16	—	17	—
Tornio	5	6	1	11	—
Turku	16	17	1	19	—
Uusikaarlepyy	2	1	—	12	—
Uusikaupunki	5	4	2	10	—
Vaasa	10	9	1	21	—
Valkeakoski	11	10	4	10	—
Vammala	7	4	—	11	—
Varkaus	12	13	5	11	—

Helsingin kaupunginvaltuusto muutti vuoden 1965 puolivälissä Valkoiseen saliin ja vanha perinteellinen kaupunginvaltuuston istuntosali joutui laajojen korjaustöiden alaiseksi.

KAUPPALAT	SDP	SKDL	TPSL	PORV.	MUUT
Espoo	14	9	2	22	—
Ikaalinen	7	5	—	15	—
Imatra	23	6	1	11	—
Järvenpää	10	8	—	13	—
Karhula	20	8	3	10	—
Karjaa	10	1	1	9	—
Karkkila	4	10	2	5	—
Kauniainen	—	1	—	14	—
Kemijärvi	4	5	—	12	—
Kerava	13	7	1	10	—
Kuusankoski	21	8	3	9	—
Lapua	6	5	—	24	—
Lauritsala	12	8	3	8	—
Liekka	10	2	1	8	—
Lohja	11	7	2	11	—
Loimaa	4	9	—	10	—
Mänttä	9	5	2	7	—
Nokia	12	15	—	8	—
Nurmes	5	—	—	12	—
Parainen	6	7	—	10	—
Suolahti	5	7	4	5	—
Toijala	10	3	—	10	—
Ylivieska	6	4	1	20	—
Äänekoski	5	8	5	5	—

MAALAISKUNNAT

Ahlainen	4	5	—	8	—
Aitolahti	5	5	—	7	—
Alahärmä	1	4	—	16	—
Alajärvi	1	7	—	19	—
Alastaro	1	7	—	13	—
Alatornio	3	8	—	16	—
Alaveteli	—	—	—	15	—
Alavieska	1	4	—	14	—
Alavus	7	4	—	20	—
Angelnemi	7	2	—	6	—
Anjala	11	3	—	9	—
Anttola	7	—	—	10	—
Artjärvi	2	2	1	12	—
Asikkala	3	5	—	15	—
Askainen	2	3	—	8	—
Askola	5	2	—	12	—
Aura	3	5	—	9	—
Bergö	—	—	—	13	—
Björkby	—	—	—	13	—
Bromarv	5	1	—	9	—
Brändö	—	—	—	—	11
Dragsfjärd	7	9	—	5	—
Eckerö	—	—	—	—	11
Elimäki	5	2	—	20	—

MAALAIKUNNAT	SDP	SKDL	TPSL	PORV.	MUUT
Eno	11	6	1	13	—
Enonkoski	6	—	—	11	—
Enontekiö	—	2	—	15	—
Eräjärvi	3	3	—	9	—
Eura	7	7	2	7	—
Eurajoki	6	3	—	12	—
Evijärvi	2	5	—	14	—
Finström	—	—	—	—	13
Föglö	—	—	—	—	13
Geta	—	—	—	—	11
Haapajärvi	5	6	—	16	—
Haapasaari	—	—	—	—	—
Haapavesi	—	7	—	20	—
Hailuoto	1	3	—	11	—
Halikko	5	4	1	13	—
Halsua	—	1	—	16	—
Hammarland	—	—	—	—	13
Hankasalmi	3	8	1	15	—
Harjavalta	8	6	—	8	1
Hartola	5	5	—	13	—
Hattula	10	3	—	10	—
Hauho	6	3	—	12	—
Haukipudas	4	15	4	8	—
Haukivuori	8	1	—	12	—
Hausjärvi	10	3	—	14	—
Heinolan mlk.	6	6	—	9	—
Heinävesi	7	6	1	13	—
Helsingin mlk.	17	15	2	13	—
Hiittinen	—	—	—	13	—
Himanka	1	5	—	13	—
Hinnerjoki	4	2	—	9	—
Hirvensalmi	7	—	2	12	—
Hollola	7	6	—	14	—
Honkajoki	1	6	—	12	—
Honkilahti	3	3	—	9	—
Houtskari	—	—	—	—	—
Huittinen	4	7	—	16	—
Humppila	3	6	—	10	—
Hyrnsalmi	3	7	—	11	—
Hyvinkään mlk.	8	6	—	9	—
Hämeenkyrö	5	11	—	15	—
Ii	2	9	—	10	—
Iisalmen mlk.	3	11	1	16	—
Iitti	7	3	1	16	—
Ikaalinen	7	5	—	15	—
Ilmajoki	7	2	—	22	—
Ilomantsi	8	7	4	12	—
Inari	3	8	—	12	—
Iniö	—	—	—	13	—
Inkoo	6	—	—	13	—
Isojoki	—	3	—	18	—

MAALAISKUNNAT	SDP	SKDL	TPSL	PORV.	MUUT
Isokyrö	2	2	—	19	—
Jaala	4	4	—	11	—
Jalasjärvi	3	3	—	25	—
Janakkala	13	5	—	13	—
Jepua	2	2	—	11	—
Jokioinen	4	6	1	10	—
Jomala	—	—	—	—	15
Joroinen	5	4	1	13	—
Joutsa	8	1	—	12	—
Joutseno	9	3	3	16	—
Juankoski	1	6	3	7	—
Jurva	1	5	—	17	—
Juuka	9	5	1	16	—
Juupajoki	5	3	1	10	—
Juva	6	4	3	18	—
Jyväskylän mlk.	10	10	5	10	—
Jämsä	9	8	—	14	—
Jämsänkoski	5	9	1	8	—
Jäppilä	3	3	—	11	—
Kaarina	9	10	1	7	—
Kaarela	2	3	1	17	—
Kaavi	1	7	1	14	—
Kajaanin mlk.	3	18	—	10	—
Kaksikerta	3	2	—	8	—
Kalajoki	—	7	—	16	—
Kalanti	2	2	3	12	—
Kalvola	8	2	3	8	—
Kangasala	11	7	—	13	—
Kangaslampi	6	2	—	9	—
Kangasniemi	9	2	—	20	—
Kankaanpää	7	8	1	15	—
Kannonkoski	7	7	—	8	—
Kannus	3	1	2	15	—
Karjoki	—	3	—	14	—
Karinainen	3	2	—	12	—
Karjaan mlk.	4	1	—	12	—
Karjala	—	3	—	12	—
Karjalohja	5	1	—	9	—
Karkku	6	4	—	9	—
Karstula	8	1	—	14	—
Karttula	2	8	—	11	—
Karuna	1	3	—	11	—
Karunki	—	3	—	14	—
Karvia	—	2	—	19	—
Kauhajoki	1	6	—	28	—
Kauhava	4	5	—	18	—
Kaustinen	—	—	—	19	—
Kauvatsa	4	5	—	8	—
Keikyä	4	5	—	8	—
Keitele	4	6	—	11	—

MAALAISKUNNAT	SDP	SKDL	TPSL	PORV.	MUUT
Kemin mlk.	1	9	—	11	—
Kemijärven mlk.	1	9	—	17	—
Kemiö	8	1	—	12	—
Kempele	—	8	2	7	—
Kerimäki	5	4	1	13	—
Kestilä	—	4	3	12	—
Kesälahti	8	1	—	12	—
Keuruu	11	5	2	13	—
Kihniö	4	1	—	14	—
Kiihtelysvaara	5	1	—	13	—
Kiikala	3	3	—	13	—
Kiikka	5	4	—	10	—
Kiikoinen	3	2	—	12	—
Kiiminki	1	5	—	11	—
Kinnula	3	2	—	14	—
Kirkkonummi	6	4	—	17	—
Kisko	5	4	—	10	—
Kitee	7	1	—	23	—
Kittilä	1	13	—	13	—
Kiukainen	8	3	—	10	—
Kiuruvesi	2	14	—	19	—
Kivijärvi	6	—	—	11	—
Kodisjoki	—	2	—	11	—
Koijärvi	3	3	—	11	—
Koivulahti	—	5	—	12	—
Kokemäki	6	8	—	13	—
Kolari	1	11	—	9	—
Konginkangas	6	3	—	8	—
Konnevesi	5	3	2	11	—
Kontiolahti	14	3	—	14	—
Korpilahti	4	7	1	11	—
Korppoo	—	—	—	15	—
Korsnäs	—	4	—	15	—
Kortesjärvi	3	1	—	15	—
Koskenpää	5	1	2	9	—
Koski (Hl.)	4	2	—	11	—
Koski (Tl.)	1	4	—	14	—
Kruunupyy	—	—	—	17	—
Kuhmalahti	4	1	—	10	—
Kuhmo	3	11	—	17	—
Kuhmoinen	8	2	—	11	—
Kuivaniemi	1	7	—	11	—
Kullaa	5	3	—	9	—
Kumlinge	—	—	—	—	11
Kuopion mlk.	3	10	—	14	—
Kuorevesi	6	3	1	9	—
Kuortane	3	1	—	19	—
Kurikka	5	5	1	20	—
Kuru	6	3	1	11	—
Kustavi	3	1	—	11	—
Kuusamo	3	7	—	31	—

MAALAIKUNNAT	SDP	SKDL	TPSL	PORV.	MUUT
Kuusjoki	1	3	—	13	—
Kuusjärvi	6	9	4	12	—
Kylmäkoski	6	2	—	11	—
Kymi	9	2	—	10	—
Kyyjärvi	3	1	—	13	—
Kälviä	—	—	2	19	—
Kärkölä	5	4	—	12	—
Kärsämäki	1	4	—	16	—
Kökar	—	—	—	—	9
Köyliö	4	5	—	12	—
Laihia	3	5	—	15	—
Laitila	5	5	—	17	—
Lammi	8	1	—	14	—
Lapinjärvi	3	2	—	16	—
Lapinlahti	2	9	—	16	—
Lappajärvi	1	1	—	19	—
Lappee	7	2	2	20	—
Lappi	6	1	—	12	—
Lapväärtti	—	—	—	20	1
Laukaa	6	7	4	14	—
Lavia	3	5	—	13	—
Lehtimäki	1	2	—	14	—
Leivonmäki	4	3	—	10	—
Lemi	—	—	—	19	—
Lemland	—	—	—	—	11
Lempäälä	9	9	1	12	—
Lemu	—	3	—	10	—
Leppävirta	6	8	1	16	—
Lestijärvi	—	3	2	10	—
Lieto	6	7	—	10	—
Liljendal	3	1	—	11	—
Liminka	1	8	—	12	—
Liperi	7	4	1	19	—
Lohjan mlk.	12	5	2	12	—
Lohtaja	—	1	3	15	—
Loimaan mlk.	2	6	—	15	—
Lokalahti	1	3	—	11	—
Loppi	7	6	—	14	—
Luhanka	6	2	—	9	—
Lumijoki	—	5	—	10	—
Lumparland	—	—	—	—	9
Luopioinen	5	7	—	9	—
Luoto	8	1	—	8	—
Luumäki	3	—	1	19	—
Luvia	6	1	—	10	—
Längelmäki	6	2	2	9	—
Maalahti	1	—	—	18	—
Maaninka	4	4	—	15	—
Maaria	4	8	—	5	—
Maksamaa	—	—	—	15	—
Marttila	1	1	—	15	—

MAALAISKUNNAT	SDP	SKDL	TPSL	PORV.	MUUT
Masku	2	3	3	9	—
Mellilä	1	5	—	11	—
Merijärvi	—	2	—	15	—
Merikarvia	4	7	—	12	—
Merimasku	4	1	—	8	—
Metsämaa	2	3	—	10	—
Miehikkälä	3	—	—	18	—
Mietoinen	1	4	1	9	—
Mikkelin mlk.	9	1	2	19	—
Mouhijärvi	5	6	—	10	—
Muhos	3	12	—	12	—
Multia	6	6	—	9	—
Munsala	—	5	—	12	—
Muonio	1	5	—	13	—
Mustasaari	4	3	—	16	—
Muurame	7	6	—	6	—
Muurla	3	1	3	8	—
Muuruvesi	3	5	—	13	—
Mynämäki	1	5	—	15	—
Myrskylä	2	1	1	13	—
Mäntsälä	4	5	2	20	—
Mäntyharju	5	1	5	16	—
Nakkila	6	7	—	10	—
Nastola	7	4	—	12	—
Nauvo	—	—	—	15	—
Nilsä	—	9	—	18	—
Nivala	3	5	—	23	—
Noormarkku	6	4	—	11	—
Nousiainen	3	2	—	14	—
Nuijamaa	1	—	—	14	—
Nummi	3	4	3	9	—
Nurmeksen mlk.	7	7	—	17	—
Nurmijärvi	8	6	2	15	—
Nurmo	4	2	—	15	—
Närpiö	—	4	—	19	—
Oravainen	2	4	—	11	—
Orimattila	7	5	2	17	—
Oripää	1	3	2	9	—
Orivesi	7	4	2	14	—
Oulainen	—	7	—	20	—
Oulunsalo	1	6	—	8	—
Paattinen	1	5	—	9	—
Paavola	1	8	—	13	—
Padasjoki	5	5	—	11	—
Paimio	4	4	2	13	—
Paltamo	2	8	1	12	—
Paraisten mlk.	1	3	—	15	—
Parikkala	3	1	3	16	—
Parkano	6	4	—	17	—
Pattijoki	3	4	—	10	—
Pelkosenniemi	—	6	1	10	—

MAALAISKUNNAT	SDP	SKDL	TPSL	PORV.	MUUT
Pello	2	9	—	12	—
Perho	3	1	1	14	—
Pernaja	8	1	—	12	—
Perniö	9	3	2	13	—
Pertteli	6	1	1	11	—
Pertunmaa	4	2	1	14	—
Peräseinäjoki	1	3	—	17	—
Petolahti	—	—	—	13	2
Petäjävesi	6	4	—	11	—
Pieksämäen mlk.	6	3	1	13	—
Pielavesi	2	11	—	18	—
Pielisjärvi	15	5	5	16	—
Pietarsaaren mlk.	5	—	—	16	—
Pihlajavesi	5	2	—	8	—
Pihtipudas	9	5	—	13	—
Piikkiö	4	5	4	8	—
Piippola	4	3	—	10	—
Pirkkala	9	5	—	7	—
Pirttikylä	—	1	—	16	—
Pohja	13	4	—	6	—
Pohjaslahti	5	3	—	7	—
Polvijärvi	3	3	6	15	—
Pomarkku	4	5	—	10	—
Porin mlk.	8	11	—	8	—
Pornainen	5	1	—	11	—
Porvoon mlk.	10	6	—	19	—
Posio	1	7	—	15	—
Pudasjärvi	1	11	—	23	—
Pukkila	3	1	1	12	—
Pulkila	—	8	—	9	—
Punkaharju	9	1	—	11	—
Punkalaidun	5	6	—	12	—
Puolanka	1	11	—	11	—
Purmo	—	—	—	17	—
Pusula	4	5	—	10	—
Puumala	6	—	—	15	—
Pyhtää	8	4	—	9	—
Pyhäjoki	—	6	—	15	—
Pyhäjärvi Ol.	2	10	1	14	—
Pyhäjärvi Ul.	1	9	1	8	—
Pyhämaa	1	—	—	14	—
Pyhäntä	—	5	—	12	—
Pyhäranta	4	1	—	12	—
Pyhäselkä	4	4	—	13	—
Pylkönmäki	5	3	—	9	—
Pälkäne	6	2	—	13	—
Pöytyä	3	5	—	13	—
Raippaluoto	—	—	—	15	—
Raisio	10	11	1	9	—
Rantasalmi	5	3	2	13	—
Rantsila	1	4	—	14	—

MAALAISKUNNAT	SDP	SKDL	TPSL	PORV.	MUUT
Ranua	1	5	—	17	—
Rauman mlk.	11	4	1	7	—
Rautalampi	5	5	1	12	—
Rautavaara	2	12	—	7	—
Rautio	—	4	—	11	—
Rautjärvi	4	—	—	15	—
Reisjärvi	—	6	—	15	—
Renko	7	—	—	10	—
Revonlahti	2	3	—	10	—
Riistavesi	—	4	—	13	—
Ristiina	5	1	1	14	—
Ristijärvi	1	5	—	13	—
Rovaniemen mlk.	5	13	1	22	—
Ruokolahti	6	1	—	20	—
Ruotsinpyhtää	9	2	—	10	—
Ruovesi	6	9	1	11	—
Rusko	4	4	—	7	—
Rymättylä	3	3	—	11	—
Rääkkylä	4	5	—	12	—
Saari	3	1	—	15	—
Saarijärvi	9	4	—	18	—
Sahalahti	4	3	—	8	—
Salla	2	15	—	14	—
Saloinen	1	10	—	8	—
Saltvik	—	—	—	—	13
Sammatti	3	2	—	10	—
Sauvo	3	3	—	12	—
Savitaipale	5	1	—	17	—
Savonranta	6	5	—	8	—
Savukoski	—	6	—	11	—
Sievi	—	7	—	14	—
Siikainen	5	4	1	11	—
Siikajoki	—	2	—	13	—
Siilinjärvi	4	7	—	15	—
Siipyy	—	3	—	14	—
Simo	—	6	—	15	—
Simpele	6	1	2	10	—
Sipoo	5	2	—	24	—
Sippola	10	5	4	16	—
Siuntio	2	2	—	13	—
Snappertuna	5	—	—	10	—
Sodankylä	1	12	—	18	—
Soini	5	2	—	14	—
Somerniemi	3	4	—	10	—
Somero	4	7	1	19	—
Sonkajärvi	5	11	—	15	—
Sotkamo	2	14	—	15	—
Sottunga	—	—	—	—	9
Sulkava	7	3	—	13	—
Sulva	5	2	—	10	—
Sumiainen	3	4	—	10	—

MAALAISKUNNAT	SDP	SKDL	TPSL	PORV.	MUUT
Sund	—	—	—	—	31
Suodenniemi	3	4	—	10	—
Suomenniemi	5	1	1	8	—
Suomusjärvi	4	2	—	9	—
Suomussalmi	1	16	—	18	—
Suonenjoki	4	8	1	18	—
Suoniemi	5	3	—	7	—
Sysmä	8	4	—	15	—
Säkylä	4	4	1	12	—
Särkisalo	6	2	—	7	—
Säyneinen	—	6	—	11	—
Säynätsalo	8	8	—	3	—
Sääksmäki	7	4	—	10	—
Sääminki	12	4	—	15	—
Taipalsaari	5	—	—	14	—
Taivalkoski	5	5	—	13	—
Taivassalo	2	1	—	14	—
Tammela	6	5	—	12	—
Tammisaaren mlk.	8	1	—	8	—
Tarvasjoki	2	1	—	14	—
Teerijärvi	—	—	—	17	—
Teisko	5	—	—	10	—
Temmes	—	54	—	8	—
Tenhola	8	1	—	10	—
Tervo	1	6	1	11	—
Tervola	1	11	—	11	—
Teuva	2	6	—	19	—
Tiukka	—	—	—	13	—
Tohmajärvi	10	4	—	13	—
Toholampi	—	3	4	14	—
Toivakka	7	2	—	10	—
Tottijärvi	4	1	—	10	—
Tuulos	7	—	—	10	—
Tuupovaara	7	4	—	10	—
Tuusniemi	2	9	—	12	—
Tuusula	9	8	1	13	—
Tyrnävä	—	7	—	12	—
Tyrväntö	3	1	3	8	—
Tyrvää	7	4	—	12	—
Töysä	2	2	—	17	—
Ullava	—	2	—	13	—
Ulvila	8	6	—	9	—
Urjala	10	3	—	14	—
Uskela	6	3	1	7	—
Utajärvi	2	6	—	13	—
Utsjoki	—	—	—	15	—
Uudenkaarlepyyn mlk. ...	1	2	—	14	—
Uudenkaupungin mlk.	4	2	2	5	—
Uukuniemi	1	1	—	13	—
Urainen	6	3	—	10	—
Vaala	3	9	—	11	—

MAALAISKUNNAT	SDP	SKDL	TPSL	PORV.	MUUT
Vahto	2	1	—	12	—
Valkeala	7	3	—	21	—
Valtimo.....	5	6	—	12	—
Vampula	1	6	—	12	—
Vanaja	10	5	—	8	—
Varpaisjärvi	3	6	—	12	—
Vehkalahti	10	1	1	19	—
Vehmaa	3	5	—	11	—
Vehmersalmi	—	6	—	13	—
Velkua	—	—	—	13	—
Vesanto	3	4	1	13	—
Vesilahti	5	3	—	13	—
Vestanfjärd	5	—	—	10	—
Veteli.....	1	1	—	19	—
Vieremä	1	10	—	12	—
Vihanti	—	7	1	13	—
Vihti	10	7	—	14	—
Viiala	6	6	3	6	—
Viitasaari	10	6	2	13	—
Viljakkala	3	4	—	10	—
Vilppula	7	5	1	10	—
Vimpeli	1	7	—	13	—
Virolahti	6	—	—	15	—
Virrat	8	7	1	15	—
Virtasalmi	5	1	—	11	—
Vuolijoki	5	5	1	10	—
Vårdö	—	—	—	—	11
Vähäkyrö	3	3	—	15	—
Värtsilä	—	—	—	—	—
Vöyri	—	1	—	20	—
Ylihärmä	1	1	—	17	—
Yli-Ii	—	6	—	13	—
Ylikiiminki	—	5	—	16	—
Ylimarkku	—	—	—	15	—
Ylistaro	3	—	1	19	—
Ylitornio	2	11	—	14	—
Ylämaa	2	—	—	15	—
Yläne	3	5	—	11	—
Ylöjärvi	6	10	2	9	—
Ypäjä	4	4	—	13	—
Ähtäri	8	4	2	13	—
Ähtävä	—	—	—	17	—
Äänekosken mlk.	5	5	—	9	—
Öja	—	—	—	13	—

Vuoden 1964 kunnallisvaalien tulos muunnettuna eduskuntavaalitulokseksi edellyttäen, että eri vaalipiireissä vaaliliitot olisivat samat kuin 1962 valtiollisissa vaaleissa. Vieressä tila vuoden 1966 valtiollisten vaalien tuloksille.

HELSINKI

Vuonna 1962	Vuonna 1964	Vuonna 1966
Äänioik. 315.539	Äänioik. 327.924	Äänioik.
Äänesti	Äänesti	Äänesti
265.893 = 84,3 %	253.806 = 77,2 %	
SDP 55.508 = 4	SDP 67.470 = 5	SDP
TPSL 12.844 = 1	TPSL 5 512 = 0	TPSL
SKDL 51.087 = 4	SKDL 48.552 = 4	SKDL
KP 36.919 = 3	KP 23.736 = 3	KP
Kok. 58.883 } = 5	Kok. 46.601 } = 5	Kok.
Vap.m. 5.788 }	Vap.m. 21.630 }	Vap.m.
RKP 38.052 = 3	RKP 35.312 = 3	RKP
Vuonna 1966 Helsingin vaalipiiristä valitaan 21 kansanedustajaa.		

UUSIMAA

Vuonna 1962	Vuonna 1964	Vuonna 1966
Äänioik. 239.244	Äänioik. 250.474	Äänioik.
Äänesti	Äänesti	Äänesti
201.174 = 84,1 %	198.689 = 79,0 %	
SDP 49.929 = 5	SDP 59.797 = 6	SDP
TPSL 8.468 = 0	TPSL 5.513 = 0	TPSL
SKDL 40.341 = 4	SKDL 33.249 = 3	SKDL
ML 23.011 = 2	ML 17.357 = 2	ML
KP 14.082 = 1	KP 8.274 = 0	KP
Kok. 21.521 = 2	Kok. 23.237 = 2	Kok.
RKP 39.696 = 3	RKP 35.729 = 4	RKP
Pp 1.844 = 0	Pp 467 = 0	Pp
Vuonna 1966 Uudenmaan läänin vaalipiiristä valitaan 18 kansanedustajaa.		

TURUN ET.

Vuonna 1962	Vuonna 1964	Vuonna 1966
Äänioik. 231.468	Äänioik. 230.660	Äänioik.
Äänesti	Äänesti	Äänesti
196.960 = 85,1 %	182.139 = 78,5 %	
SDP 35.511 = 3	SDP 43.769 = 4	SDP
TPSL 9.581 = 0	TPSL 5.548 = 0	TPSL
SKDL 48.973 = 4	SKDL 44.887 = 4	SKDL
ML 37.224 }	ML 30.546 }	ML
KP 24.158 } = 7	KP 15.426 } = 6	KP
RKP 13.166 }	RKP 9.409 }	RKP
Kok. 24.570 = 2	Kok. 27.070 = 2	Kok.
Pp 3.151 = 0	Pp 1.841 = 0	Pp

TURUN POH.

Vuonna 1962		Vuonna 1964		Vuonna 1966	
Äänioik. 186.595		Äänioik. 169.783		Äänioik.	
Äänesti		Äänesti		Äänesti	
162.495 = 87,1 %		142.319 = 83,4 %			
SDP	33.968 = 3	SDP	41.121 = 4	SDP	
TPSL	6.114 = 0	TPSL	1.877 = 0	TPSL	
SKDL	40.361 = 4	SKDL	36.902 = 4	SKDL	
ML	43.906) = 4	ML	34.624) = 3	ML	
KP	4.469) = 4	KP	1.705) = 3	KP	
Kok.	29.835 = 3	Kok.	30.765 = 3	Kok.	
Pp	3.241 = 0	Pp	1.742 = 0	Pp	

Vuonna 1966 Turun läänin pohjoisesta vaalipiiristä valitaan 13 kansanedustajaa.

ETELÄ-HÄME

Vuonna 1962		Vuonna 1964		Vuonna 1966	
Äänioik. 197.632		Äänioik. 198.322		Äänioik.	
Äänesti		Äänesti		Äänesti	
168.294 = 85,2 %		159.163 = 79,8 %			
SDP	42.587 = 4	SDP	48.647 = 5	SDP	
TPSL	10.500 = 0	TPSL	5.720 = 0	TPSL	
SKDL	33.545 = 3	SKDL	31.281 = 3	SKDL	
ML	31.094 = 3	ML	24.775 = 2	ML	
KP	10.846 = 1	KP	8.362 = 0	KP	
Kok.	34.268 = 3	Kok.	36.849 = 4	Kok.	
Pp	1.574 = 0	Pp	100 = 0	Pp	

Vuonna 1966 Hämeen läänin eteläisestä vaalipiiristä valitaan 15 kansanedustajaa.

POHJOIS-HÄME

Vuonna 1962		Vuonna 1964		Vuonna 1966	
Äänioik. 168.559		Äänioik. 169.783		Äänioik.	
Äänesti		Äänesti		Äänesti	
146.427 = 86,9 %		142.319 = 83,4 %			
SDP	38.824 = 3	SDP	47.775 = 4	SDP	
TPSL	5.744 = 0	TPSL	2.960 = 0	TPSL	
SKDL	42.172 = 4	SKDL	38.461 = 4	SKDL	
ML	17.209) = 2	ML	12.640) = 1	ML	
KP	6.188) = 2	KP	5.365) = 1	KP	
Kok.	34.440 = 3	Kok.	30.424 = 3	Kok.	
Pp	1.347 = 0	Pp	404 = 0	Pp	

KYMI

Vuonna 1962	Vuonna 1964	Vuonna 1966
Äänioik. 212.187	Äänioik. 211.723	Äänioik.
Äänesti	Äänesti	Äänesti
179.450 = 84,6 %	165.566 = 77,8 %	
SDP 56.912 = 5	SDP 58.377 = 6	SDP
TPSL 8.530 = 0	TPSL 6.629 = 0	TPSL
SKDL 23.218 = 2	SKDL 20.872 = 2	SKDL
ML 48.700 = 4	ML 37.535 = 4	ML
KP 6.775 = 4	KP 6.558 = 3	KP
Kok. 32.756 = 4	Kok. 23.469 = 3	Kok.
Pp 1.616 = 0	Pp 894 = 0	Pp

MIKKELI

Vuonna 1962	Vuonna 1964	Vuonna 1966
Äänioik. 139.200	Äänioik. 135.126	Äänioik.
Äänesti	Äänesti	Äänesti
115.510 = 83,0 %	105.352 = 77,5 %	
SDP 28.833 = 3	SDP 31.158 = 4	SDP
TPSL 7.692 = 0	TPSL 5.165 = 0	TPSL
SKDL 15.436 = 1	SKDL 13.288 = 1	SKDL
ML 40.852 = 5	ML 33.557 = 4	ML
KP 3.743 = 2	KP 3.239 = 2	KP
Kok. 14.196 = 2	Kok. 15.449 = 2	Kok.
Pp 1.616 = 0	Pp 894 = 0	Pp

Vuonna 1966 Mikkelin läänin vaalipiiristä valitaan 10 kansanedustajaa.

POHJOIS-KARJALA

Vuonna 1962	Vuonna 1964	Vuonna 1966
Äänioik. 115.482	Äänioik. 109.735	Äänioik.
Äänesti	Äänesti	Äänesti
94.698 = 82,0 %	84.496 = 76,5 %	
SDP 20.693 = 2	SDP 23.838 = 3	SDP
TPSL 5.401 = 0	TPSL 3.847 = 0	TPSL
SKDL 16.535 = 2	SKDL 13.744 = 3	SKDL
ML 29.343 = 4	ML 23.754 = 3	ML
KP 4.014 = 2	KP 4.739 = 1	KP
Kok. 10.836 = 2	Kok. 8.969 = 1	Kok.
Pp 7.126 = 0	Pp 3.837 = 0	Pp

Vuonna 1966 Pohjois-Karjalan läänin vaalipiiristä valitaan 9 kansanedustajaa.

KUOPIO

Vuonna 1962		Vuonna 1964		Vuonna 1966	
Äänioik. 155.980		Äänioik. 151.694		Äänioik.	
Äänesti		Äänesti		Äänesti	
132.057 = 84,7 %		121.665 = 79,7 %			
SDP	15.371 = 1	SDP	18.855 = 2	SDP	
TPSL	5.337 = 0	TPSL	2.957 = 0	TPSL	
SKDL	39.582 = 4	SKDL	36.386 = 4	SKDL	
ML	39.937 } = 5	ML	34.075 } = 4	ML	
KP	4.223 } = 2	KP	4.125 } = 2	KP	
Kok.	16.807 = 2	Kok.	16.595 = 2	Kok.	
Pp	8.376 = 0	Pp	7.356 = 0	Pp	

KESKI-SUOMI

Vuonna 1962		Vuonna 1964		Vuonna 1966	
Äänioik. 142.737		Äänioik. 141.605		Äänioik.	
Äänesti		Äänesti		Äänesti	
121.916 = 85,4 %		114.694 = 80,5 %			
SDP	27.360 = 2	SDP	33.709 = 4	SDP	
TPSL	9.140 = 1	TPSL	4.824 = 0	TPSL	
SKDL	27.664 = 3	SKDL	25.213 = 2	SKDL	
ML	31.996 = 3	ML	27.356 = 3	ML	
KP	5.797 } = 2	KP	5.623 } = 2	KP	
Kok.	12.894 } = 0	Kok.	14.678 } = 0	Kok.	
Pp	2.903 = 0	Pp	1.812 = 0	Pp	

VAASA

Vuonna 1962		Vuonna 1964		Vuonna 1966	
Äänioik. 266.864		Äänioik. 262.308		Äänioik.	
Äänesti		Äänesti		Äänesti	
228.539 = 85,6 %		207.289 = 78,6 %			
SDP	23.914 = 2	SDP	30.675 = 3	SDP	
TPSL	5.187 = 0	TPSL	3.062 = 0	TPSL	
SKDL	35.251 = 3	SKDL	30.171 = 3	SKDL	
ML	70.990 } = 7	ML	57.178 } = 7	ML	
KP	2.517 } = 3	KP	2.127 } = 3	KP	
Kok.	32.196 = 3	Kok.	33.123 = 3	Kok.	
RKP	49.775 = 5	RKP	40.540 = 4	RKP	
Pp	7.821 = 0	Pp	5.091 = 0	Pp	

Vuonna 1966 Vaasan läänin vaalipiiristä valitaan 19 kansanedustajaa.

OULU

Vuonna 1962		Vuonna 1964		Vuonna 1966	
Äänioik. 219.149		Äänioik. 219.020		Äänioik.	
Äänesti		Äänesti		Äänesti	
193.285 = 88,2 %		181.244 = 82,3 %			
SDP	14.666 = 1	SDP	20.964 = 2	SDP	
TPSL	3.932 = 0	TPSL	2.597 = 0	TPSL	
SKDL	60.239 = 6	SKDL	58.545 = 7	SKDL	
ML	77.911 = 9	ML	67.952 = 8	ML	
KP	14.388 = 1	KP	7.479 = 0	KP	
Kok.	14.793 = 1	Kok.	14.305 = 1	Kok.	
Pp	5.542 = 0	Pp	4.618 = 0	Pp	

Vuonna 1966 Oulun läänin vaalipiiristä valitaan 19 kansanedustajaa.

LAPPI

Vuonna 1962		Vuonna 1964		Vuonna 1966	
Äänioik. 110.071		Äänioik. 111.094		Äänioik.	
Äänesti		Äänesti		Äänesti	
96.103 = 87,3 %		94.160 = 84,2 %			
SDP	7.084 = 0	SDP	12.154 = 1	SDP	
TPSL	1.826 = 0	TPSL	530 = 0	TPSL	
SKDL	32.425 = 3	SKDL	30.315 = 4	SKDL	
ML	35.325 = 1	ML	31.303 = 4	ML	
KP	7.886 = 1	KP	5.505 = 0	KP	
Kok.	8.643 = 1	Kok.	6.357 = 0	Kok.	
Pp	1.509 = 0	Pp	690 = 0	Pp	

Kuvalaatat ja matriisit

nopeasti

Lähes 60 vuoden kokemuksella

Kuva AB

Annank. 31–33 C

Puh. 63 65 07

„ 63 17 68

A series of horizontal dashed lines for writing, spanning the width of the page.

A series of horizontal dashed lines for writing, spanning the width of the page.

Kirjallisuus

kuudestakymmenestä neljästä

kuuteenkymmeneenviiteen

Otsikon vuotuisjakso muodostui niin kotimaisen kuin käännöskirjallisuudenkin osalta edellistä terveellä tavalla runsaammaksi ja monipuolisemmaksi.

Syksy 1964 muodostui tietokirjojen osalta melko poliittissävyyseksi. Markkinoille ilmaantui erityisesti lähimenneisyyttämme pohdiskelevaa pätevää tekstiä ennätysmäärä moniin vuosiin. Tuomo Polvinen julkaisi paljon puhutun »Suomi suurvaltain politiikassa» ja Lauri Hyvämäki oli samoilla linjoilla teoksellaan »Suomalaiset ja suurpolitiikka». Olavi Borgin maineikas yhteenveto »Suomen puolueohjelmat» sai seurakseen Erik Allardtin yliopistolliseksi kurssikirjaksi tarkoitetun »Yhteiskunnan rakenne ja sosiaalinen paine». Urpo Harva julkaisi esseen »Ihminen hyvinvointivaltiossa» ja Tuure Junnila katsauksen ulkopoliittikkamme kehitykseen. Syksyn muistelluin hahmo oli epäilemättä Mannerheim, jota käsitteleviä teoksia tuli ainakin kolmelta kustantajalta.

Maailmanpoliittista tietoutta lisäsivät Matti Kontion »Kahden kanslerin Saksa» sekä Klaus Mehnertin »Peking ja Moskova». Dag Hammarskjöldin postuumi mietekirja »Kiinnekohtia» sisälsi edesmenneen tunnontarkan valtiomiehen tiukkaa ajattelua. Pulitzer-palkinnon saanut Barbara Tuchmanin »Elokuun tykit» ja Michael Furrellin »Vallankumouksen etappimiehet» täydensivät sarjaa.

Luonnontieteen merkkiteoksia oli Kalervo Rankaman »Suomen geologia», psykologian Charlotte Bühlerin »Psykologia ikamme elämässä». Vanhempi historia esittäytyi koristeellisen Christiane Desroches-Noblecourtin upeassa kuvateoksessa »Tutankhamon». Sosiologiaa edusti Vance Packardin tutkielma »Alaston yhteiskunta».

Oman erikoisen mainintansa ansaitsee Pekka Lounelan suomalaista asuntopoliittikkaa terävästi valottava ja räiskyvästi kirjoitettu pamfletti »Anna meidän

asua». Toinen kiintoisa lentokirjotus oli kesällä ilmestynyt vasemmostopoliitiikan uuden suunnan edustajien kirjoittama »Jäädytetyt saatavat».

Syksy 1965 toi julkisuuteen toisen mokoman hyvää tietokirjallisuutta. Prof. Pentti Renvallin »Nykyajan historian tutkimus» tuli kohta ilmestyttyään kurssikirjaksi niin Suomessa kuin Ruotsissakin. Seikko Eskola julkaisi tutkimuksen »Suomen kysymys ja Ruotsin mielipide». Yleisiä kulttuurihistoriallisia näkymiä avasi Martti Rapola teoksessaan »Pelto jää taakse».

Taidekirjat lisääntyivät muutamalla vankalla niiteillä. H. W. Janssonin »Suuri taidehistoria», Herbert Readin »Modernin kuvanveistotaiteen historia» ja Hans Schnoorin »Sävelten taide lienevät niistä edustavimmat.

Matti Kuusi julkaisi kuusi-maisesti persoonallisen kulttuuri-poliittisen puheenvuorosikermän »Pohjoiset reservit» ja sarjassa »Suomalaisia puheenvuoroja» (Kirjayhtymä) ilmestyi suomalaisten puolueenjohtajien tarkastelut tämän hetken poliittisista näkymistä. Anthony Uptonin kuuluisa »Välirauha» on mielenkiintoinen ulkopuolinen näkemys kyseiseen lähihistoriamme vaiheeseen.

Kirjallisuusseiteä julkaisivat Eila Pennanen ja Irma Rantala ja väitöskirjan työläiskirjallisuudesta ilmestyi Raoul Palmgreniltä. Rafael Koskimies päätti neliosaisen »Maailmankirjallisuutensa» ja »Suomen kirjallisuus»/»suomalaisen kirjallisuuden antologia» sekä »Suomen sana» jatkoivat vääjäämätöntä täydentymistään.

KÄÄNNÖSKIRJALLISUUS

Tilanne käännöskirjallisuuden kohdalla parani huomattavasti edellisvuodesta; kirjavirtaa koristivat useat aikaisemmin kääntämättömät maailmankirjallisuuden kärkeokset, ei vähiten modernien klassikkojen suurtyöt. Ennen muita on tietysti mainittava Pentti Saarikosken onnistunut käänös James Joycen »Odysseuksesta», monien mielestä vuosisatamme tärkeimmistä romaaneista. Ilja Ehrenburgin lähes legendaarinen satiiri »Julio Jurenito» ilmestyi niinikään kielellämme. Franz Kafkan romaaneja ilmestyi vuoden aikana kaksi, »Linna» ja »Amerikka», joten Kafkan laajemat teokset on nyt kaikki saatettu suomalaisen lukijakunnan ulottuviin. Roger Martin du Gardin suotta vähälle huomiol-

le jäänyt Nobel-teos »Thibault'n suku» ilmestyi uutena ja valitettavasti vieläkin epätäydellisenä laitoksena. Friedrich Nietzschen äskettäin ilmestyneet »Näin puhui Zarathustra» ja »Illoinen tiede» saivat nyt seurakseen kolmannen teoksen nimeltä »Hyvän ja pahan tuolla puolen». Günter Grassin mittava »Koiravuosisia» ilmestyi suomeksi tuotapikaa alkuteoksen jälkeen. Merkkitaupaus oli myös William Faulknerin »Ääni ja vimma»-romaanin ilmestyminen. Toinen mainittava amerikkalainen oli Saul Bellowin maineikas uusin teos »Herzog», jonka suomennoksesta vastasi, kukapa muu kuin Pentti Saarikoski.

Kaksi kirjaryhmää ansaitsevat tulla erityisilmiönä mainituiksi. Toinen näistä on ranskalaiset ns.

uutta romaania edustavat teokset, joiden taitavina suomentajina toimivat Pariisissa asuvat kirjailijat Pentti Holappa ja Olli-Matti Ronimus. Kyseisiä metaromaaniin vivahtavia, rakenteellisesti lopen harkittuja teoksia on jo ilmestynyt Nathalie Sarraute'ta, Claude Simonilta, ja ja Alain Robbe-Grilletiltä. Muuta pätevää ranskalaista proosaa edustavat Concourt-palkittu Georges Conchonin »Viljityneet» ja Le Clezio'n suurta huomiota herättänyt romaani »Raportti Aatamista».

Toinen ryhmä on Japanin nykykirjallisuus, josta on vuoden aikana saatu eräitä erittäin edustavia

näytteitä. Tärkeimpiin näistä kuuluu Osamu Dazain erästä sukupolvea käsittelevä »Laskeva aurinko», Shohei Ookan pelkistetty ja kirkas sotaromaani »Tulia tasan-golla» sekä Yasunari Kawabatan »Tuhat kurkea».

Neuvostokirjallisuuden uusista nimistä kohosi näkyväksi Vasili Aksjonov pirteällä romaanillaan »Matkalippu tähtiin» ja Vladimir Tondrjakovilta ilmestyi jo toinenkin romaani nimeltään »Nefertitin hymy». Puolan nykyproosaa edustavat Slawomir Mrozekin loistavat satiirit kokoelmassa »Elefantti» sekä Jerzy Andrzejewskin taitelijaromaani »Katso, hän tulee yli vuorten».

SUOMALAINEN PROOSA

Proosan alalla vuosi muodostui meidän oloissamme varsin myrskyiseksi. Kirkkoa ja kokoomusta lähellä olevat taantumukselliset kansalaispiirit yhdistyivät äkkiä ankariksi painostusryhmiksi kirjallisuudessamme versovaa pahaa vastaan. Pahan alku ja juuri oli heidän mielestään Hannu Salaman toinen romaani, Prix Formentor -kilpailuissa hyvin positiivisena mainittu »Juhannustanssit». Taistelun jälkikaikuja kajahtelee joskus vielä nyt vuoden kuluttuaakin. Etäisenä liittäjänä Salaman tapaukseen tuli 1965 syksyllä esiin Markku Lahtelan 850-sivuisen »Se»-romaanin kohtalo: nykyisen lainsäädännön ja painostusryhmien puitteissa romaania ei voitu lainkaan painaa.

Syksyllä 1964 julkaisivat rauhallisesti tehtailevat kypsemmat prosaistimme melkein järjestään uuden teoksen. Upeina kielellisinä suorituksina erottuivat Paavo Haavikon »Lasi Claudius Civi-

liksen salaliittolaisten pöydällä», sekä Veijo Meren »Tukikohta». Edellisen vuoden skandaalimies Paavo Rintala julkaisi poliittisuuteen yhteiskunnan ongelmia ratkovan romaanin »Palvelijat hevosten selässä». Pirteän kokeilevaa, mm. collage-tekniikkaa soveltavaa proosaa edustivat Pentti Saarikosken »Ovat muistojemme lehdet kuolleet» ja Markku Lahtelan »Jumala pullossa». Marja-Leena Mikkola julkaisi ensimmäisen romaaninsa »Tyttö kuin kitara», Pekka Kejonen samoin, jonka omaelämäkerrallinen proosahurjastelu oli nimeltään »Napoleonin epätoivo». Elinvoimaa pursuavaa laestadiolaisuuden ja sukuvietin sävyttämää proosaa ilmestyi pellolaiselta Timo K. Mukalta lyhyessä ajassa kaksi nidettä. Kolmas olikin jo seuraavan syksyn satoa, nimeltään »Sieltä jostakin», ja aloitti nuorten kirjailijoiden armeijakokemuksia tilittävien teosten

sarjan. Mukalle ominaisia pasifistisia asenteita tuli näkyviin myös Hannu Mäkelän toisessa esikoisessa »Kylliksi! tai liikaa». Toinen Mäkelän esikoisista heijastelee kokemuksia Lapista ja Pariisista. Molemmat kirjat ovat lahjakkaan tekijän työtä, tosin vielä paikoin kypsyvätöntä. Nuorta ja omapeuraista proosaa edustivat myös Jyrki Pellinen romaanillaan ja Juhani Pelttonen novellikokoelmallaan. Collage-proosan linjaa jatkoi ja avasi Kari Aronpuro teoksellaan »Aperitiff — avoin kaupunki» ja lainopillisissa sfääreissä liikkui Aapo Jukka romaanillaan »Lintujen aika». Antti Hyyry julkaisi kauan odotetun jatkon »Kotona»-romaanilleen nimellä »Alakoulussa».

Vanhemmista esiintyjistä mai-

nittakoon Mika Valtari suurromaanillaan »Ihmiskunnan viholliset» ja Jorma Korpelan postuumi romaani »Kenttävartio».

Ruotsinkielisen puolen tärkeitä tapahtumia on Marcel Proustin legendaarisen useampiosaisen pääteoksen ilmestyminen nimellä »På spaning efter tid som flytt» (ilmestyy n. kaksi osaa aina syksyisin). Nuorena kuolleen Henry Parlandin postuumia tuotantoa ilmestyi molempina katsauksemme syksyisinä. Erityistä huomiota herätti älyllisen kirpeä runokokoelma »Hamlet sade det vackrare». Rabbe Enckell julkaisi runokokoelman »Det är dags» ja kypsimältä nuorelta ruotsinkieliseltä prosaistiltamme Christer Kihlmanilta ilmestyi romaani »Madedeine».

PENTTI SAARITSA

RUNOUS

60-luvulla ja erikoisesti vuoden 1965 vaiheilla voidaan jo puhua uuden runokielen perinteestä. Julkaisutoiminnan runsaus ja runoilijoiden oma aktiviteetti kulttuurielämässä yleensä ei kuitenkaan vastaa tarpeellista informaatiota siihen nähden miten perillä kuluttaja on proosan tapahtumista; tiedotusvälineiden hopean kehityksen myötä tiedämme kansainvälisistä tyylivirtauksista yhtä ja toista mitä proosaan tulee, lyriikassa arvostelukieli pitäytyy mittamaan kehityksen asteita vain kotimaisen perinteen asetelmin, mikä osaltaan ylläpitää välimatkaa vastaanottajan ja lyriikon välillä. »Järkeiskriitikko» ikäänkuin löytää »järkeiskirjailijan». Kymmenlukumme lyriikan monikasvoisuus todistaa toisaalta sitä etteivät lyriikot itse kirjoita tiettyä kirjallista todellisuutta silmällä pitäen.

60-luvun runoilija on kuitenkin yhä perinteensärkijän asemassa: irtautuminen 50-luvun lyyriikkojen vaikutuksesta on heidän tehtävänsä matkalla kohti omaa ääntä. Ne jotka ovat uskoneet kansainvälisen lyriikan hedelmälliseen vaikutukseen ovat onnistuneet: Pertti Niemisen »Silmissä maailman maisemat» todistaa proosaruonakin japanilaisen alueen vaikutuksesta, Tuomas Anhavan lähituleva Ezra Pound -valikoima kertoo uudesta kääntämisen aluevaltauksesta, johon omaehtoisesti liittyy jo tässä vaiheessa Pekka Virtasen »Aurinko silmissämme». Kääntämisen perintöosa yhdessä ulkomaille menemisen kanssa tasapainottuu vakuuttavasti Matti Rossin kokoelmassa »Näytelmän henkilöt» ja Anselm Hollo -teoksessa »Trobar: löytää». Anglosaksinen ja latinalaisamerikkalainen viestitys eivät jää ainoiksi ma-

jakanvaloiaksi. Väinö Kirstinän »Luonnollinen tanssi» sävytti ranskalaisten tuntejensa kautta. Ilkka-Juhani Takola-Eskolan »Upottava» myötäilee saksalaista Helmut Heissenbuttelniä yhtä persoonallisesti kuin Rossin, Hollon ja Kirstinän tekstit omilla suunnillaan. Varsin mielenkiintoinen on Veikko Pietilän yritys pois 50-luvusta: »Jäähyväiset amiraalille» kulkee linjalla Haavikko-Ginsberg!

Latinalais-amerikkalaisen käännöslyyriikan kymi — Tajon antologia »Näin ihminen vastaa», Pentti Saaritsan Neruda-valikoima — sekä Brita Polttilan Brecht-antologia kiirehtivät osallistuvien ja asiasta puhuvien lyyriikkojen renessanssia. Lassi Sinkosen »Harhaileva aamupäivä» on eräs näyte Arvo Turtiaisen linjan voimasta, johon tukien Sinkonen tekee tietä yhteiskunnallisesti valvettunalle runoudelle. Turtiaisen tulkitsemana ilmestyvä Walt Whitman-kokoelma tangeeraa tässä mielessä Rossin upeaa Lorca-valikoimaa. Kirstinän ja Brechtin onnellinen yhteistyö osallistuvan *laululyyriikan* alkusoinnuksi perustuu suuresti Kaisa Korhosen ja Kaj Chydeniuksen intuitioon; jälkimmäisten heidän teksteistään tekemä äänilevy ei jää ainoaksi. Raimo Harzellan »Joku soittaa pianoa» ja Pekka Piirron »Niin monta kertaa Mozart» ovat laulumielessään samankaltaisia, edellinen leikkii urbanismilla, jälkimmäinen folklorella.

Jyrki Pellisen »Niin päinvastoin kuin kukaan» on suvereeni vastalause kielen entusiasmille: älyn kokemus räjäytetään kielessä, fraasit käännetään nurin ja hajoitetaan kieleen joka säilyy yhä lyyrisenä. Pekka Suhosen »Kootuista runoista» voisi puhua samoin sillä erotuksella että kuvalla on

kokoavampi merkitys — kokonaisia epookkeja avautuu nirsoimastakin dekoraatiosta. Lauri Tarkiaisen »Tahdosta, viidosta, viisaudesta ja uuvuttavasta tunteesta» välttää täysin dekoraation täysin pitäytyen tutkimaan metafyyssisen ajattelun perusteita. Pentti Saaritsan »Pakenevat merkit» on hallittua keskuslyyriikkaa, herkkää ja analyttistä maailman ja minän erittelyä, kun taas Pekka Parkkinen uskoo että »Kuu hehkuu vielä» — hänen välimerkityksen spontaani proosansa luotaa kiihkeästi minän äärimmäisyydestä toiseen. Romanttiseen juonteseen antaa sympaattisen lisänsä Juhani Peltosen »Ihmisiä», jossa pienimuotoisesti ja taitavasti hakeudutaan luonnon ja kuoleman myytteihin. Erikoisen lisänsä 60-luvun kasvoihin muodostaa Matti Paavilainen, joka rimpuilee perinteestä käyttäen lähes määrittäviä konstruktioita. Mitenkään kylmänä tulosta ei voida pitää: »Sukukartassa» työistetään jopa Mustapään materiaalilla.

Avainsanat kymmenlukumme uusimpaan runouteen eivät ole vähät. Rikkaudessaan se itse antaa kuvan nousukaudesta, joka syntyy estetismin jäädessä toisarvoiseksi tekijäksi, runoilijoiden tullessa tietoiseksi maailman pienuudesta. Sille joka epäilee tokko uudesta »kultakaudesta» mitään säilyy, tarjoavat iltapuhdetta Paavo Nummisen suomenos Lucretiuksen »De rerum naturasta» ja Päivö Oksalan näkemys Catulluksen »Liber Carminumista».

Dialektisen runon suurin vaikuttaja Pentti Saarikoski — »kuljen missä kuljen» — iskee epäilijöille jauhot suuhun: »on elokuu 1965: tiedän että nykyinen tapani kirjoittaa on vanhentunut». Mitä sanoisi tähän Eeva Liisa Manner, vanhentumaton.

JUHA VIRKKUNEN

MAAILMAN ITSENÄISET VALTIOT

EUROOPPA

ALANKOMAAT, 33 612 km², 11,8 milj. asukasta, pääk. Amsterdam, hallitusk. Haag kuningatar Juliana.

ALBANIA, 28 738 km², 1,6 milj. asukasta, pääk. Tirana, presidentti Haxhi-Lleshi.

ANDORRA, 465 km², 5 000 asukasta, pääk. Andorra, valtion päämies Ranskan presidentti ja Urgelin piispa.

BELGIA, 30 513 km², 9,2 milj. asukasta, pääk. Brüssel, kuningas Baudoin I.

BULGARIA, 110 669 km², 8,1 milj. asukasta, pääk. Sofia, presidentti Georgi Kraikov.

ESPANJA, 504 741 km², 30,9 milj. asukasta, pääk. Madrid, valtionhoitaja Francisco Franco Bahamonde.

IRLANTI, 70 282 km², 2,9 milj. asukasta, pääk. Dublin, presidentti Eamon de Valera

ISLANTI, 102 819 km², 183 000 asukasta, pääk. Reykjavik, presidentti Asgeir Asgeirsson.

ISO-BRITANNIA JA POHJOIS-IRLANTI, (Yhtynyt Kuningaskunta), 244 022 km², 53,3 milj. asukasta, pääk. Lontoo, kuningatar Elisabet II.

ITALIA, 301 226 km², 51,1 milj. asukasta, pääk. Rooma, presidentti Giuseppe Saragat.

ITAVALTA, 83 847 km², 7,1 milj. asukasta, pääk. Wien, presidentti Franz Jonas.

JUGOSLAVIA, 255 804 km², 18,8 milj. asukasta, pääk. Belgrad, presidentti Josip Broz (Tito).

KREIKKA, 130 918 km², 8,5 milj. asukasta, pääk. Ateena, kuningas Konstantin XIII.

LIECHTENSTEIN, 157 km², 17 000 asukasta, pääk. Vaduz, ruhtinas Franz Josef II.

LUXEMBURG, 2 586 km², 324 000 asukasta, pääk. Luxemburg, suurherttuatar Charlotte edustajanaan Jean.

MALTA, 316 km², 329 000 asukasta, pääk. Valetta.

MONACO, 1,5 km², 22 000 asukasta, pääk. Monaco, ruhtinas Rainier III.

NEUVOSTOLIITTO, 22,4 milj. km², 223 milj. asukasta, pääk. Moskova, presidentti Anastas Mikojan.

NORJA, 323 917 km², 3,6 milj. asukasta, pääk. Oslo, kuningas Olavi V.

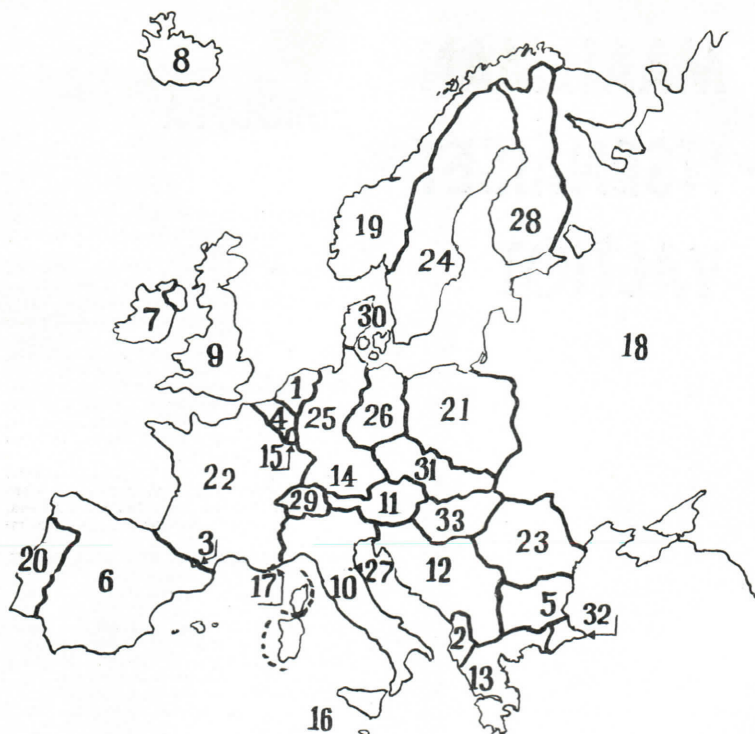
PORTUGALI, 91 971 km², 9,3 milj. asukasta, pääk. Lissabon, presidentti Américo Thomas.

PUOLA, 311 730 km², 30,4 milj. asukasta, pääk. Varsova, presidentti Edward Ochab.

RANSKA, 551 603 km², 46,2 milj. asukasta, pääk. Pariisi, presidentti Charles de Gaulle.

ROMANIA, 237 500 km², 18,8 milj. asukasta, pääk. Bukarest.

RUOTSI, 449 793 km², 7,5 milj. asukasta, pääk. Tukholma, kuningas Kustaa VI Adolf.

EUROOPAN ITSENAISET VALTIOT:

1) Alankomaat	18) Neuvostoliitto
2) Albania	19) Norja
3) Andorra	20) Portugal
4) Belgia	21) Puola
5) Bulgaria	22) Ranska
6) Espanja	23) Romania
7) Irlanti (Eire)	24) Ruotsi
8) Islanti	25) Saksa (Länsi)
9) Iso-Britannia	26) Saksa (Itä)
10) Italia	27) San Marino
11) Itävalta	28) Suomi
12) Jugoslavia	29) Sveitsi
13) Kreikka	30) Tanska
14) Liechtenstein	31) Tshekkoslovakia
15) Luxemburg	32) Turkki
16) Malta	33) Unkari
17) Monaco	

SAKSAN DEMOKRAATTINEN TASAVALLTA, 107 870 km², 17,1 milj. asukasta, presidentti Walter Ulbricht.

SAKSAN LIITTOTASAVALLTA, 247 973 km², 55,0 milj. asukasta, pääk. Bonn, presidentti Heinrich Lübke.

SAN MARINO, 61 km², 17 000 asukasta, pääk. San Marino, presidentti valitaan vuosittain.

SUOMI, 337 005 km², 4,6 milj. asukasta, pääk. Helsinki, presidentti Urho Kekkonen.

SVEITSI, 41 288 km², 5,5 milj. asukasta, pääk. Bern, presidentti vaihtuu vuosittain.

TANSKA, 43 043 km², 4,6 milj. asukasta, pääk. Kööpenhamina, kuningas Frederik IX.

TSHEKKOSLOVAKIA, 127 859 km², 13,8 milj. asukasta, pääk. Praha, presidentti Antonín Novotný.

UNKARI, 93 500 km², 10 milj. asukasta, pääk. Budapest, presidentti István Dobi.

VATIKAANI, 0,44 km², 1 000 asukasta, valtion päämies paavi Paavali VI.

AASIA

AFGANISTAN, 657 500 km², 14 milj. asukasta, pääk. Kabul, kuningas Mohammed Shāhri Shah.

BURMA, 678 033 km², 23 milj. asukasta, pääk. Rangoon, pääm. Ne Win.

CEYLON, 65 607 km², 10,7 milj. asukasta, pääk. Colombo, kuningatar Elisabet II, pääm. Dudley Senanayake.

FILIPPIINIT, 299 681 km², 29,6 milj. asukasta, pääk. Quezon City, presidentti Diosdado Macapagal.

INDONESIA, 1,9 milj. km², 97 milj. asukasta, pääk. Djakarta, presidentti Ahmed Sukarno.

INTIA, 3 268 692 km², 450 milj. asukasta, pääk. Delhi, presidentti Sarvepalli Radhakrishnan.

IRAK, 438 446 km², 7 milj. asukasta, pääk. Bagdad, presidentti Abdul Salam Muhammed Aref.

ISRAEL, 20 677 km², 2,3 milj. asukasta, pääk. Jerusalem, presidentti Salmaan Sazar.

JAPANI, 369 662 km², 95,5 milj. asukasta, pääk. Tokio, keisari Hirohito.

JEMEN, 196 000 km², 5 milj. asukasta, pääk. Sana, presidentti Abdulla al-Sallal.

JORDANIA, 96 500 km², 1,8 milj. asukasta, pääk. Amman, kuningas Hussein II.

KAMBODSHA, 181 000 km², 5,7 milj. asukasta, pääk. Phnompenh, valtionpääm. prinssi Norodom Sihanuk Varnan.

KIINA, 9 763 000 km², 716 milj. asukasta, pääk. Peking, presidentti Liu Sao-tsi, pääm. Tshou En-lai.

ETELÄ-KOREA, 98 431 km², 26,1 milj. asukasta, pääk. Söul, presidentti Park Sung Hee.

POHJOIS-KOREA, 121 248 km², 11 milj. asukasta, pääk. Pjong Jang, presidentti Tsoi Jong Kun.

KUWAIT, 15 540 km², 322 000 asukasta, pääk. Kuwait, sheikki Abdullah as-Salim as-Sabah.

KYPROS, 9 251 km², 584 000 asukasta, pääk. Nikosia, presidentti Myriarthos Makarios.

LAOS, 236 800 km², 2,2 milj. asukasta, pääk. Vientiane, kuningas Sisavang Vong, pääm. Souvanna Phouma.

LIBANON, 10 400 km², 1,75 milj. asukasta, pääk. Beirut.

MALAIJAN LIITTOVALTIO, 131 050 km², 7,5 milj. asukasta, pääk. Kuala Lumpur, valtionpäämies Putra Ibni Al-marhum Jamalullail, kuuluu Malesian liittovaltioon.

MALEDIIVIT, 298 km², 90 000 asukasta, pääk. Male, presidentti Al Amir Mohammed Farid Didi.

MASKAT ja **OMAN**, 212 380 km², 560 000 asukasta, pääk. Maskat, sulttaani Saib bin Taimur.

MONGOLIA, 1 565 000 km², 1,2 milj. asukasta, pääk. Ulan-Bator, presidentti Zamsarangiin Sambu.

NEPAL, 141 400 km², 9,4 milj. asukasta, pääk. Katmandu, kuningas Mahendra Bir Shah De-a.

PAKISTAN, 946 720 km², 96,5 milj. asukasta, pääk. Revalpindi, presidentti Mohammed Ayud Khan.

PERSIA, 1 647 000 km², 21,2 milj. asukasta, pääk. Teheran, Shahi Mohammed Reza Pahlevi.

POHJOIS-BORNEO, 76 112 km², 460 000 asukasta, pääk. Jesselton, kuuluu Malesian liittovaltioon.

SARAVAK, 125 206 km², 777 000 asukasta, pääk. Katzing, kuuluu Malesian liittovaltioon.

SAUDI-ARABIA, 1,6 milj. km², 6 milj. asukasta, pääk. Er-Riad, kuningas Feisal.

SINGAPORE, 581 km², 1,7 milj. asukasta, pääk. Singapore, pääm. LeeKuan Jew.

SYRIA, 184 479 km², 5,5 milj. asukasta, pääk. Damaskos, presidentti Amin Hafez.

TAIWAN, (Formosa, Kansallinen Kiina), 35 964 km², 11,3 milj. asukasta, pääk. Taipeh, presidentti Tziang Kai-Sek.

THAIMAA, 514 000 km², 27,2 milj. asukasta, pääk. Bangkok, kuningas Bhumibol Aduljadej (Rama IX).

TURKKI, 780 576 km², 27,8 milj. asukasta, pääk. Ankara, presidentti Kemal Gürsel.

ETELÄ-VIETNAM, 170 806 km², 14,1 milj. asukasta, pääk. Saigon, pääm. Nguyen Kao Ky.

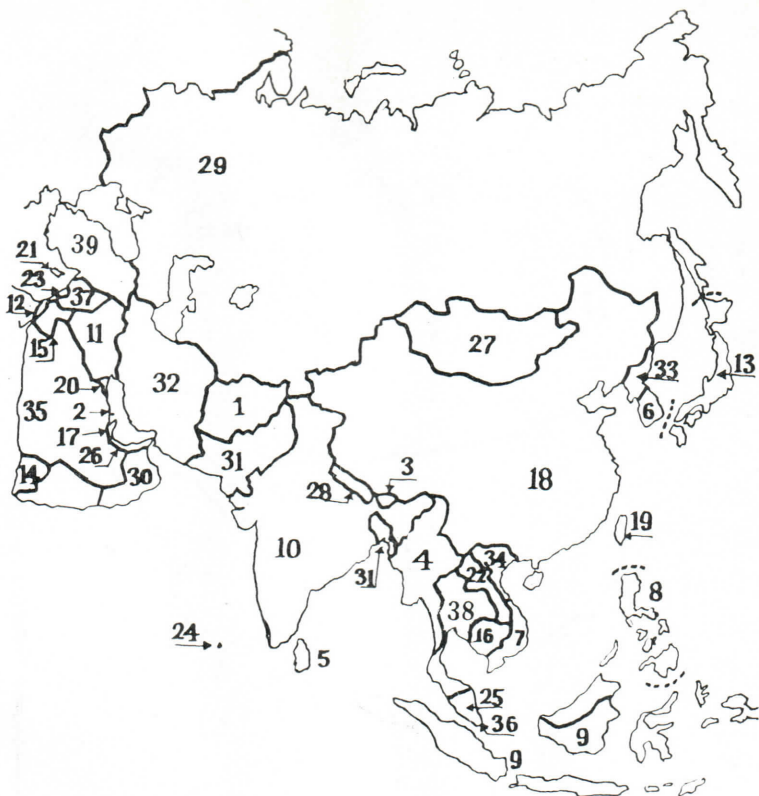
POHJOIS-VIETNAM, 155 228 km², 15,9 milj. asukasta, pääk. Hanoi, presidentti Ho Tz i Minh.

AMERIikka

ARGENTIINA, 2 808 000 km², 21,5 milj. as., pääk. Buenos Aires, valtionpäämies pres. Arturo Illia.

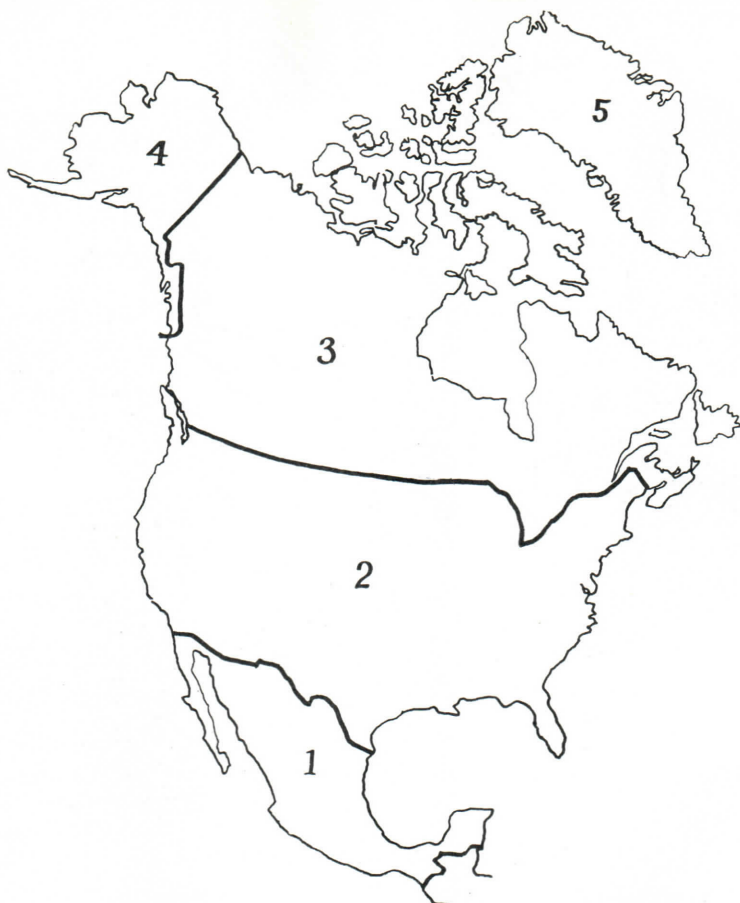

Brasilian vanha ja kuulu Rio ei enää ole jättiläismaan pääkaupunkina, vaan sen sijalle rakentamalla rakennettiin uusi pääkaupunki Brasil, joka kuitenkin näyttää jäävän pikkukaupungiksi, joka ei pysty lyömään Rioa. Kuvassamme vasemmalla Brasiliassa sijaitseva Brasilian senaatti ja oikealla kansanedustajien sali ja etualalla tekojärvi.

AASIAN ITSENÄISET VALTIOT:

1) Afganistan	14) Jemen	27) Mongolia
2) Bahrein	15) Jordania	28) Nepal
3) Bhutan	16) Kambodsha	29) Neuvostoliitto
4) Burma	17) Katar	30) Oman ja Maskat
5) Ceylon	18) Kiina	31) Pakistan
6) Et.Korea	19) Kiina (Formosa)	32) Persia
7) Et.Vietnam	20) Kuwait	33) P.-Korea
8) Filippiinit	21) Kypros	34) P.-Vietnam
9) Indonesia	22) Laos	35) Saudi-Arabia
10) Intia	23) Libanon	36) Singapore
11) Irak	24) Malediivit	37) Syyria
12) Israel	25) Malesia	38) Thaimaa
13) Japani	26) Merirosvorannikko	39) Turkki

POHJOIS-AMERIKA:

- 1) Meksiko
- 2) Yhdysvallat
- 3) Kanada
- 4) Alaska (USA:n 49. osavaltio)
- 5) Grönlandi (kuuluu Tanskalle)

ETELÄ-AMERIikka:

1) Argentiina	6) Kolumbia
2) Bolivia	7) Paraguay
3) Brasilia	8) Peru
4) Chile	9) Uruguay
5) Ecuador	10) Venezuela

KESKI-AMERIKA:

1) Guatemala	7) Dominik. tasavalta
2) Honduras	8) Haiti
3) Salvador	9) Kuuba
4) Nicaragua	10) Trinidad ja Tobago
5) Costa Rica	11) Jamaica
6) Panama	

BOLIVIA, 1 099 000 km², 4,5 milj. as., pääk. La Paz, valtionpäämies pres. Rene Barrientos Ortuno.

BRASILIA, 8 500 000 km², 67 milj. as., pääk. Brazil, valtionpäämies pres. Humberto de Alenar Dastelo Branco.

CHILE, 743 000 km², 7,5 milj. as., pääk. Santiago de Chile, valtionpäämies pres. Eduardo Frei.

COSTA RICA, 51 000 km², 1,2 milj.as., pääk. San José, valtionpäämies pres. Jose Francisco Orlich Bolmarcich.

DOMINIKAANINEN TASAVALTA, 48 000 km², 4 milj. as., pääk. Ciudad Trujillo.

ECUADOR, 275 000 km², 4,5 milj. as., pääk. Quito, valtion päämies Ramon Castro fijon.

EL SALVADOR, 21 000 km², 2,7 milj. as., pääk. San Salvador, valtionpäämies Julio Adalberto Rivera.

GUATEMALA, 109000 km², 4 milj. as., pääk. Guatemala City, valtionpäämies Enrique Peralta Azurdia.

HAITI, 28 000 km², 4 milj. as., pääk. Port-au-Prince, valtionpäämies pres. Francois Duvalier.

HONDURAS, 112 000 km², 2 milj. as., pääk. Tegucigalpa, valtionpäämies J. W. Morales.

JAMAICA, 11 000 km², 1,5 milj. as., pääk. Kingston, valtionpäämies Elisabet II.

KOLUMBIA, 1 139 km², 15 milj. as., pääk. Bogota, valtionpäämies pres. Guillermo Leon Valencia.

KUUBA, 115 000 km², 7 milj. as., pääk. Havana, valtionpäämies pres. Osvaldo Dorticos Torrada, pääministeri, jolla todellinen valta, tri Fidel Castro.

MEKSIKO, 1 969 000 km², 35 milj. as., pääk. Meksiko City, valtionpäämies pres. Gustavo Diaz Ordaz.

NICARAGUA, 148 000 km², 1,5 milj. as., pääk. Managua, valtionpäämies L. Somoza Debayle.

PANAMA, 75 000 km², 1 milj. as., pääk. Oanama, valtionpäämies Marco Aurelio Robles.

PARAGUAY, 407 000 km², 1,7 milj. as., pääk. Asuncion, valtionpäämies pres. Alfredo Stroessner.

PERU, 1 200 000 km², 11,5 milj. as., pääk. Lima, valtionpäämies pres. Fernando Belaunde Terry.

TRINIDAD ja TOBAGO, 5 000 km², 700 000 as., pääk. Port of Spain.

URUGUAY, 187 000 km², 3,2 milj. qs., pääk. Montevideo, valtionpäämies pres. Washington Beltran.

VENEZUELA, 912 000 km², 7 milj. as., pääk. Caracas, valtionpäämies pres. Raul Leon.

KANADA, 9 960 km², 15 milj. as., pääk. Ottawa, pääministeri Lexter Pearson.

YHDYSVALLAT, 50 osavaltiota, yhteinen pinta-ala 7 828 000 km², 160 milj. as. pääk. Washington, valtpäämies pres. Lyndon B. Johnson.

AUSTRALIA

AUSTRALIA, 7 704 159 km², 10,9 milj. asukasta, pääk. Canberra, kuningatar Elisabet II.

UUSI-SEELANTI, 268 686 km², 2,5 milj. asukasta, pääk. Wellington, kuningatar Elisabet II.

AUSTRALIA:

- 1) Austraalian liittovaltio
- 2) Uusi Seelanti

AFRIKKA

ALGERIA itsenäistyi 1962. Pinta-ala 2.171.800 km², 10.700.000 asukasta, pääkaupunki Alger (800.000 as.). Valtionpäämies ennen eversti Boumediennen vallankaappauksia oli presidentti Mohammed Embarek Ben Bella, joka oli samalla myös hallituksen johdossa.

BURUNDI tuli itsenäiseksi 1962. Pinta-ala 27.834 km², 2,2 milj. as., pääkaupunki Bujumbura, valtionpäämies kuningas Mwami-Mwambutsa VI.,

DAHOMÉY tuli itsenäiseksi 1960, sen pinta-ala on 115.800 km², 1.725.000 as., pääkaupunki Porto Novo (32.000 as.), valtionpäämies pres. Sourou-Migan Apithy.

ETELÄ-AFRIKAN LIITTO-VALTIO julistautui 1961 tasavaltaksi. Maan pinta-ala on 1.224.358 km², 16 milj. as., pääkaupunki Pretoria (351.500 as.), presidentti Swart.

ETIOPIA on ollut olemassa jo ennen ajanlaskumme alkua (ent. Abessinia), pinta-ala 1.184.320 km², 21,6 mil. as., pääkaupunki Addis Abeba (400.000 as.), valtionpäämies keisari Haile Selassie. Ei parlamentarismaa.

GABON tuli itsenäiseksi 1960. 267.000 km², 420.700 as., pääkaupunki Libreville, valtionpäämies presidentti Leon Mba.

GAMBIA itsenäistyi helmikuussa 1965. Maan pinta-ala on 10.369 km², 338.000 as., pääkaupunki Bathurst, pääministerinä Dawid K. Jawara.

GHANA (ent. Kultarannikko) tuli itsenäiseksi 1957, pinta-ala 237.900 km², 6,7 milj. as., pääkaupunki Akkra (326.000 as.), valtionpäämies presidentti Francis Nwia Kofie Nkrumah.

GUINEA itsenäistyi 1958, pinta-ala 245.857 km², 2,7 milj. as., pääkaupunki Conakry (112.500 as.), valtionpäämies presidentti Sekou Touré.

KAMERUN itsenäistyi 1960, pinta-ala 432.000 km², 3.224.000 as., pääkaupunki Jaunde (55.000 qv.), presidentti Ahmadou Ahidjo, varapresidentti John Ngu Foncha.

KENIA tuli itsenäiseksi 1963, 682.600 km², 6,65 milj. as., pääkaupunki Nairobi (288.000 as.), presidentti Jomo Kenyatta, varapresidentti Ayuma Oginga Odinga.

KESKI-AFRIKAN TASAVALLTA itsenäistyi 1960, pinta-ala 617.000 km², 1,2 milj. as., pääkaupunki Bangui (80.000 as.), presidentti David Dacko.

KONGO (Belgian) itsenäistyi 1960, pinta-ala 2.344.932 km², 13,8 milj. as., pääkaupunki Leopoldville (360.000 as.), presidentti Joseph Kasavubu, pääministeri Moise Tshombe.

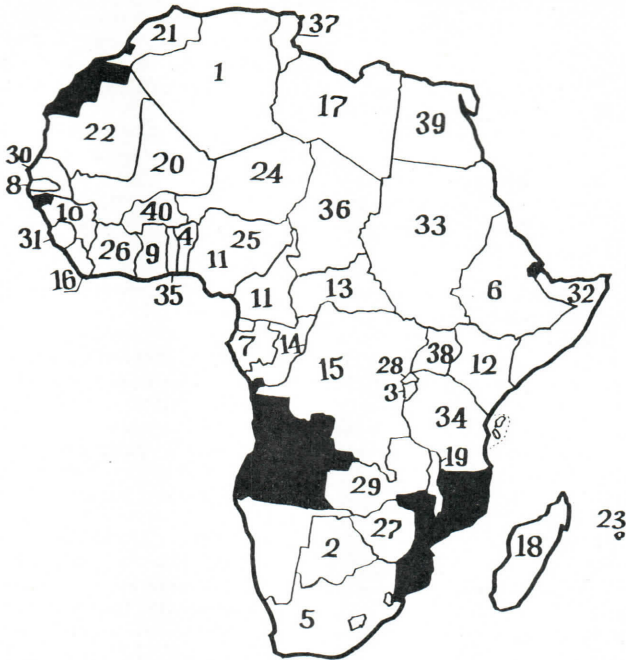
KONGO (Ranskan) tuli itsenäiseksi 1960, pinta-ala 342.000 km², 794.580 as., pääkaupunki Brazzaville (100.000 as.), presidentti Alphonse Massamba Debat.

LIBERIA perustettiin 1822 amerikkalaisten neekerijien toimesta, pinta-ala 111.370 km², 1,3 milj. as., pääkaupunki Monrovia (45.000 as.), presidentti William Vacanarat Shadrach Tubman.

LIBYAn yhdistynyt kuningaskunta tuli itsenäiseksi 1951, pinta-ala 1.759.540 km², 1.195.000 as., pääkaupunki Tripoli (175.000 as.) kuningas Mohammad Idris Al Mahdi As-Senoussi.

MALGASHI (Madagaskar) itsenäistyi 1960, pinta-ala 592.000 km², 5,5 milj. as., pääkaupunki Tananarive (206.324 as.), presidentti Philibert Tsiranana.

MALAWI, joka oli entiseltä nimeltään Njassamaa, tuli itsenäiseksi 1964. Pinta-ala 119.311 km², 2 milj. as., pääkaupunki Zomba,

Afrikan valtiot:

(Numero viittaa karttaan)

1) Algeria	21) Marokko
2) Betshuanamaa	22) Mauritania
3) Burundi	23) Mauritius
4) Dahome	24) Niger
5) Etelä-Afrikan liittovaltio	25) Nigeria
6) Etiopia	26) Norsunluurannikko
7) Gabon	27) Rhodesia
8) Gambia	28) Rwanda
9) Ghana	29) Sambia
10) Guinea	30) Senegal
11) Kamerun	31) Sierra Leone
12) Kenia	32) Somalia
13) Keski-Afrikan tasavalta	33) Sudan
14) Kongo (Ranskan)	34) Tansania
15) Kongo (Belgian)	35) Togo
16) Liberia	36) Tshad
17) Libya	37) Tunisia
18) Malgashi	38) Uganda
19) Malawi	39) Yhdistynyt Arabitasavalta
20) Mali	40) Ylä-Volta

valtionpäämies presidentti Kuzumu Banda.

MALI tuli itsenäiseksi 1960. Pinta-ala 1.204.021 km², 4,1 milj. as., pääkaupunki Bamako (168.000 as.), presidentti Modibo Keita.

MAROKKO tuli itsenäiseksi 1956. Maan pinta-ala on 468.000 km², 11,8 milj. as., pääkaupunki Rabat (227.445 as.), valtionpäämies kuningas Hassan II.

MAURITANIA tuli itsenäiseksi 1960. Pinta-ala 1.085.805 km², 727.000 as., pääkaupunki Nuakshot (6.000 as.), valtionpäämies presidentti Mokhtar Ould Daddah.

NIGER tuli itsenäiseksi 1960. Pinta-ala 1.188.794 km², 3 milj. as., pääkaupunki Niamey (25.000 as.), valtionpäämies presidentti Hamani Diori.

NIGERIAN liittovaltio tuli itsenäiseksi 1960 ja julistautui tasavallaksi 1963. Pinta-ala 923.772 km², 35 milj. as., pääkaupunki Lagos (350.000 as.), presidentti Benjamin Nnamdi Azikiwe, pääministeri Alhaji Abubakar Tafawa Balewa.

NORSUNLUURANNIKKO tuli itsenäiseksi 1960. Pinta-ala 322.464 km², 3,2 milj. as., pääkaupunki Abidjan (250.000 as.), presidentti Felix Houphouët-Boigny.

RWANDA tuli itsenäiseksi 1962. Pinta-ala 26.338 km², 2,63 milj. as., pääkaupunki Kigali, presidentti Gregoire Kayibanda.

SAMBIA, entinen Pohjois-Rhodesia, tuli itsenäiseksi 1964. Pinta-ala 746.257 km², 2,55 milj. as., pääkaupunki Lusaka, presidentti Kenneth Kaunda.

SENEGAL tuli itsenäiseksi 1960. Pinta-ala 197.161 km², 3 milj. as., pääkaupunki Dakar. (350.000 as.), presidentti Leopold Senghor.

SIERRA LEONE itsenäistyi 1961. Pinta-ala 72.326 km², 2,5 milj. as., pääkaupunki Freetown (100.000 as.), pääministeri Albert Michael Margai.

SOMALIA tuli itsenäiseksi 1960. Pinta-ala 637.661 km², 2 milj. as., pääkaupunki Mogadiscio (75.000 as.), presidentti Aden Abdullah Osman.

SUDAN tuli itsenäiseksi 1956. Pinta-ala 2.505.823 km², 11,7 milj. as., pääkaupunki Khartum.

TANSANIA (ent. Tanganjika ja Sansibar) tuli itsenäiseksi 1961. Pinta-ala 950.000 km², 10 milj. as., pääkaupunki Dar es-Salaam (128.700 as.), presidentti Julius Nyerere.

TOGO tuli itsenäiseksi 1960. Pinta-ala 57.000 km², 1,5 milj. as., pääkaupunki Lomé (67.000 as.), presidentti Nicolas Grunitzky.

TSHAD itsenäistyi 1960. Pinta-ala 1.284.640 km², 2,8 milj. as., pääkaupunki Fort Lamy (44.000 as.), presidentti Francois Tombalbaye.

TUNISIA tuli itsenäiseksi 1956. Pinta-ala 125.180 km², 4,1 milj. as., pääkaupunki Tunis (680.000 as.), presidentti Habib Bourguiba.

UGANDA tuli itsenäiseksi 1962. Pinta-ala 243.410 km², 7 milj. as., pääkaupunki Entebbe (10.000 as.), presidenttinä kuningas Mutesa II, pääministeri Apollo Milton Obote.

YHDISTYNYT ARABITASVALTA rajoittuu Afrikan osalta Egyptiin. Pinta-ala 1 milj. km², 2,27 milj. as., pääkaupunki Kairo (4 milj. as. esikaup.), presidentti Gamal Abdei Nasser.

YLÄ-VOLTA tuli itsenäiseksi 1960. Pinta-ala 315.000 km², 3 milj. as., pääkaupunki Ouagadougou (47.000 as.), presidentti Maurice Yameogo.

MAURITIUS, 1 900 000 km², 550 000 as., pääk. Port Louis, pääministeri tri Seewoosagur Ramgoolam. (Itsenäiseksi 1966).

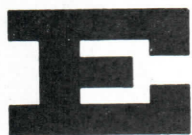
BETSHUANAMAA, 712 000 km², 550 000 as., pääkaupunki Serowe, pääministeri Seretse Khama. (Itsenäiseksi 1966).

Tie Kongossa. →

Tunnuksemme palvelu

Tämän päivän myymälässä Teitä todella palvelee. Aina ei ole ollut näin. Osuuskauppaliikkeemme on ollut edelläkävijänä. Olemme perustaneet runsaasti ostajien suosimia pikamyymälöitä, suuria yhtenäismyymälöitä ja tavarataloja. Myymäläverkostoa on laajennettu syrjäisimmillekin seuduille ja myyjien ammattikoulutukseen kiinnitetään jatkuvasti suurta huomiota. Myös joustavat autokuljetukset kuuluvat palveluumme. Ajanmukainen tiedotustoiminta ja mainonta kertovat Teille myymälöihin saapuneista uutuuksista.

**osuusliikkeen
jäsenet saavat
myös monia
 muita jäsenetuja**

Alavuden Osuusliike Alavus
lin Osuuskauppa li
Itä-Savon Osuusliike Savonlinna
Janakkalan Osuuskauppa Turenki
Jokelan Osuuskauppa Jokela
Jämsän Osuusliike Jämsä
Kainuun Osuusliike Kajaani
Kalajokilaakson Osuusliike Ylivieska
Kemin Osuuskauppa Kemi
Keski-Savon Osuusliike Pieksämäki
Kiuruveden Työväen Osuuskauppa Kiuruvesi
Kyminlaakson Osuusliike Kotka
Lahden Osuuskauppa Lahti
Lestijokilaakson Osuusliike Kannus
Loimaan Osuusliike Loimaa
Osuuskauppa Mäki-Matti Jyväskylä
Osuuskauppa Perhelä Järvenpää
Osuusliike Ahjo Hyvinkää
Osuusliike Häme Hämeenlinna
Osuusliike Imatra Imatra
Osuusliike Kalla Kuopio
Osuusliike Kansa Pori
Osuusliike Kansanvoima Rautalampi
Osuusliike Kehä Eura
Osuusliike Kerhola Paimio
Osuusliike Keski-Suomi Keuruu
Osuusliike Kolmipohja Haapajärvi
Osuusliike Kymenmaa Kouvola
Osuusliike Laaja Lapua
Osuusliike Lapinmaa Rovaniemi
Osuusliike Mänty Mänttä
Osuusliike Onni Lappeenranta
Osuusliike Oras Somero
Osuusliike Oripää Oripää
Osuusliike Otso Kuusamo
Osuusliike Paavonseutu Saarijärvi

Tällainen on **E**-liike

E-liikkeiden nykyaikaisissa myymälöissä on miellyttävä kulkea ja tutkia myymäläpöytiä ja hyllyjä. Purkkeja, pusseja, paketteja, hedelmiä — aina löytyy uusia ja ihmeellisiä asioita. Jos tarvitsee apua ja neuvoja, on herttainen myyjä auttamassa.

Ostosmatkan mukavuus ja palvelu ovatkin asioita, joihin E-liikkeiden myymälät kiinnittävät suuren huomion. Koulutetut myyjät palvelevat Teitä tuhansissa E-myymlöissä ja kymmenissä E-tavarataloissa.

TERVETULOA **E OSTOKSILLE**

Osuusliike Pielinen Lieksa
Osuusliike Pohjankangas Kankaanpää
Osuusliike Salla Kemijärvi
Osuusliike Sata-Häme Humpvila
Osuusliike Satapohja Parkano
Osuusliike Satarengas Lauttakylä
Osuusliike Savo Tervo
Osuusliike Savonseutu Mikkeli
Osuusliike Sisä-Karjala Tohmajärvi
Osuusliike Suoja Rauma
Osuusliike Sydän-Häme Lammi
Osuusliike Tammi Forssa
Osuusliike Tarmola Turku
Osuusliike Tuki Karkkila
Osuusliike Työnvoima Varkaus
Osuusliike Tähkä Salo
Osuusliike Uurtaja Tuusniemi
Osuusliike Vaasanseutu Vaasa
Osuusliike Valli Hamina
Osuusliike Vankka Vilppula
Osuusliike Varma Andelsaffär Pietarsaari
Otanmäen Osuusliike Otanmäki
Perniönseudun Osuusliike Perniö
Pihtiputaan Osuuskauppa Pihtipudas
Pohjois-Päijänteen Osuusliike Korpilahti
Pyhäjokilaakson Osuusliike Oulainen
Raja-Karjalan Osuusliike Nurmes
Sisä-Savon Osuusliike Suonenjoki
Taalintehtaan Osuuskauppa Taalintehdas
Taka-Lapin Osuusliike Ivalo
Tornionlaakson Osuusliike Pello
Vakka-Suomen Osuusliike Uusikaupunki
Viitasaaren Osuuskauppa Viitasaari
Virtain Osuuskauppa Virrat
Yläneen Osuusliike Yläne
Ylä-Savon Osuusliike Iisalmi

Ilmoittajat:

Elanto: kalenteri

Eteenpäin-sanomalehti, Kotka: kalenteri/marraskuu

Ilotulitus: kalenteri

Jyväskylän Työväen Ravintolat: kalenteri/lokakuu

Kansallisosakepankki: kalenteri

Kansa-Yhtiöt: kalenteri/tammikuu, maaliskuu, kesäkuu, syyskuu, joulukuu.

Konsum, Karjaa: kalenteri/lokakuu

Kulutusosuuskuntien Keskusliitto: kalenteri

Kuva Oy: s. 52

Nuorten Kotkain Keskusliitto: kalenteri

Oravaisten Verkatehdas, Oravaistehdas: kalenteri

Osuuskassat: kalenteri

Osuusliikkeiden yhteisilmoitus: s. 76—78

Osuusliike Voima, Tampere: kalenteri/tammikuu

Osuustukkukauppa, Helsinki: takakannen välilehti

Paasiravintola: kalenteri/lokakuu

Pohjolan Työ, Oulu: kalenteri/toukokuu

Pohjois-Karjala, Joensuu: kalenteri/marraskuu

Porin Tulitikkutehdas: kalenteri

Rettig P. C. & Co, Turku: etukannen sisäpuoli

Sos.-dem. Nuorison Keskusliitto: kalenteri/helmikuu

Sosialistinen Aikakauslehti: kalenteri

Sotainvalidien Veljesliitto: takakannen sisäpuoli

Strengberg & Co Oy, Pietarsaari: takakannen sisäpuoli

Suomen Ammattijärjestö: kalenteri

Suomen Pienviljelijäin liitto, Helsinki: kalenteri/toukokuu

Suomen Punaisen Ristin veripalvelu: kalenteri/kesäkuu

Suomen Sosialidemokraatti: etukannen sisäpuoli

Suur-Helsingin Osuuskassa, Helsinki: kalenteri/syyskuu

Tampereen Keskuspaino, Tampere: kalenteri/maaliskuu

Tampereen Työväenyhdistyksen ravintolat, Tampere: kalenteri/heinäkuu

Turun Päivälehti, Turku: kalenteri/joulukuu

Turun Työväen Säästöpankki, Turku: kalenteri

Turva, Työväen Keskinäinen Vakuutusyhtiö, Tampere: kalenteri/huhtikuu, lokakuu

Työväen Sivistysliitto, Helsinki: kalenteri

Työväen Säästöpankit, Helsinki: etukannen välilehti

Weilin & Göös, Helsinki: kalenteri

Vihdinseudun Osuusliike: kalenteri/huhtikuu

VUONNA 1964-65 TAPAHTUI

ELOKUU 1964

1.8. Puolustusministeriö ilmoitti alkavan ensi tilassa joukkojen värvayksen toiminnan jatkamiseksi Kyproksella. Dean Rusk ilmoitti Yhdysvaltojen lähettävän useita tuhansia sotilaita Vietnamiin.

2.8. Suomi voitti Ruotsin jalkapallomaatottelussa 1-0 Helsingin Stadionilla. Voitto oli ensimmäinen 12 vuoteen.

4.8. Simolaiset tekivät Helsingissä vaaliin kommunistien kanssa syksyn kunnallisvaaleihin.

5.8. Amerikkalaiset lentokoneet suorittivat 64 hyökkäystä neljään kohteeseen Pohjois-Vietnamissa.

6.8. Kiina vaati Yhdysvaltoja lopettamaan hyökkäykset P-Vietnamiin.

7.8. Puolan presidentti Alexander Zawadzki kuoli.

8.8. Kuusi henkeä sai surmansa autojen yhteenajossa Rycklösassa Ruotsissa. Näistä neljä oli suomalaisia lomailijoita. Turkkilaisen lentokoneet tulittivat kreikkalaisia aseimia Kyproksella.

9.8. Kyproksen hallitus pyysi apua Neuvostoliitolta. Turvallisuusneuvosto määräsi aselevon.

11.8. Kyproksella rauhallisempaa.

13.8. Berliinin muuri täytti 3 vuotta. Värillisten mielenosoituksia New Jerseyssä Yhdysvalloissa.

14.8. Moskovassa allekirjoitettiin Suomen ja Neuvostoliiton välinen kauppasopimus vuosiksi 1966-70.

15.8. Merimiesunionin edustajakokous alkoi.

16.8. Kansanvallanjuhla Mustikkamaalla. Kyproksen kriisin välittäjänä toiminut Sakari Tuomioja sairastui Genevessä.

17.8. SAJ, VY ja KTV vaativat lopetettavaksi maatalouden tukemista palkkatyöväen kustannuksella.

19.8. Tuomiojan tila heikkeni.

21.8. Italian kommunistipuolueen johtaja Palmiro Togliatti kuoli Jaltassa.

23.8. Ylioppilaat mellakoivat E-Vietnamissa.

24.8. Sairausvakuutuslaitokset avattiin viimeisinä koko maassa. Ylioppilasmellakat levisivät E-Vietnamissa.

25.8. Nguyen Khanh joutui eroamaan virastaan oltuaan 10 päivää E-Vietnamin presidenttinä.

27.8. Ilomantsilaisten ruokavalio paljastui tutkimuksissa maailman vaarallisimmaksi. Lyndon Johnson valittiin demokraattien presidenttiehdokkaaksi Yhdysvalloissa.

28.8. Hallitus ehdotti Aravakorkoa 2-4-kertaiseksi.

29.8. Värillisten mellakoita Yhdysvalloissa

30.8. Kiina torjui Neuvostoliiton kutsun 26 kommunistipuolueen kokoukseen.

31.8. Arkipiispa Makarios vaati Englannin sotilastukikohtia poistettaviksi Kyprokselta.

Elokuun 13 pnä
täytti Berliinin
muuri kolme
vuotta.

Puolan presidentti Alexander Zawadski (yllä) kuoli 7. 8. 1964. — Tanskan prinsessasta Anne-Mariesta tuli Kreikan kuninkatar solmittuaan avioliiton kuningas Konstantinin kanssa (alla). — Suomalaiset jatkoivat vartiopalvelustaan YK:n joukoissa Kyproksessa.

Suurlähettiläs Sakari Tuomioja, joka sairastui vaikeasti toimiessaan YK:n asettamana sovittelijana Kyproksessa, kuoli 9. 9. 1964 Helsingissä (yllä). — Italian kommunistien johtaja Palmiro Togliatti (yllä oik.) kuoli Jaltalla 21. 8. 1964. — Majuri Väinö Bremer (oik.) ja matkustajana ollut merkonomi Lauri Mattila saivat surmansa 23. 12. 1964 heidän lentokoneensa syöksyttyä maahan Keravalla.

12. 9. 1964 sai tri Johannes Virolainen hallituksensa nimittämiskuntoon. Ministerilista:

Pääministeri Johannes Virolainen (ml)

ulkoministeri Ahti Karjalainen (ml)

sisäministeri Niilo Ryhti (ml)

puolustusministeri Arvo Pentti (ml)

1. maatalousministeri Mauno Jussila (ml)

2. maatalousministeri Maria Lahti (ml)

1. kulkulaitosministeri Grels Teir (ruots)

2. kulkulaitosministeri Esa Timonen (ml)

opetusministeri Jussi Saukkonen (kok)

kauppa- ja teollisuusministeri T. A. Wiherheimo (kok)

1. valtiovarainministeri Esa Kaitila (kp)

2. valtiovarainministeri Erkki Huurtamo (kok)

oikeusministeri J. O. Söderhjelm (ruots)

1. sosiaaliministeri Juho Tenhiälä (kp)

2. sosiaaliministeri Kaarle Sorkio (amm.)

SYYSKUU 1964

2.9. Norjalainen Terje Pedersen heitti Oslon keihästä 91.72. ME parani 3,60 metriä. Pravda syytti Kiinaa laajentumispyrkimyksestä.

3.9. Lontoolainen Economist-lehti totesi Suomen saavuttaneen kulutushyödykkeiden hintojen nousun ME:n. Hruschtshev hyväksyi Bonnin vierailukutsun.

4.9. Lehdon hallituksen budjetti 618 mrd. vmk. SE.

6.9. Sosialidemokratian kansainvälisillä 100-vuotisjuhlilla Brysselissä 100.000 marssijaa. Pikajuna raiteilta Ruotsissa, ainakin 11 kuolonuhria.

7.9. Leipä kallistui. Hinnannousu vuodessa 20 %. Tri Johannes Virolainen alkoi jälleen hallitusneuvottelut.

8.9. Eduskunta kokoontui syysistunto-kaudelleen.

9.9. Suurlähettiläs Sakari Tuomioja kuoli Kivellän sairaalassa.

10.9. Pravda julkaisi Togliattin testamentin.

12.9. Virolaisen hallitus nimitettiin.

13.9. Jälleen vallankaappaus E-Vietnamissa.

14.9. E-Vietnamin vallankaappaus jäikin vain yritykseksi.

15.9. Englannin pääministeri Sir Alec Douglas-Home ilmoitti vaalien olevan 15 p:nä lokakuuta.

16.9. Tuomioja haudattiin Paasikiven viereen.

17.9. Helsingissä avattiin kansainväliset messut, jotka olivat suurimmat siihenastiset Suomessa.

18.9. Tanskan prinsessa Anne-Mariesta tuli avioliiton kautta Kreikan kuningatar.

20.9. Ruotsin valtiollisissa vaaleissa saivat sosiaalidemokraatit 117 paikkaa ja 47 % äänistä.

21.9. Maltasta tuli itsenäinen.

23.9. Sosiaalidemokraatit saivat Tanskan valtiollisissa vaaleissa 76 paikkaa ja 42 % äänistä.

24.9. Hallitus vastasi sosialidemokraattien välikysymykseen talouspolitiikasta ja sai oikeistolta luottamuslauseen 104—84.

25.9. Tasavallan presidentti Urho Kekkonen puhui Helsingin Työväentalolla Paasikivi-Seuran järjestämässä tilaisuudessa. Ruotsin YK-sotilaat joutuivat Kyproksella kiinni aseiden salakuljetuksesta.

27.9. SAJ:n edustajakokous alkoi Helsingissä. Warrenin komission raportti Kennedyn murhasta valmistui.

28.9. Sosiaalidemokraatit saavuttivat suurvoiton Nordrhein-Westfalenin osavaltion kunnallisvaaleissa L-Saksassa.

30.9. Indonesian presidentti Sukarno vierailulla Moskovassa.

Moskovasta saapui 15. 10. 1964 yllättävä tieto, että pääministeri ja Neuvostoliiton kommunistisen puolueen pääsihteeri Nikita Sergejevitš Hruschtshev on erotettu tehtävistään.

LOKAKUU 1964

1.10. Ulkolaista olutta alettiin myydä Suomessa.

Neuvostoliittolainen talousvaltuuskunta saapui Suomeen 1. varapääministerin Dimitri

Moskovasta saapui 15. 10. 1964 yllättävä tieto, että pääministeri ja Neuvostoliiton kommunistisen puolueen pääsihteeri Nikita Sergejevits Hrushtshev on erotettu tehtävistään.

Ustinovin johdolla. 1/2 miljoonaa ihmistä osallistui Kiinan kansantasavallan 15-vuotisjuhlaparaatiin Pekingissä.

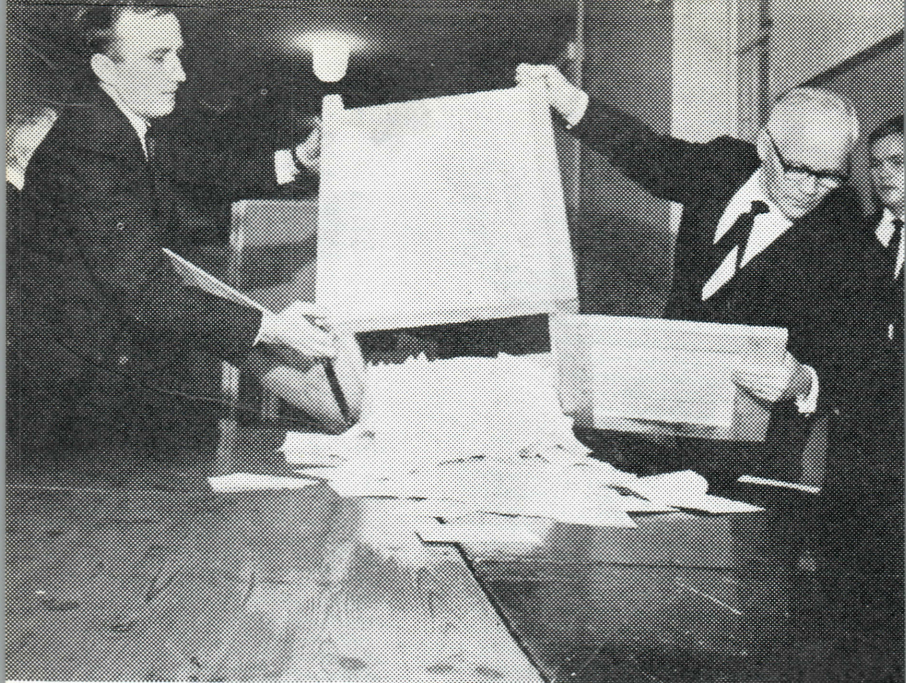
4.10. Kunnallisvaalit alkoivat.

5.10. Sosialidemokraateille kaikkien aikojen suurin äänimäärä vaaleissa 565.000. Lähes 400 valtuustopaikkaa lisää.

6.10. Kongon pääministeri Moise Tsombe todettiin ei toivotuksi Kairossa pidettyyn liittoutumattomien maiden huippukokoukseen.

8.10. 61.000 suomalaista työssä Ruotsissa.

9.10. Tsombe poistui Kairosta.

Kun kunnallisvaalien tulos laskettiin, todettiin, että sosialidemokraatit olivat saaneet ääniä enemmän kuin mikään puolue Suomessa tähän saakka.

10.10. XVIII Olympiakisat alkoivat Tokiossa.

12.10. Neuvostoliitto lähetti kolme miestä avaruuteen. Uudet kosmonautit olivat Wladimir Komarov, Konstantin Feoktistov ja Boris Jegorov.

13.10. Avaruustroikka laskeutui.

14.10. Suomi sai ensimmäisen yl. urh:n olympiakultamitalinsa 16 vuoteen, kun Pauli Nevalaheitti Tokiossa keihästä 82.66. Nobelin rauhanpalkinto amerikkalaiselle neekerijohtajalle Martin Luther Kingille.

15.10. Hruschtshev vapautettiin tehtävistään. Aleksei Kosyginistä tuli pääministeri ja Leonid Brezhnevistä NKP:n pääsihteeri. Lääketieteen Nobel kolesterolin tutkijoille amerikkalaiselle Konrad Blochille ja saksalaiselle Feodor Lyneville.

16.10. Työväenpuolue voitti Englannin vaalit. Kiina räjäytti ydinpommin.

17.10. Neljä henkilöä kuoli pakettiauton ja linja-auton kolarissa Liperissä.

18.10. Väinö Markkanen voitti Tokiossa kultamitalin vapaapistooliammunnassa.

19.10. Pentti Linnosvuo kultaa olympiammunnassa.

20.10. Yhdysvaltain entinen presidentti

Herbert Hoover kuoli New Yorkissa 90-vuotiaana.

22.10. Jean-Paul Sartre sai kirjallisuuden Nobelin ja kieltäytyi ottamasta sitä vastaan.

24.10. Olympiakisat päättyivät Tokiossa. Pohjois-Rhodesiasta tuli itsenäinen Sambian tasavalta.

25.10. Heinolan kaupunki juhli 125. ikävuottaan.

26.10. Sos.-dem. menestystä L-Saksan osavaltiovaaleissa. Englannin hallitus ilmoitti aikovansa määrätä 15 % tuontitullin ulkomaisille tuotteille.

30.10. Syytekirjelmä Hruschtshevia vastaan käsitti 29 eri kohtaa.

MARRASKUU 1964

1.11. Sosialidemokratian Päivää vietettiin.

2.11. Saudi-Arabian kuningas Saud erotettiin ja prinssi Feisal julistettiin kuninkaaksi.

3.11. Johnson Yhdysvaltain presidentiksi, sai 40 milj. ääntä Goldwaterin 25 milj. vastaan. Englannin uusi labourhallitus lupasi kansallistaa terästeollisuuden ja tonttimaan.

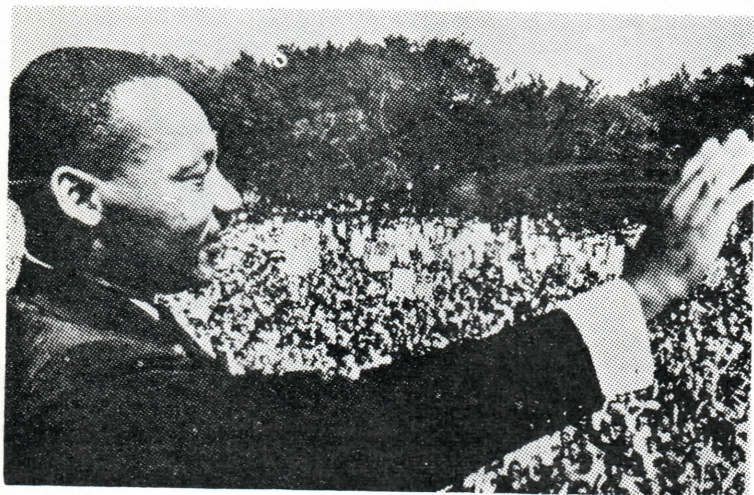
Yhdysvaltain entinen presidentti Herbert Hoover (vas.) kuoli 20. 10. 1964 New Yorkissa 90 vuoden ikäisenä. — Ranskalainen Jean-Paul Sartre sai 22. 10. 1964 kirjallisuuden Nobelin, mutta kieltäytyi vastaanottamasta.

Lyndon B. Johnson peri voiton Goldwaterista 3. 11. 1964 suorite-
tuissa USA:n presidentinvaaleissa. — Japanin pääministeriksi
tuli 9. 11. 1964 Eisaku Sato (olk.).

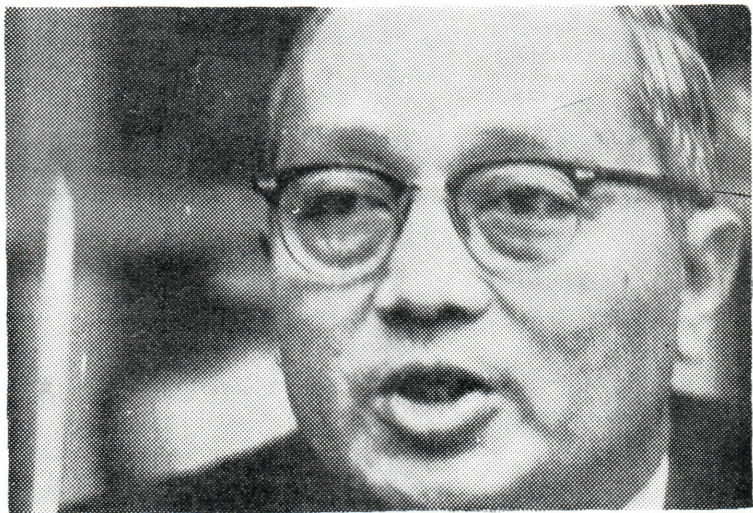

Harold Wilson muodosti Englantiin labour-hallituksen työväenpuolueen voitettua vaaleissa 15. 10. 1964. — Pohjois-Rhodesia itsenäistyi 24. 10. ja sai nimen Sambia. Yllä oikealla Sambian pääministeri Kenneth Kaunda. — Nobelin rauhanpalkinto myönnettiin 14. 10. 1964 neekerijohtaja Martin Luther Kingille.

Olavi Mattila (yllä vas.) valittiin 17. 11. 1964 Valmetin pääjohtajaksi. — Arkkipiispa Simojoki (yllä oik.) piti 11. 11. 1964 puheen, jossa hän moitti nykykirjailijoita. — YK:n pääsihteeri U Thant (alla) ehdotti 20. 11. 1964 neuvotteluja Kiinan ja muiden ydinvaltioiden kesken.

Saudi-Arabiassa vaihdettiin 2. 11. 1964 kuningasta. Kuningas Ibn Saud (oik.) erotettiin ja tilalle astui hänen veljensä Feisal (vas.).

5.11. Tshou en-lai saapui Moskovaan lokakuun vallankumouksen 47-vuotisjuhliin.

7.11. Kolme merimiestä hukkui tanskalaisen Brita Dan -laivan haaksirikossa Rautaman edustalla.

8.11. Työväen Akatemia juhli 40 vuotta.

9.11. Eisaku Sato Japanin pääministeriksi.

11.11. Arkkipiispa Simojoki puhui paheksuen nykykirjallisuuttamme.

12.11. Miss Englanti Ann Sydney valittiin Lontoossa Miss Maailmaksi.

13.11. Välikohtauksia Israelin ja Syyrian rajalla.

15.11. Indonesia ilmoitti pyrkivänsä atomipommin räjäyttämiseen jo vuonna 1965.

17.11. Olavi Mattilasta Valmetin pääjohtaja. NKP:n keskuskomitea erotti Hrushchevin vävyn Aleksei Adzubein.

18.11. Maailmankuulu jazzpianisti Errol Garner Helsingissä.

20.11. U Thant ehdotti neuvotteluja Kiinan ja muiden ydinvaltojen välillä. Lento-onnettomuus Ruotsissa vaati 31 ihmishenkeä.

21.11. Pohjolan sos.-dem. puolueiden johtajat ja ammattiyhdistyspäälliköt Helsingissä.

23.11. 56 ihmisen surma lento-onnettomuudessa Roomassa. Englanti ilmoitti jäävänsä pois Yhdysvaltain ehdottamista monenkeskisistä ydinvoimista.

24.11. 5 miestä sai surmansa nautittuaan denaturoitua spritiä Malmilla.

26.11. Tshombe vastusti YK:n turvallisuusneuvoston koollekutsumista Kongon ongelmien vuoksi.

28.11. Mies surmasi perheensä ja itsensä Savitaipaleella. Afrikkalaiset opiskelijat osoivat Moskovassa mieltään läntisten suurvaltojen lähetystöjen edessä Kongon tapausten vuoksi.

29.11. Jatkuvasti hallituksen vastaisia mielenosoituksia Saigonissa.

30.11. YK:n yleiskokouksen 19. istunto-kausi alkoi.

JOULUKUU 1964

1.12. Kasarmi paloi Kajaanissa, 130 miestä yöasussa pakkaseen.

2.12. 16 maata vaati Turvallisuusneuvostoa koolle Kongon takia.

4.12. Neuvostoliitto syytti Israelia välikohtauksista sen ja Syyrian rajoilla.

6.12. Harold Wilson matkusti Washingtoniin.

7.12. Italian presidentti Antonio Segni erosi virastaan terveydellisistä syistä.

8.12. Neitosia täynnä ollut sotilasvene upposi Raumalla. 28 kuolonuhria.

10.12. Tshombe paavin puheilla.

11.12. Tasavallan presidentti esitti Suomen Akatemiaa lakkautettavaksi. Tito ilmoitti Jugoslavian harkitsevan apua Kongon kapinallisille.

13.12. Harold Wilson lupasi vastustaa ydinaseiden leviämistä.

14.12. Syysmyrsky nosti meriveden korkeutta metrillä Etelä-Suomessa.

15.12. Ranska voitti EEC:n suuren vilja-sodan.

16.12. Italiassa alkoivat presidentinvaalit.

17.12. Neljäs äänestys Italian presidentinvaaleissa.

18.12. Suomen ja Neuvostoliiton välinen tavaranvaihtosopimus vuodeksi 1965 allekirjoitettiin Helsingissä.

19.12. Esko-Kyllä Kivikoski voitti muun Pohjolan tietokilpailussa. Seitsemäs äänestys Italian presidentinvaaleissa.

20.12. Etelä-Vietnamin sotilasneuvosto ilmoitti hajoittaneensa korkeimman neuvoston.

21.12. Neuvostoliiton presidentti Anastan Mikojan saapui vierailulle Suomeen. Autojen vakuutusmaksujen ilmoitettiin kohoavan v. 1965 alusta keskim. 27,7 %. Englannin parlamentin alahuone kumosi hirttorangaisuksen.

23.12. Majuri Väinö Bremer ja matkustajana ollut merkonomi Lauri Mattila saivat surmansa urheilulentokoneen syöksyttyä maahan Keravalla.

25.12. Maassa oli joulua.

26.12. Tulvat väitativät kymmeniä uhreja Yhdysvaltain länsivaltioissa.

28.12. Sosialidemokraatti Giuseppe Saragat valittiin Italian presidentiksi 21. äänestyksessä.

29.12. Eino S. Repo valittiin Yleisradion pääjohtajaksi.

30.12. Kari Liimo sai Suomen Sosialidemokraatin kultamitalin vuoden parhaana TUKlaisurheilijana.

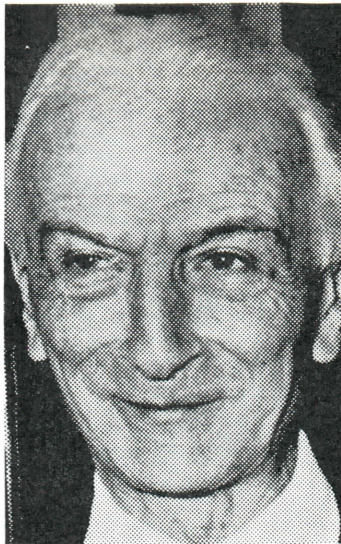
TAMMIKUU 1965

1.1. Useita kuolonuhreja vuoden vaihteen liikenneonnettomuuksissa. Kahakointia Israelin ja Syyrian rajalla.

2.1. Indonesia ilmoitti eroavansa Yhdistyneitten Kansakuntien jäsenyydestä. Etelä-Vietnamin joukoille raskaita menetyksiä taisteluissa vietkong-sissejä vastaan.

3.1. Kuopion nailonsukkamurhaaja sai toisen uhrinsa, 16-vuotiaan Raili Laitisen. Yhdysvallat ilmoitti olevansa valmis lähtemään Vietnamista, jos sen ehtoihin suostutaan.

4.1. Neuvostoliitto ilmoitti tukevansa P-Vietnamia, jos sen kimppuun hyökätään. Berliinin muuri sulkeutui jälleen joulua ja

Italian presidentti Antonio Segni (yllä) erosi virastaan terveydellisistä syistä 7. 12. 1964. — Suomalainen Esko Kivikoski (alla) saavutti Pohjolan mestaruuden tietokilvassa.

Ruotsin kuningatar Louise (yllä) kuoli 7. 3. 1965. — Yleisradion pääjohtajaksi valittiin 29. 12. 1964 maist. Eino Repo (alla). — Neuvostoliiton uudeksi Helsingin suurlähettilääksi nimitettiin 9. 1. 1965 Andrej Kovalev.

uudenvuoden liikenteen jälkeen. Yli 800.000 länsiberiiniläistä vieraili itäpuolella.

5.1. Presidentti Johnson esitti neuvostojohtajille kutsun vierailla Yhdysvalloissa. Tampereen ryöstömurhaajan kolmas uhri, liikemies Uuno Lastunen kuoli tajuihinsa tulematta.

7.1. Kuopion nailonsukkamurhaajaksi paljastui 17-vuotias parturioppilas Ilkka Kivioja. Eero Mäntyranta valittiin Pohjolan parhaaksi urheilijaksi vuonna 1964.

9.1. Viisi miestä sai surmansa troolari Gurlin upotessa jäihin Porkkalan edustalla. Neuvostoliiton uudeksi suurlähettilääksi Helsinkiin Andrej Kovalev. E-Vietnamin hallituskriisi selvisi.

10.1. Armeijan pidättämät poliitikot vapautettiin Etelä-Vietnamissa. New York Times ehdotti kaikkien viiden ydinvallan huippukokousta.

11.1. Hallituksen vastainen lakko puhkesi E-Vietnamissa.

12.1. Yhdysvallat supisti avunantoaan Etelä-Vietnamille. Indonesia syytti Englantia joukkojen keskityksestä Malesiaan.

13.1. Indonesia ilmoitti, ettei se julista sotaa Malesialle. Seitsemän henkeä sai surmansa tieliikenneonnettomuuksissa.

14.1. Turkki kieltäytyi osallistumasta Naton monenkeskisiin ydinvoimiin. Indonesia uhkasi upottaa Englannin suurimman sotalaivan, tukialus Eaglen.

15.1. Oikeusministeri Söderhjelm esitti syytteen nostettavaksi kirjailija Hannu Sala-

9. 1. 1964 vei troolari Gurli mukanaan Suomenlahteen viisi miestä, kuudes pelastui. Vasta kuukausia myöhemmin laajojen etsintöjen jälkeen ruumiit löydettiin ja alus nostettiin ylös.

maa ja kustannusosakeyhtiö Otavaa vastaan Juhannustanssien vuoksi. Englannin entinen pääministeri Winston Churchill sai veritulpan aivoihinsa, Malesian pääministeri Tunku kiellettiin neuvottelemasta rauhasta Indonesian presidentin Sukarnon kanssa sanoen tätä epäluotettavaksi.

16.1. Burundin pääministeri Pierre Ngendandumwe murhattiin. Churchill jatkoi taistelua elämästään. Australialainen Ron Clarke rikkoi 5.000 metrin maailmanennätyksen ajalla 13.34,6. Yhdysvallat tarjoutui kustantamaan 100.000 miestä lisää Etelä-Vietnamin armeijaan.

17.1. Halvaus alkoi saada yhtiöteen 90-vuotiaasta Churchillistä. Malesia vaati lisää myötätuntoa Yhdysvalloilta.

18.1. Neuvostoliiton pääministeri Aleksei Kosygin ja puoluesihteerit Leonid Brezhnev saapuivat Varsovaan osallistuakseen Varsovan liiton kokoukseen.

19.1. Valtion menoarvion loppusummaksi saatiin 5.952.853.264 markkaa. Varsovan liiton kokouksen pääaiheeksi muodostuivat Naton ydinasesuunnitelmat. Liittokansleri Erhard presidentti de Gaullen vieraana.

20.1. Presidentti Johnsonin virkaanastujaiset Washingtonissa. Katumellakoita E-Vietnamissa.

21.1. Kiina pidensi asevelvollisuusaikaa 3–5 vuodesta 4–6 vuoteen. Iranin pääministeri Hassan-Ali Mansour haavoittui vakavasti erään ylioppilaan ammuttua häntä parlamenttitalon edustalla. Timo Mäkinen voitti Monte Carlo-rallin.

22.1. Buddhalaiset osoittivat mieltään Yhdysvaltain Saigonin suurlähetystön edessä ja rikkoivat ikkunoita. Englannin ulkoministeri Patrick Gordon-Walker erosi virastaan kärsittyään tappion Leytonin täytevaaleissa. Kuopion raastuvanoikeus siirsi Ilkka Kivi-ojan jutun siksi kunnes hänen mielentilastaan on suoritettu tutkimus.

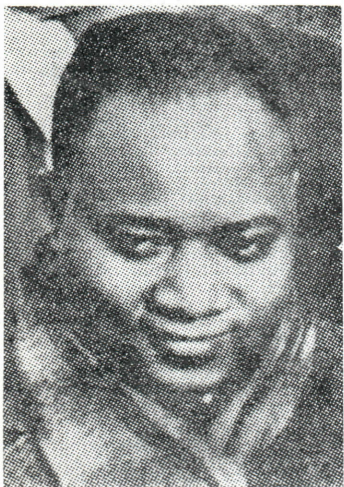
23.1. Michael Stewart Englannin ulkoministeriksi. Polttoitsemurhat alkoivat jälleen Etelä-Vietnamissa. Kulttuurirahaston neljännet kulttuuripoliittiset neuvottelupäivät alkoivat.

24.1. Sir Winston Churchill kuoli Lontoossa la 90 vuoden ikäisenä kaksiviikkoisen taistelun jälkeen aivoveritulppaa vastaan.

25.1. Yhdysvaltain budjetin loppusum-

Sitkeän kamppailun jälkeen kuoli Sir Winston Churchill 24. 1. 1965 Lontoossa 90 vuoden ikäisenä aivoveritulppaan. — Burundin pääministeri Pierre Ngendandumve (alla) murhattiin 16. 1. 1965.

maksi 99,7 miljardia dollaria. Suomalainen budjetti lähetekeskustelussa. Sai matkaansa heikot eväät.

26.1. Kiinan ulkoministeri marsalkka Tshen Ji ehdotti kilpailevan maailmanjärjestön perustamista YK:lle.

27.1. Kokoomuksen kansanedustaja Jaako Kemppainen sai nuhteita ja varoituksen sopimattomasta kielenkäytöstä eduskunnan istunnossa. Armeija otti jälleen kerran vallan käsiinsä E-Vietnamissa.

28.1. Kiina kieltäytyi ainoana maana osallistumasta Sir Winston Churchillin hautajaisiin.

30.1. Churchill haudattiin.

HELMIKUU 1965

1.2. Oikeiston vallankaappausyritys epäonnistui Laosissa.

2.2. Karhulassa paljastui 2 vuotta vanha veriteko. Majuri evp. Veikko Karu oli 16.10. 1962 surmannut vaimonsa ampumalla ja polttanut ruumiin.

3.2. Entinen SS-eversti Hermann Krumey tuomittiin Frankfurtissa viideksi vuodeksi pakkotyöhön osallisuudesta 300.000 juutalaisen murhaan.

4.2. Pääministeri Kosygin lähti matkalle Pekingin kautta P-Vietnamiin.

6.2. Kosygin saapui Hanoiin.

7.2. Kaikki amerikkalaisperheet kotiutettiin Vietnamista.

8.2. Veikko Korkola valittiin sos.-dem. eduskuntaryhmän puheenjohtajaksi. Yhdysvallat jatkoivat pommituksia P-Vietnamiin.

9.2. 84 sai surmansa lentokoneen räjähdettyä lähellä New Yorkia Yhdysvaltain rannikolla. Amerikkalaisvastaisia mielenosoituksia Moskovassa ja Pekingissä.

10.2. Ranska ehdotti uutta Geneven konferenssia Vietnamin kriisin johdosta. Presidentti Kekkonen lähti valtiovierailulle Intiaan.

11.2. 25 henkeä sai surmansa kielimella-koissa Intiassa.

12.2. Länsi-Saksa ilmoitti lopettavansa asetoimitukset Israelille.

13.2. Pohjoismaiden neuvosto alkoi kokouksensa Reykjavikissa.

15.2. Yli neljäkymmentä ihmistä sai surmansa hallituksen joukkojen tulitessa mielenosoittajia E-Vietnamissa.

16.2. Saigonin sotilasjunta nimitti E-Vietnamin pääministeriksi tri Phan Huy Quatin.

17.2. Kaksi senaattoria vaati Yhdysvalloissa aseleposuostelujen aloittamista Vietnaminkysymyksessä.

18.2. Pohjoismaiden neuvoston istunto Reykjavikissa päättyi.

19.2. Jälleen vallankaappaus E-Vietnamissa. Kirvesmies Aarne Laakso pidätettiin syyllisenä Tampereen kolmeen ryöstömurhaan.

20.2. Vastavallankaappaus Saigonissa.

**Koko maailma
saattoi Winston
Churchillin
hänen
viimeisellä
matkallaan**

Etelä-Vietnamissa vaihdettiin hallituksia, mutta sota jatkuu siviiliväestön kärsiessä (yllä). — Itävallan liittopresidentti, tri Adolf Schärf kuoli 28. 1965.

21.2. Kenraaliluutnantti Nguyen Khanh syrjäytettiin E-Vietnamin armeijan johdosta. Tilalle kenraalimajuri Tran Van Minh.

22.2. Englanti ilmoitti alentavansa tuontitullia viisi prosenttia.

23.2. Kaivosräjähdys Japanissa vaati 61 uhria.

24.2. Walter Ulbricht saapui valtiovierailulle Yhdistyneeseen Arabitasavaltaan.

25.2. Kirjailija Hannu Salamaa ja vuorineuvos Kari Reenpäästä syytettiin Helsingin raastuvanoikeudessa jumalanpilkasta, jota syyttäjän mukaan esiintyy Salaman romaanissa Juhannustanssit.

26.2. Maataloustulolaki äänestettiin yli vaalien. Presidentti Kekkonen saapui Intian matkaltaan kotimaahan.

27.2. Kuopiossa löydettiin pysäköidystä autosta maanviljelijä Pentti Vallan ruumis, joka oli ollut lumen peittämässä autossa keskellä kaupunkia kolmen viikon ajan.

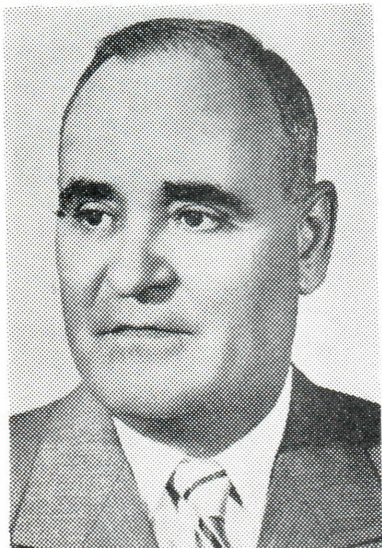
28.2. Itävallan liittopresidentti Adolf Schärf kuoli.

Tasavallan presidentti Urho Kaleva Kekkonen suoritti valtiovierailun Intiaan alkaen 26. 2. 1965. Tässä hän keskustelee erään kylänvanhimman kanssa Intian maaseudulla.

Kirjailija Hannu Salama (yllä) haastettiin oikeuteen yhdessä Otavan toimitusjohtaja Reenpään kanssa Juhannustanssinimisessä kirjassa olevan Jumalan pilkan tähden. — Romanian presidentti Gheorghe Gheorghiu-Dej (alla) kuoli 19. 3. 1965.

MAALISKUU 1965

1.3. Kiina väitti Neuvostoliiton pyrkivän hajoittamaan maailman kommunistista lii-
kettä. Ylioppilaiden mielenosoitus Madridissa.

2.3. Amerikkalaiset käyttivät ensi ker-
ran B-57 pommikoneita Vietnamissa.

3.3. 14 koululaista kuoli lumivyöryssä
Itävallassa. Joukossa oli kaksi suomalaista
Marina ja Margaretha Engelhardt.

4.3. Tuhannet aasialaiset opiskelijat
osoittivat Moskovassa mieltään Yhdysval-
tain suurlähetystön edustalla. Jääkiekon
MM-kisat alkoivat Tampereella.

5.3. Kiina sanoi Yhdysvaltain saavan
maksaa velkansa Vietnamin kansalle verellä.
Kolme vanhusta tukehtui häkään tulipalossa
Ulvilassa.

6.3. Harold Wilson saapui vierailulle
Länsi-Berliiniin. Entinen Englannin työväen-
puolueen johtaja Herbert Morrison sittem-
min lordi Morrison kuoli aivoverenvuotoon.

7.3. Yhdysvaltain merijalkaväkeä saapui
Vietnamiin. Ruotsin kuningatar Louise kuoli.

8.3. Poliisi hajotti kyynelkaasua käyt-
tään värilliset mielenosoittajajoukot Selmas-
sa, Alabamassa Yhdysvalloissa. Neljä ihmistä
kuoli urheilulentokoneen pudottua jälle
Maarianhaminan lähetyksillä.

9.3. Neekerit yrittivät uudelleen suorit-
taa mielenosoitusmarssinsa Selmassa.

10.3. Arabimaat uhkasivat ryhtyä toimen-
piteisiin, jos Länsi-Saksa tunnustaa Israelin.
Mielenosoitukset kiellettiin Selmassa.

11.3. Ruotsalainen oikeistojohtaja profes-
sori Gunnar Heckscher ilmoitti eroavansa
kesäkuun 1. pnä.

12.3. Pastori James Reed kuoli niihin vam-
moihin, joita hän sai valkoisten rotukiihkoil-
joiden piestessä rotumielenosoittajia Selmas-
sa. Eduskunnan puhemies Kauno Kleemola
kuoli.

14.3. Presidentti Johnson lupasi esittää
kongressille lakiehdotuksen, joka takaisi vä-
rillisten äänioikeuden.

15.3. Yhdysvallat suoritti kuudennen ker-
ran ilmahyökkäyksen P-Vietnamiin.

16.3. Neuvostoliiton ulkoministeri Andrej
Gromyko saapui vierailulle Lontooseen. Kou-
volassa pikajunan ja kiskoauton törmäys,
jossa 2 sai surmansa ja 20 loukkaantui vaka-
vasti sekä 18 lievästi.

17.3. Rotumielenosoittajia pahoinpideltiin
Montgomeryssä Alabaman pääkaupungissa.

18.3. Neuvostoliittolainen kosmonautti
Aleksi Leonov poistui avaruslукsestaan
Voshod 2:sta ja viipyi avaruudessa n. 20 mi-
nuuttia. Aluksen päällikkönä toimi eversti
Pavel Beljajev. Suurin suomalainen matkus-
tajalaiva paloi puolivalmiina Hietalahden
telakalla. Vahingot n. 10 milj. mk.

19.3. Voshod 2 laskeutui onnellisesti Ura-
lin länsipuolelle. Romanian presidentti Gheor-
ghe Gheorghiu-Dej kuoli. Kolme nuorta kuoli
ohituskolarissa Uuraisilla.

20.3. Ulkoministeri Gromyko palasi Lon-
toosta Moskovaan.

21.3. 5-päiväinen kansalaisoikeusmarssi al-
koi Alabamassa.

28. 12. 1964 suoritetussa presidentinvaalissa valittiin Italian presidentiksi Antonio Segniin jälkeen sosialidemokraattien ehdokas Giuseppe Saragat. — **23. 5. 1961** valittiin Itävallan presidentiksi Wienin pormestari Franz Jonas, josta tuli maan neljäs sosialidemokraattinen presidentti sodan jälkeen.

22.3. Kolme työmiestä menetti henkensä soravyörymän alla Joutsassa.

23.3. Amerikkalaisten ensimmäinen kaksoislento avaruudessa. Gemini-avaruusaluksessa lentäjinä Virgil Grissom ja John Young. Karl-August Fagerholmista 16. kerran eduskunnan puhemies.

24.3. Yhdysvaltoja syytettiin kaasun käytöstä Vietkong-sissejä vastaan.

25.3. 4.000 mielenosoittajaa saapui marsien Selmasta Montgomeryyn.

26.3. Pohjois-Korea yhtyi Kiinan lupaukseen lähettää vapaaehtoisia P-Vietnamin avuksi.

27.3. Neuvostoliitto lupasi ohjuksia ja asiantuntijoita P-Vietnamiin.

29.3. Yli 100 ihmistä sai surmansa kun vesisäiliö halkesi maanjäristyksen voimasta keski-Chilessä.

30.3. Vietkong-terroristit räjäyttivät pommin Yhdysvaltain Saigonin suurlähetystön edessä. 12 sai surmansa.

31.3. Porin murhapoltoista epäilty ilmoitushankkija Pekka Petäinen saatiin pidätyksi Tanskassa. 50 ihmistä sai surmansa lento-onnettomuudessa Tangerin lähellä.

HUHTIKUU 1965

1.4. Englannin hallituksen ilmoitettiin asettaneen entisen ulkoministerin Patrick Gordon-Walkerin tunnustelemaan sovittelu-mahdollisuuksia Vietnamin kysymyksessä. Tshou En-lai saapui Egyptiin.

2.4. Presidentti Johnson ilmoitti, ettei Yhdysvallat aio muuttaa strategiaansa Vietnamin.

3.4. Ajub Khan Moskovaan.

4.4. Amerikkalaiset ulottivat pommituslentoja P-Vietnamissa maan pääkaupungin Hanoiin läheisyyteen. Lars Lindeman valittiin Suomen Ruotsalaisen Työväenliiton puheenjohtajaksi. HKT viidennen kerran peräkkäin koripallomestariksi.

5.4. Länsi-Berliinin autotie suljettiin neljäksi tunniksi sotaharjoitusten takia.

6.4. Moottoritiet Berliiniin suljettiin toisen kerran.

7.4. Helsingin kaupunginvaltuusto teki päätöksen valmisteluihin ryhtymisestä metron rakentamiseksi.

8.4. Kirjailija Hannu Salama lähetti Helsingin raastuvanoikeuden syyttäjälle kirjeen,

29. 5. 1965 valittiin Norjan työväenpuoleen uudeksi puheenjohtajaksi Trygve Bratteli (yllä). — Itävallan ulkoministeri Bruno Kreisky suoritti virallisen vierailun Suomeen ke-säkuun alussa.

jossa hän tunnusti pyrkineensä teoksessaan Juhannustanssit pilkkaamaan ihmisten uskonnollisia tunteita.

9.4. Yhdysvallat lähetti lisäjoukkoja Vietnamiin.

10.4. Kallion kirkon tornista putoili kiviä. **11.4.** 54 henkeä sai surmansa lento-onnettomuudessa Syyriassa.

12.4. 151 kuolonuhria hirmumyrskyssä Yhdysvaltain keskilännellä.

13.4. Tampereen kolmeen ryöstömurhaan syylliseksi todettu Aarne Laakso tuomittiin elinkautiseen kuritushuonerangaistukseen.

14.4. Harold Wilson neuvotteli U Thantin kanssa New Yorkissa.

15.4. 26 ihmistä kuoli lento-onnettomuudessa Jerseyn saarella Englannin kanaalissa.

17.4. Tsou En-lai neuvotteli Sukarnon kanssa Djakartassa.

19.4. Neuvostoliitto kieltäytyi neuvottelemasta Vietnamin kysymyksestä niin kauan kun Yhdysvallat jatkaa pommihyökkäyksiä P-Vietnamiin.

21.4. Ranska jäädettiin suhteensa Seatoon Vietnamin erimielisyyksien vuoksi. Leninin muistolaatta paljastettiin Helsingissä Sörnäisten Rantatiellä. Yhdysvallat ilmoitti tehostavansa sotatoimia Vietnamiin.

22.4. Moskovasta ilmoitettiin, että Punaisen Torin vappuparaatissa ei tänä vuonna nähdä aseita lainkaan.

24.4. Kolmentoista sosialistisen puolueen johtajien konferenssi alkoi Englannissa.

25.4. Egyptin kommunistipuolue päätti lopettaa toimintansa. Tshou En-lai ilmoitti ettei Kiina enää välitä YK:n jäsenyydestä vaan aikoo perustaa uuden maailmanjärjestön.

26.4. Kapinallisjoukot näyttivät pääsevän valtaan Dominikaanisessa tasavallassa.

27.4. Ranska lausui tuomionsa Vietnamin sodan laajenemiselle.

28.4. Kapina ilmoitettiin tukahdutetuksi Dominikaaneilla. Johnson kieltäytyi harkitsemasta neuvotteluja Vietkongin kanssa.

30.4. Tuhansia amerikkalaisia sotilaita kuljetettiin Dominikaaniseen tasavaltaan.

TOUKOKUU 1965

1.5. Neuvostoliitto pyysi Turvallisuusneuvostoa koolle käsittelemään amerikkalaisten joukkojen lähettämistä Dominikaaniseen tasavaltaan. Vappua vietettiin kaikkialla maailmassa.

3.5. Amerikkalaisten joukkojen määrä Dominikaaneilla nousi 14.000 mieheen.

4.5. Eversti Francisco Caamano ilmoitti hoitavansa väliaikaisesti Dominikaanisen tasavallan presidentin tehtäviä.

5.5. Caamano vannoi presidentinvalan. Amerikkalaisten joukkojen määrä Vietnamissa kohosi yli 35.000 mieheen.

6.5. Amerikan valtioiden järjestö OAS hyväksyi muodostaa Amerikan eri valtioista koottu armeija lähetettäväksi Dominikaaniseen tasavaltaan.

7.5. Amerikkalaisten joukkojen vahvuus Vietnamissa yli 43.000. Suomen TV:n viihdeohjelma Lumilinna voitti Kultaisen Ruusun Sveitsissä.

Algerian presidentti Ahmed Embarek Ben Bella syöstiin vallasta 19. 6. 1965 ja hänen paikalleen asetettiin siihenastinen puolustusministeri, ev. Houari Boumedienne.

8.5. Dominikaanisen tasavallan sotilasjunta nimesi toisen hallituksen, jonka johtoon tuli kenraali Antonio Imbert Barrera.

9.5. Toisen maailmansodan voitonparaati Moskovassa.

10.5. Kaksi hallitusta aiheutti sekasortoa Dominikaaneilla.

11.5. Ruotsissa paljastui natsisaliitto, joka aikoi syöstä hallituksen vallasta ja tuhota maan juutalaiset.

12.5. Hallitus sai luottamuslauseen oikeistolta työllisyyspolitiikan hoidosta.

13.5. Intian pääministeri Shastri neuvoteli Kremlissä NL:ön johtajien kanssa.

14.5. Kiina räjäytti toisen atomipomminsa. Kenraali Antonio Imbert Barreran hallituksen lentokoneet tulittivat amerikkalaisia joukkoja Dominikaanisessa tasavallassa.

15.5. OAS:n joukkoja saapui Santo Domingoon.

17.5. Kahden hallituksen kannattajien väliset taistelut jatkuivat Santo Domingossa.

18.5. Pohjoismaiden neuvoston ulkoministerikokous Helsingissä.

20.5. Pääministeri Kosyginin ilmoitettiin luopuneen toistaiseksi suunnitelmistaan vierailulla Lontoossa.

21.5. 121 ihmistä sai surmansa kun pakistanilainen lentokone syöksyi maahan Kairon lähistölle.

22.5. Yhdysvaltain joukkoja Vietnamissa ilmoitettiin lisättäväksi 75.000 mieheen. Rautatielaisten Ammattiyhdistysten Liiton edustajakokous alkoi Helsingissä.

23.5. Wienin sosialidemokraattinen pormestari Franz Jonas valittiin Itävallan presidentiksi.

25.5. 12.023 kevään 13.852 ylioppilaskokeesta hyväksyttiin.

26.5. Ranska sanoi USA:n väliintulon Dominikaanisessa tasavallassa uhkaavan maailmanrauhaa. Cassius Clay tyrmäsi Sonny Listonin nyrkkeilyn raskaansarjan MM-ottelussa 1. erässä.

28.5. Israelin armeijan joukot hyökkäsivät Jordaniaan kostoksi jordanialaisten hyökkäyksistä.

29.5. Tryggve Bratteli Norjan työväenpuolueen johtoon.

30.5. Vietkongin joukot lisäsivät hyökkäyksiään sadekauden alettua.

31.5. Berliinin muuri avattiin jälleen viikoksi länsiberiiniläisille.

KESÄKUU 1965

1.6. 236 kuollutta kaivosräjähdyksessä Etelä-Japanissa. Itävallan ulkoministeri Bruno Kreisky päätti vierailunsa Suomessa.

2.6. Tshou En-lai poikkasi Pakistanin olessaan matkalla Afrikkaan. Vietkongin sisellä menestystä.

3.6. Värillinen apulaissheriffi murhattiin Louisianaassa Yhdysvalloissa. Amerikkalainen avaruusalus kohosi radalleen kiertämään maata. Gemini IV:n miehistönä James A. McDivitt ja Edward H. White. White käveli avaruudessa.

Puolan presidentti Edvard Ochab (alla) suoritti virallisen vierailun Suomeen heinäkuun alussa. — USA:n YK:n valtuutettu Adlai Stewenson (yllä) kuoli 14. 7. Lontoossa.

4.6. Astronautit jatkoivat lentoaan. Tshou En-lai neuvotteli Tansanian presidentin Julius Nyereren kanssa.

5.6. Yhdysvallat ilmoitti lähettävänsä 15 000 miestä lisää Vietnamiin.

6.6. Yhdysvaltain uusimmat astronautit laskeutuivat Atlantiin. Pohjolan sos.-dem. nuorison valtiopäivät alkoivat Porissa.

7.6. Amerikkalaisten suuri lentohyökkäys P-Vietnamiin.

8.6. Siion-seurakuntaa vastaan nostettiin syyte Helsingin raastuvanoikeudessa luvottomasta rahankeruusta hartauskokouksissa.

9.6. Itävallan uusi liittopresidentti Franz Jonas vannoi virkavalansa.

10.6. Kenraali Antonio Imbert Barreran joukot teloittivat yli sata ihmistä Dominiikanisessa tasavallassa.

11.6. Presidentti de Gaulle arvosteli Yhdysvaltain Vietnamin politiikkaa.

12.6. Etelä-Vietnamin siviilihallitus erosi ja jätti vallan sotilasjohtajille.

13.6. Helsingissä alkoi pohjoismainen myynti- ja mainoskongressi.

14.5. Elokuvanäyttelijälätkko päättyi saavutettuaan kestossaan Suomen ennätyksen.

15.6. Neuvostoliitto esitteli Pariisin ilmailunäyttelyssä maailman suurimman lentokoneen. AN-22:n matkustajakonemuunnoksessa on tilaa 720 hengelle.

16.6. Etelä-Afrikka ilmoitti ryhtyvänsä kostotoimiin, koska Hollanti päätti lahjoittaa varoja rotusyrjinnän uhreja auttavalle säätiölle.

18.6. Jens Otto Krag valittiin uudelleen Tanskan sosialidemokraattisen puolueen puheenjohtajaksi.

19.6. Algerian presidentti Ahmed Ben Bella syöstiin vallasta. Sotilasvallankaappauksen johdossa puolustusministeri, eversti Houari Boumedienne.

20.6. Kiina ilmaisi täyden kannatuksensa Algerian uudelle vallankumousneuvostolle.

21.6. Algeriassa mielenosoituksia Ben Belan puolesta.

22.6. Etelä-Vietnamin uusi pääministeri Nguyen Kao Ki suoritutti hallituksensa ensimmäisenä julkisena toimenpiteenä nuoren vietkong-sabotöörin julkisen teloituksen.

23.6. Algeriassa jatkuvat mielenosoitukset tekivät Algeriaan suunnitellun afro-aasialaisen konferenssin pitämisen epävarmaksi.

24.6. Etelä-Vietnam katkaisi suhteet Ranskaan.

26.6. Algeriassa pidettäväksi suunnitellut afroaasialainen konferenssi ja nuorisofestivaali siirrettiin.

27.6. Norjan ulkoministeri Halvard Lange ilmoitti, ettei Norja voi hyväksyä Yhdysvaltojen menetelmiä Vietnamiassa.

29.6. Unkarissa vaihtui pääministeri. János Kádárin tilalle tuli Gyula Kallai.

30.6. Työmarkkinajärjestöt allekirjoittivat sopimuksen 40 tunnin työviiikon asteittaisesta toteuttamisesta vuoteen 1970 mennessä.

HEINÄKUU 1965

1.7. Neuvottelut EEC:n maatalouspolitiikasta joutuivat umpikujaan. Puolan presidentti Edward Ochab saapui valtiovierailulle

Suomeen. Ilkka Kivioja tuomittiin Kuopion nailonsukkamurhasta 15 vuodeksi kuritus-huoneeseen.

2.7. Etelä-afrikkalainen Harold Strachan määrättiin viiden vuoden kotiaarestiin hänen kuvailtuaan lehdessä maansa vankilaoloja.

4.7. Kiina väitti Yhdysvaltojen käyttä-neen myrkyllisiä kemikaaleja Vietnamissa.

5.7. Algerian vallankumousneuvosto jul-kaisi 26 jäsenensä nimet.

6.7. Ranska ryhtyi täyteen boikottiin EEC:ssä maatalouskiistan vuoksi.

7.7. Amerikkalaisten joukkojen luku-määrä Vietnamissa nousi yli 60 000 mieheen. VAKL:n kahdeksas maailmankongressi alkoi Amsterdamissa.

8.7. Etelä-Vietnamin joukot kärsivät ras-kaita tappioita sodan tähän mennessä suur-rimmissa taisteluissa. Jorma Kinnunen heitti keihästä uuden Suomen ennätyksen 88.14.

9.7. Yhdysvaltain suurlähettiläs Saigo-nissa, kenraali Maxwell D. Taylor ilmoitettiin vaihdettavaksi. Hänen tilalleen tulee tehtä-vän edellinen hoitaja Henry Cabot Lodge.

10.7. Eversti Houari Boumediennestä tuli Algerian pääministeri.

12.7. Moskovassa huhuiliin muutoksista neuvostojohdossa.

13.7. Yhdysvallat ilmoitti lisäävänsä jouk-kojaan Vietnamissa 170 000 mieheen.

14.7. Yhdysvaltain YK:n suurlähettiläs Adlai Stevenson kuoli Lontoossa.

15.7. Amerikkalainen Mariner IV satel-liitti alkoi Marsin kuvaamisen.

16.7. Ensimmäiset kuvat Marsista saapui-vat maahan. Kreikassa hallituskriisi päämi-nisteri Georgios Papandreoun yrittettyä puh-distaa armeijaa oikeistoaineksista. Kuningas Konstantin nimitti pääministeriksi Georgios Athanasiades Novasin.

17.7. Mellakoita Ateenassa Papandreoun puolesta.

18.7. Neekerimielenosoitus New Yorkissa poliisin ammuttua erään neekerin.

19.7. Etelä-Korean entinen presidentti Syngman Rhee kuoli 90 vuoden ikäisenä.

20.7. 400 000 kreikkalaista osoitti mieltään Papandreoun puolesta.

21.7. Tappiot Vietnamin sodassa kahden viime viikon aikana ilmoitettiin tähän men-nessä suurimmiksi.

22.7. Englannin konservatiivisen puolueen puheenjohtaja Sir Alec Douglas-Home ilmoiti-eroavansa.

24.7. 39 etelävietnamilaista nuorukaista hukkui yritettyään paeta uimalla laivasta, joka kuljetti heitä suorittamaan asevelvolli-suuttaan.

25.7. Pohjoisvietnamilaiset pudottivat amerikkalaisen lentokoneen ohjuksella.

27.7. Englannin konservatiivien johtajaksi valittiin entinen teollisuusministeri Edward Heath.

28.7. Aucklandissa, Uudessa Seelannissa syntyi viitokset.

29.7. Mariner IV:n ottamat kuvat eivät selvittäneet, onko Marsissa elämää vai ei.

30.7. Kreikan parlamentti peruutti istun-non, jossa piti suorittaa luottamuslauseään-es-tys Novasin hallituksesta.

Etelä-Korean ent. presidentti Syngman Rhee (yllä) kuoli maanpaossa 19. 7. 90-vuotiaana. — Englannin konservatiivien uudeksi puheenjohtajaksi valittiin 27. 7. Edward Heath (alla).

V. 1966

täyttävät

me onnittelemme

TAMMIKUU

- 1 75 v. Aarne Markkanen, Varkaus
Iida Tuovinen, Nunnanlahti
70 v. Lempi Katra, H:ki
Marti Posa, Mäntyharju
Olga Sihvonen, Äänekoski
50 v. Taavi Kuronen, Pello
Eeva Luukkonen, Kuusankoski
Irja Nieminen, Sitakylä
Veikko Vieri, Seinäjoki
2 75 v. Toivo Lehto, J:kylä
70 v. Siiri Lantta, Kuusankoski
Maija Varikko, Nakkila
60 v. Elsa Kiviluoto, H:linna
50 v. Johannes Hakala, Tampere
Uno Hytti, Tampere
3 70 v. Sofia Inkinen, Kerava
Eeva Räisänen, Vaasa
60 v. Kaarlo Mäkinen, Ruovesi
50 v. Juho Tuomainen, Ruokolahti
4 70 v. Yrjö Mäkelä, Seinäjoki
60 v. Paavo Iltaanen, Salo
Eino Veijalainen, Rantasalmi
5 80 v. August Malinen, Lappila
60 v. Lempi Karhu, Hamina
Aino Nummenpää, Suulisniemi
Hilja Rintamaa, Panelia
Aino Vihlman, H:ki
50 v. Niilo Ahlman, H:ki
Johannes Guttormansson, Kotka
6 75 v. Lyylä Saario, Lahti
70 v. Helmi Kokkonen, T:re
50 v. Hilda Nuutinen, J:kylä
Kalle Pouttu, H:ki
Olavi Valpas, H:ki
7 75 v. Uno Salo, Turku
70 v. Aino Juurinen, H:ki
A:ina Uski, H:ki
60 v. Elli Annala, Vaasa
50 v. Gunnar Eklund, Espoo
8 70 v. Ida Liimatainen, H:ki
60 v. Yrjö Jokinen, Lempäälä
8 50 v. Impi Davidsson, Lappeenranta
9 70 v. Otto Louhelainen, Pieksämäki
60 v. Aili Lehtonen, H:ki
50 v. Harry Koljonen, Vaasa
10 70 v. Arvo Pietilä, Rauma
Maija Keskimäki, Helsinki
60 v. Martti Korhonen, Kinnulanlahti
50 v. Sulo Erola, Karkkila
11 70 v. Anni Rosendahl, Eura
60 v. Emil Lilja, H:ki
12 85 v. Emmi Vuorinen, Jokela
75 v. Saima Helminen, H:ki
70 v. Elina Eteläaho, Killinkoski
60 v. Paavo Vähämäki, Forssa
50 v. Kaarlo Leppäluoto, H:ki
13 60 v. Juho Haikonen, Joensuu
Hilja Lahti, Saukkola
50 v. Elsa Naakka, Hamina
14 70 v. Helmer Lehtonen, H:ki
60 v. Viljo Lahtinen, Lempäälä
Helvi Rissanen, Kotka
Urho Salonen, Oulu
15 75 v. Helmi Karjalainen, Hamina
70 v. Evert Laaksonen, Riihimäki
50 v. Heikki Loppukäärre, Iisalmi
Martta Niskavaara, Otanmäki
16 70 v. Rauha Sorri, Suolahti
60 v. Eino Komulainen, Kajaani
Aino Nousiainen, Helsinki
Veli Vilve, Pieksämäki
50 v. Reino Kaiponen, Kouvola
Nelly Laine, Harjavalta
17 80 v. Anton Nieminen, Jokela
75 v. Erik Heikkinen, Kuopio
60 v. Antti Hakala, H:ki
50 v. Severi Nymän, Voikkaa
Kyllikki Saarinen, Lahti
18 75 v. Väinö Tammi, Panelia
70 v. Saima Hemmilä, Kouvola
60 v. Linda Aaltonen, Panelia
Elma Kananen, Kotka
Väinö Salmi, H:ki
Almi Toivonen, Aura
50 v. Laura Blom, Loviisa
Vilho Hämäläinen, Lieksa
19 75 v. Väinö Salovaara, H:linna
60 v. Arvo Flink, Tampere
Hannes Myöhänen, Kerava
50 v. Hellin Eloranta, Kouvola
Hannu Lahtinen, Pori
Eva Ronkainen, T:re

- 19 50 v. Alvi Salovaara, Häminä
 20 70 v. Emil Repo, Lieksa
 50 v. Aini Hurnonen, T're
 Oiva Kärnä, Ilomantsi
 21 60 v. Vieno Kilappa, Uuraa
 50 v. Marja Korhonen, Heinola
 Kaarlo Sarkkinen, Lieksa
 22 50 v. Aune Auvinen, Savonlinna
 Kalle Helin, Tampere
 23 50 v. Birger Hyytiäinen, Riihimäki
 Lauri Mäkelä, Tikkurila
 24 80 v. Alfred Suuronen, Äänekoski
 60 v. Siiri Koponen, H:ki
 Paavo Salmi, Vaasa
 25 85 v. Albin Venäläinen, Karhula
 50 v. Impi Rönkä, Orimattila
 Elma Simonen, Pielavesi
 26 75 v. Hilma Juntunen, H:ki
 60 v. Lauri Aalto, Turenki
 Yrjö Koponen, Iisalmi
 Uule Koskinen, Kauttua
 Adi Tarvonen, Kotka
 50 v. Pentti Kolehmainen, Vuoksenniska
 Lyyli Salo, Kotka
 Hellin Varje, Savonlinna
 27 60 v. Hannes Toivonen, Mäntyharju
 50 v. Tauno Ahokas, H:ki
 28 80 v. Kustaa Vesiluoma, Riihimäki
 75 v. Anni Korpela, Vaasa
 60 v. Tauno Heininen, J:kylä
 Kerttu Tynys, Kuusankoski
 50 v. Niilo Eklund, Riihimäki
 Arvo Joutsen, Nummela
 29 50 v. Rauha Lehtonen, Riihimäki
 30 75 v. Alma Päkäri, Kakkola
 60 v. Eino Honkanen, Kotka
 50 v. Aulis Hyvärinen, Oulu
 Lauri Jäkälä, T're
 30 50 v. Siiri Kurkinen, Kajaani mlk.
 Lilja Martin, Laajalahti
 31 50 v. Alvar Harinen, H:ki
 Lauri Heikkinen, Lahti
 Eetu Lämsä, Kuopio
 Irja Ryöppy, Lahti

HELMIKUU

- 1 50 v. Heikki Hämeenniemi, Pieksämäki
 Vieno Ilomäki, Suolahti
 2 70 v. Martti Grönlund, Riihimäki
 60 v. Anni Kaaja, Tampere
 Emmi Raunio, Pyhtää
 50 v. Alli Heinonen, Inkeroinen
 Alpo Nurm, Kerava
 3 60 v. Veikko Päiväkumpu, Helsinki
 50 v. Paula Katainen, Suulisniemi
 Martta Majuri, Lahti
 4 75 v. Tyyne Virtanen, Jyväskylä
 70 v. Mandi Jokinen, Hämeenlinna
 60 v. Valdemar Puukko, Jyväskylä
 50 v. Väinö Mikkola, Helsinki
 5 70 v. Väinö Nieminen, Vanaja
 Helmi Paasonen, Karhula
 50 v. Esko Jokinen, Hämeenlinna
 6 70 v. Kalle Viitala, Jämsä
 7 60 v. Ahto Höijer, Kuusankoski
 Elsa Juvonen, Lappeenranta
- 7 60 v. Vieno Lehto, Puistola
 Helmi Leino, Perniö
 50 v. Olga Villanen, Imatra
 8 70 v. Anni Lukkarinen, Iisalmi
 Martta Salakoski, Messukylä
 Naimi Salusjärvi, Lappeenranta
 60 v. Rudolf Huurtamo, Espoo
 Hugo Lahti, Jyväskylä
 50 v. Aage Hartzell, Helsinki
 Lauri Tarkkiainen, Säynätsalo
 Heikki Vaden, Viiala
 9 70 v. Vilhelm Kyötikki, Jokela
 Almus Metso, Nummela
 60 v. Valto Erola, Voikkaa
 10 60 v. Erkki Heininen, Helsinki
 50 v. Vento Saartila, Sarpatti
 11 70 v. Hilja Koponen, Tampere
 60 v. Paavo Niemi, Korso
 Veikko Oinonen, Varkaus
 Niilo Pykkänen, Uuraa
 12 70 v. Tyyne Ollikainen, Kotka
 Yrjö Salmi, Tikkurila
 13 70 v. Jalmari Koivunen, Helsinki
 60 v. Väinö Kinnunen, Helsinki
 Lauri Koivisto, Riihimäki
 Elma Lahti, Saukkola
 14 90 v. Ida Kuula, Jyväskylä
 70 v. Eemil Aalto, Nakkila
 Ilmari Heposalmi, Vanaja
 60 v. Kerttu Alm, Pori
 50 v. Kaarlo Kokkila, Harjavalta
 Niilo Martelius, Mynämäki
 15 75 v. Olli Rissanen, Kotka
 60 v. Akseli Bergsten, Jyväskylä
 50 v. Eino Immonen, Vaala
 Leo Karppinen, Oulu
 Arvo Moisio, Lappeenranta
 Armas Nieminen, Kotka
 16 60 v. Oskari Liimatainen, Jyväskylä
 Toivo Luoma, Jyväskylä
 Jouko Valento, Riihimäki
 50 v. Onni Saastamoinen, Savonlinna
 Pekka Vesivalo, Jouteno
 17 70 v. Johannes Karvinen, Seinäjoki
 60 v. Frans Hakamaa, Ilmajoki
 50 v. Saara Heinö, Tapanila
 Keijo Hurme, Rajakylä
 Urho Vuorikainen, Helsinki
 19 80 v. Johan J. Tani, Lahti
 60 v. Pauli Lavén, Harjavalta
 Taimi Reijonmaa, Turenki
 20 60 v. Kaarlo Ollikainen, Helsinki
 50 v. Kerttu Lommi, Häminä
 21 60 v. Oili Ristilä, Lempäälä
 50 v. Martti Hakala, Ylöjärvi
 Eino Repo, Imatrankoski
 22 70 v. Yrjö Marjanen, Helsinki
 60 v. Anna Vuori, Vanaja
 23 80 v. Arvo Lehtonen, Mänttä
 60 v. Emmi Virkki, Tiutinen
 24 80 v. Lydia Numminen, Lahti
 Kustaa Suomettä, Helsinki
 60 v. Tauno Mannela, Tampere
 Hilja Rautiainen, Iisalmi
 Marja Sakki, Summa
 Hilja Toivonen, Aura
 50 v. Saimi Kelokaski, Savonlinna
 Sulo Oksanen, Turenki
 Matti Pajunen, Kuusankoski
 25 85 v. Hjalmar Hämäläinen, Kotka

- 25 80 v. Akseli Välimäki, Hämeenlinna
 50 v. Matti Bruun, Heinola
 Lauri Kaivola, Nakkila
 Tyyne Mettälä, Tuusula
 Matti Tuominen, Lahti
 26 75 v. Nestor Renvall, Lohja
 70 v. Jalmar Hautala, Kerava
 27 75 v. Sigrid Saarinen, Helsinki
 70 v. Lempi Ukkola, Inkeroinen
 28 90 v. Otto Salo, Kuusankoski
 60 v. Fanny Raudaskoski, Kajaani
 50 v. Esko Leinonen, Savonlinna
 Helge Mäkelä, Sääksjärvi
 Aarne Nybacka, Pietarsaari
 29 50 v. Urho Virtanen, Valkeakoski

MAALISKUU

- 1 75 v. Aino Suortti, Summa
 60 v. Mirjam Hietanen, Loviisa
 Ester Tuima, Tainionkoski
 50 v. Kaarlo Nurmi, Ihala
 2 70 v. Vilho Ojanen, Ulvila
 60 v. Valtter Laanti, Vehkalahti
 3 70 v. Emmi Rantala, Orinemi
 60 v. Ragnar Tuori, H:ki
 50v. Pentti Hakala, Leppävaara
 Eino Honkanen, Mäntyharju
 Kauko Kallio, Turku
 Arvo Karjalainen, Kemi
 4 60 v. Viljo Tikkinen, Turku
 50 v. Aimo Wass, Karhula
 5 60 v. Martti Rossi, Viitasaari
 Toivo Siitonen, Otanmäki
 Esteri Suominen, Riihimäki
 50 v. Fanny Salminen, Vaasa
 Kerttu Siren, Tampere
 6 90 v. Oskari Inkeroinen, Kotka
 70 v. Yrjö Jalonen, Panelia
 60 v. Pauli Tornainen, Lahti
 7 60 v. Laila Leskinen, H:ki
 50 v. Aino Takala, Äänekoski
 8 70 v. Fanni Salminen, H:ki
 50 v. Tenho Murtomäki, Lempäälä
 9 75 v. Kalle Virtanen, H:linna
 60 v. Sulo Aho, Kerava
 Arvo Leino, Vaasa
 Helmi Timper, Loviisa
 10 70 v. Tyyra Saari, Halikko
 60 v. Johan F. Heikkinen, Kajaani
 50 v. Pauli Ritanen, Äänekoski
 12 85 v. Väinö Tanner
 70 v. Elli Louhi, Nummela
 60 v. Toivo Kaskinen, Turku
 Impi Luoma, H:ki
 50 v. Aarne Tynys, Mäntyharju
 13 70 v. Paavo Kokko, Joensuu
 50 v. Otto Oravainen, Iisalmi
 Aleksanteri Puuronen, Kajaanin
 mlk.
 14 60 v. Pekka Snellman, Laajalahti
 Viljam Summanen, Korso
 50 v. Väinö Nummela, Jokela
 15 75 v. Ida Koskinen, Tuusula
 70 v. Ferd. Juutilainen, Pihlajalahti
 Kalle Santanen, Ulvila
 60 v. Eero Eriksson, Lappeenranta
 Laina Honkanen, Vuoksenniska

- 15 60 v. Hanna Möttönen, H:ki
 50 v. Kerttu Holopainen, Könönpelto
 Eeva Salo, Tre
 16 80 v. Kalle Rantanen, Länkipohja
 70 v. Frans Aalto, Rauma
 17 50 v. Väinö Koivisto, Kokemäki
 Kerttu Muikku, Lieksa
 18 75 v. Alma Kujala, Tampere
 Johannes Näränen, Vuoksenniska
 60 v. Hilja Eskelinen, H:ki
 50 v. Ensio Hämäläinen, H:ki
 Lauri Rantanen, Säynätsalo
 19 50 v. Paula Meri, Jokela
 Kaino Rannikko, Salo
 20 70 v. Väinö Elovaara, Korpi
 60 v. Eino Hyyppä, H:ki
 50 v. Mailis Majurinen, Lahti
 21 70 v. Tuomas Rantala, Kotka
 60 v. Uno Saxholm, Launonen
 22 70 v. Emil Luhtanen, Kotka
 60 v. Oiva Kahila, Turenki
 50 v. Kauno Johansson, Tre
 23 80 v. Hilja Sarin, Forssa
 70 v. Hymmi Nieminen, Suolahti
 Hilma Lumesvaara, H:ki
 Vilho Vehkaluoto, Maanirka
 60 v. Tapio Hirvisuo, H:linna
 Arvo Saarinen, Lahti
 50 v. Hilka Hämäläinen, Uimaharju
 24 60 v. Ole Munne, Kuusankoski
 Eeva Raassina, J:kylä
 Maija Raja, Summa
 Hilja Rantanen, Sääksjärvi
 25 75 v. Elin Janhunen, H:ki
 Matilda Leikas, Mynämäki
 Vilhelmina Pennanen, Korso
 60 v. Reino G. Kelho, Kajaani
 Ilmari Koskunen, Kotka
 Helga Virtanen, Mänttä
 50 v. Kaino Heinonen, Turku
 26 75 v. Vilho Laajanen, Sotkamo
 Johannes Lukkari, Iisalmi
 27 80 v. Hilda Rae, Turku
 60 v. Matti Hyytiäinen, Äänekoski
 28 60 v. Maija Rossi, Tampere
 Eino Rosh, J:kylä
 50 v. Jorma Aaltonen, Hamina
 Birger Elg, Kotka
 Veikko Remes, Iisalmi
 29 70 v. Vilhard Heinonen, Karkkila
 Kalle Jauhainen, Pieksämäki
 50 v. Viljo Help, Kotka
 Paavo Mäkelä, Kerava
 30 60 v. Lempi Myllykangas, Vaasa
 31 70 v. Kalle Hassell, Kuusankoski
 60 v. Toivo Säisänen, Karhula
 50 v. Rauha Parkko, Hamina
 Tarmo Ristonen, J:kylä

HUHTIKUU

- 1 80 v. Onni Korpela, Äänekoski
 70 v. Yrjö Kotikoivu, Pori
 60 v. Kerttu Lahtinen, Puistola
 Martta Saarenmaa, H:linna
 50 v. Risto Rajanheimo, Joensuu
 Osma Rikka, Kotka
 2 70 v. Kaarle Rautjärvi, Kuusankoski

- 2 50 v. Pekka Aisonsalo, Rajakylä
Taimi Kivela, Pori
Senja Kultala, Kakkola
Elsa Rekimäki, Karhula
Irja Tolvanen, Summa
- 3 70 v. Kalle Karvinen, Savonranta
50 v. Toini Eskelinen, Tainionkoski
Saimi Koste, Kuusankoski
Otto Seemes, Oulu
- 4 50 v. Lauri Lehtinen, Lahti
Vilho Lähdeviita, Harjavalta
- 5 70 v. Ida Koivisto, Riihimäki
Ida Saalasti, Myllykoski
- 6 50 v. Lyyli Aalto, Turenki
Veikko Heinonen, Turku
Vilho Karjalainen, Kuusankoski
Veikko Kultala, Kakkola
Arvo Vesala, Hämeenlinna
- 7 70 v. Kalle Mantere, H:linna
- 8 60 v. Anna Kangasmaa, Vaasa
Hilda Kauranen, J:kylä
Viljami Lehtinen, Keuruu
Saima Matikainen, Äänekoski
Oskari Pellikka, Kotka
- 9 85 v. Hilja Halme, H:ki
65 v. Paavo Järvinen, T:re
50 v. Paavo Pohja, Mänttä
Edith Sutinen, Loviisa
- 10 60 v. Lauri Anturaniemi, Haapamäki
50 v. Aune Viitala, Hamina
- 11 80 v. Ulla Laiho, H:ki
60 v. Vilho Vehama, Kuusankoski
50 v. Volde Rantala, Hamina
- 12 60 v. Saima Valo, Kaskinen
- 13 60 v. Arvi Kykkänen, Joutseno
- 14 85 v. Antti Tirronen, Kuopio
70 v. Taneli Jaakkola, Voikkaa
60 v. Aarne Lampinen, Ylitornio
Lyyli Lehtinen, H:ki
50 v. Arvi Rautiainen, Vuoksenniska
- 15 70 v. Risto Karhu, Orimattila
- 15 50 v. Elsa Jyräs, Kuusankoski
- 16 75 v. Väinö Hautakoski, Kemi
Sylvi Varjola, J:kylä
60 v. Iivari Kjerulf, Joutseno
Lyyli Lahtinen, Ylöjärvi
Katri Mertamo, Turku
50 v. Hilikka Munter, Pohja
- 17 90 v. Otto Karhi, Oulu
75 v. Valtter Hartikka, Lievestuore
60 v. Meri Onnela, Kuusankoski
Lauri Vuolle, J:kylä
50 v. Viljo Ojanen, H:ki
- 18 60 v. Everd Mauno, Voikka
Uuno Tammiuusu, J:kylä mlk.
50 v. Irja Remander, H:ki
- 19 70 v. Olga Pirhonen, Tapanila
60 v. Valde Kovanen, Äänekoski
50 v. Anna Heinonen, Kouvola
Mikko Kytölä, Paloheina
Aune Liukkonen, Kotka
- 20 70 v. Yrjö Ala-Heikkilä, Vuohijoki
50 v. Hannes Lappalainen, Lieksa
- 21 50 v. Vieno Sutinen, Vilppula
- 22 75 v. Anni Silvennoinen, H:linna
60 v. Alfons Koskinen, H:ki
Ester Sara-aho, Inkeroinen
Hugo Seppänen, Lahti
Yrjö Sorri, Äänekoski
- 50 v. Yrjö Kähkönen, Kuopio

- 22 50 v. Veikko Vekman, Oravisaalo
- 23 80 v. Lyyli Eloranta, Kouvola
75 v. Yrjö Matinmäki, Tapanila
70 v. Nelma Mattsson, Halikko
60 v. Alina Airaksinen, Lieksa
Tilda Airaksinen, Lieksa
Eino Auvinen, Savonlinna
50 v. Lasse Jaakkola, L:ranta
Aune Oksanen, Suolahti
Yrjö Turunen, Savonlinna
- 24 75 v. Evart Savolainen, Äänekoski
60 v. Jenni Salonen, Oulu
50 v. Jenny Hellman, Karjaa
Ester Nyman, Heinola
- 25 70 v. Lauri Koskinen, H:linna
Olavi Kärkkäinen, J:kylä
60 v. Sune Pitsing, Kemi
- 26 60 v. Lempi Kosonen, H:ki
- 27 60 v. Emil Halonen, Karttula
Eino Hinkkanen, Kajaani
50 v. Olavi Vepsäläinen, Forssa
- 28 75 v. Selma Hakala, Nakkila
70 v. August Saarinen, Teijo
60 v. Oiva Kurkisu, Karjaa
50 v. Hugo Lehtinen, Kalaholma
Tuure Ritari, Valkeakoski
Tuomas Tiainen, H:ki
- 29 75 v. Salli Söderlund, Turku
60 v. Lempi Aaltonen, Suulisniemi
50 v. Kauko Kettunen, Kotka
Eino Toivonen, H:ki
- 30 70 v. Ida Käyhty, Tainionkoski
60 v. Rauha Manelius, Halikko
Antti Räsänen, Outokumpu
50 v. Usko Kallioportti, H:linna
Eino Nieminen, Lohja

TOUKOKUU

- 1 90 v. Julia Grönholm, Rauma
75 v. Kalle Palmu, Helsinki
60 v. Uuno Rouvinen, Harjavalta
Rosa Öhrbom, Tainionkoski
50 v. Paavo Harjula, Kakkola
Lauri Raasu, Neuvoton
- 2 70 v. Aarne Johansson, Hamina
Einari Lahtinen, Imatrankoski
60 v. Kauno Kallio, Helsinki
50 v. Edith Kumpulainen, Helsinki
Kalle Nordström, Harjavalta
- 3 80 v. Bertta Cederqvist, Forssa
70 v. Urho Vuorenmäa, Alavus
60 v. Siiri Kuusela, Kuusankoski
Eino Marttila, Hamina
Ilmari Puhakka, Jyväskylä
- 50 v. Olavi Miettinen, Kuusankoski
- 4 60 v. Otto Salmi, Rautalampi
Rosa Suomalainen, Simpele
50 v. Paavo Pesonen, Jyväskylä
- 5 70 v. Erkki Niini, Jyväskylä
60 v. Olavi Tamminen, Kuopio
Martti Johansson, Pohja
50 v. Sauli Hakala, Seinäjoki
- 6 75 v. Aino Malmberg, Hämeenlinna
70 v. Edvin Franssila, Kotka
60 v. Lyyli Hulkkonen, Tainionkoski
Viivi Mattila, Kotka
- 50 v. Eino Korhonen, Korso

- 7 80 v. Aino Takala, Forssa
Elma Varpa, Rauma
60 v. Oskari Salminen, Nummela
Aliina Sihvola, Myllykoski
8 80 v. Hilda Helin, Hämeenlinna
70 v. Otto Järvi, Helsinki
60 v. Emil Aavakangas, Karkkila
Aili Viitamäki, Kerava
9 80 v. Kustaa Mäntylä, Somero
75 v. Vihtori Leiri, Hamina
70 v. Agda Heinonen, Kuusankoski
Aarne Veijo, Salo
60 v. Aadi Lamminpää, Vuohijoki
50 v. Sandra Marttinen, Heinola
10 75 v. Pekka Korpiranta, Helsinki
Saima Valtonen, Helsinki
70 v. Esteri Jokiniemi, Nukari
60 v. Ville Ahava, Kajaani
50 v. Aino Sandberg, Nukari
11 60 v. Aino Virta, Eura
12 85 v. Eevert Lehtonen, Taipalsaari
70 v. Juho Tiilikainen, Helsinki
60 v. Otto I. Toivanen, Iisalmi
50 v. Binar Helander, Salo
Inkeri Lahtinen, Helsinki
Väinö Törölä, Hämeenlinna
Yrjö W. Vainikka, Pori
13 50 v. Arvo Hyytiä, Karjaa
Taimi Ikonen, Heinola
14 60 v. Senja Poutanen, Simpele
15 85 v. Evert Valkeisaho, Lempäälä
70 v. Hilja Hämäläinen, Imatrankoski
16 75 v. Erkki Auranen, Vaala
Albert Haapala, Ruovesi
70 v. Lauri Hinkkanen, Keuruu
60 v. Ester Rusila, Kotka
50 v. Sulho W. Hietarinta, Salo
17 60 v. Veikko Rissanen, Kuopio
50 v. Olli Kakko, Kotka
Mikko Kepponen, Korso
18 75 v. Matti Peltola, Hämeenlinna
60 v. Lauri Telkkinen, Kuusankoski
50 v. Pekka Korpinen, Keuruu
Emmi Laakso, Kemi
Erkki Peltonen, Eura
19 85 v. Anna Oksanen, Kuusankoski
75 v. Ruusa Puhakka, Jyväskylä
70 v. Jenny Strang, Pietarsaari
Edvin Vartiainen, Kotka
60 v. Toivo Huvinen, Kuusankoski
50 v. Olavi Edgren, Tampere
Viljo Kiljunen, Kotka
Aarne Mielikäinen, Kouvola
Oiva Myllykylä, Hämeenlinna
Sylvia Saarinen, Mäntyharju
20 75 v. Antti Suikkanen, Vuoksenniska
60 v. Toivo Rautio, Vuoksenniska
50 v. Jaska Iivonen, Valkeakoski
Valde Viinanen, Simpele
21 60 v. Esteri Puolakka, Kuusankoski
50 v. Toivo Kuusinen, Jyväskylä
22 60 v. Elli Hyninen, Suulisniemi
Kalle Sirviö, Kajaani
23 70 v. Janne Holopainen, Kouvola
50 v. Olli Kujala, Karhula
Nikolai Silén, Hämeenlinna
24 70 v. Linda Wilén, Hämeenlinna
50 v. Arvi Hämäläinen, Suomussalmi
26 85 v. Jalmari Ojala, Tampere
70 v. Kalle Vahlberg, Karhula

- 26 60 v. Arvi Joh. Ora, Tampere
50 v. Hellin Holopainen, Kuusankoski
28 75 v. Edvard Tuutti, Lappeenranta
60 v. Alma Väyrynen, Äänekoski
50 v. Julius Haavisto, Tre
50 v. Viljo Manninen, Helsinki
29 75 v. Armas Laakso, Kotka
60 v. Sanni Oksanen, Otsola
50 v. Elma Ahokas, Savonlinna
Arvo Pellinen, Kakkola
Jaakko Rinne, Myllymäki
30 70 v. Emil Ojanen, Mänttä
60 v. Toivo Helenius, Tampere
30 60 v. Matti Luoma, Turku
50 v. Olavi Virta, Seinäjoki
31 85 v. Hilma Hatt, Viiala
60 v. Väinö Muurinen, Helsinki
50 v. Impi Lundman, Helsinki
Toivo Vesalainen, Mäntyharju

KESÄKUU

- 1 70 v. Vesta Vilén, Halikko
60 Onni Ikonen, Lieksa
Siiri Salmi, Vaasa
Dagmar Töttö, Inkeroinen
2 50 v. Erkki Mäenpää, Hamina
3 60 v. Anna Brits, Karhula
Artturi Enqvist, Puistola
Siiri Kuusela, Kuusankoski
Lempi Salminen, Riihimäki
50 v. Toivo Matilainen, Äänekoski
4 70 v. Hjalmar Kivenjuuri, Myllykoski
Lempi Tiitinen, Hiki
Elsa Välimäki, Tampere
60 v. Tauno Kämäräinen, Hiki
Väinö Soikkeli, Vaasa
Hilja Totro, Pihlajalahti
5 70 v. Frans Kuusamo, Panela
Oskari Nieminen, Hiihna
60 v. Helvi Huomo, Tainionkoski
50 v. Armas Niemi, Valkeakoski
6 80 v. Edwin Päiviö, Kotka
70 v. Lauri Nuutinen, Kuopio
60 v. Helmi Keskinen, Karhula
50 v. Jaakko Blomster, Valkeakoski
Kauko Kallio, Hiki
Helka Suominen, Kauttua
Kalle Tuominen, Ruovesi
7 75 v. Elli Kaukovaara, Hämeenlinna
60 v. Vilma Hiltunen, Lappeenranta
Laila Muurinen, Helsinki
8 70 v. Ida Aholin, Kuusankoski
60 v. Matti Parviainen, Pieksämäki
50 v. Martti Joki, Oulu
Otto Jokikunnas, Forssa
9 70 v. Helga Nokkala, Forssa
60 v. Pauli Virtanen, Halikko
50 v. Edmund Lind, Tikkurila
Maija Suonpää, Forssa
10 80 v. Mimmi Lassila, Pietarsaari
70 v. Hjalmar Ojanen, Rauma
60 v. Impi Kukkola, Kotka
Sulo Paakkunainen, Heinola
10 50 v. Tauno Honkanen, Lieksa
Väinö Muukkonen, Imatrankoski
Arvi Numminen, Kerava

- 11 60 v. Niilo Muje, Simpele
Elli Paasio, Salo
50 v. Tauno Innanen, Järvenpää
12 70 v. Hilda Poikolainen, Kuusankoski
60 v. Sylvi Lecklin, Kotka
50 v. Eino Laakso, Riihimäki
Enni Muje, Simpele
13 70 v. Juho A. Tuovinen, Nunnanlahti
60 v. Niilo Kaitaniemi, Seinäjoki
Aune Lundenius, Ulvila
14 70 v. Aarne Anderssin, Kotka
60 v. Yrjö Hätinen, Helsinki
50 v. Ilmari Lamberg, Pattijoki
Hanna Lento, Harjavalta
Mirja Raatikainen, Heinola
Eero Räisänen, Kemi
Erkki Ylander, Forssa
15 80 v. Kalle Ukkonen, Kuopio
75 v. Gustava Tiilikainen, Helsinki
60 v. J. E. Karvinen, Oulu
Martti J. Lindvall, Salo
Paavo Mamia, Lohja
50 v. Vieno Svahn, Nummela
16 75 v. Elviira Kivinen, Vaasa
60 v. Anna Hätinen, Helsinki
50 v. Laura Hyytiäinen, Pietarsaari
Elis Rautakoura, Turku
17 50 v. Vieno Kataja, Salo
Anton Laitinen, Kotka
Oiva Mustonen, Vuoksenniska
18 70 v. Edith Paasonen, Kuopio
60 v. Sulo Myyryläinen, Siltakylä
Elli Mäkinen, Messukylä
Kaarlo Rinne, Karjalohja
Esteri Virtanen, Helsinki
50 v. Otto Blomqvist, Savio
Veikko Keckman, Helsinki
19 70 v. Anton Engman, Helsinki
Topias Pirhonen, Ylöjärvi
60 v. Niilo Varmiola, Lempäälä
50 v. Väinö Karjalainen, Saaresmäki
Siiri Kovanen, Suulisniemi
20 75 v. Hilja Jokinen, Kuusankoski
70 v. Gustav Juntunen, Hyrynsalmi
50 v. Otto Grön, Helsinki
Kaarlo Lanki, Kotka
Toivo Leinonen, Tampere
Armas Mäki, Äänekoski
21 50 v. Veikko Hirvonen, Imatra
Alma Kurkisu, Karjaa
Tyyne Varnila, Turku
22 60 v. Johannes Parviainen, Joensuu
Aatto Saarinen, Turenki
50 v. Mauno Airaksinen, Juva
Mauno Arola, Voikkaa
Vilho Putro, Helsinki
23 60 v. Helmi Siltanen, Karjaa
50 v. Lauri Lähdesmäki, Otanmäki
Pauli Ovaskainen, Helsinki
Oiva Sorsa, Lempäälä
24 60 v. Aarne Jousisalo, Jyväskylä
Uno Urhenmaa, Joutseno
50 v. Johannes Kokkonen, Kuopio
Uno Malin, Karhula
Tauno Pesonen, Riihimäki
Erkki Vartiainen, Joensuu
25 70 v. Lydia Forsman, Kuopio
60 v. Hilja Pöyhönen, Säynätsalo
26 70 v. Saimi Jokinen, Helsinki
60 v. Anni Leppä, Hämeenlinna

- 26 60 v. Ida Minkkinen, Jyväskylä
27 75 v. Ilmari Roos, Lahti
60 v. Onni Armas Ahti, Karhula
Aulis Kunnas, Vuoksenniska
Eino Tiihonen, Tampere
50 v. Olavi Holm, Tuusula
Ringa Koistinen, Karhula
Arvo Kousa, Lohja
Ragnar Lindroth, Tapanila
28 75 v. Juho Karlsson, Teijo
50 v. Aune Ikonen, Säynätsalo
Leo Siljander, Savonlinna
29 75 v. Yrjö Nurmi, Kuopio
Toivo Virtanen, Helsinki
60 v. Sylvi Kask, Forssa
60 v. Helmi Starast, Vuoksenniska
50 v. Erkki Karjalainen, Helsinki
Aatos Laaksonen, Helsinki
Tauno Sjöstedt, Hamina
30 70 v. Ida Salovaara, Säynätsalo
60 v. Anna Heinonen, Kauttua
Martta Laakso, Jämsä
Tarmo Seppälä, Terijoki
50 v. Väinö Reiman, Kerava

HEINÄKUU

- 1 70 v. Hilma Borgeström, Suulisniemi
Kaarlo Vuorinen, Perniö
60 v. Arvo Aaltonen, Helsinki
Anni Pihkala, Tampere
Aaro Sinisalo, Vilppula
50 v. Kerttu Elo, Turku
Eino Kauppinen, Pieksämäki
Irma Laine, Harjavalta
Bertta Lammi, Tampere
Arvo Mäkinen, Lempäälä
2 75 v. Ida Tirkkonen, Mänttä
60 v. Lempi Halko, Simpele
Aune Kautonen, Helsinki
Veikko Leino, Korpi
50 v. Liisa Heimonen, Lievestuore
3 60 v. Oili Laakso, Rajakylä
Kaarina Lindholm, Tampere
Kaisa Meri, Janakkala
Elsa Riuttanen, Terijoki
50 v. Sven Blom, Kotka
Taimi Kolamo, Suulisniemi
4 60 v. Saimi Sipiläinen, Pieksämäki
50 v. Onni Kyykkä, Seinäjoki
Irma Lindell, Helsinki
Tuulikki Pohjolainen, Tampere
5 75 v. Anni Parkkonen, Äänekoski
50 v. Jenny Kemppinen, Imatrankoski
Eino Stenroos, Kuusankoski
6 75 v. Elsa Hykkärä, Inkeroinen
70 v. Hilda Halkia, Valkeakoski
60 v. Aarne Hyvönen, Kuusankoski
Heidi Purho, Kouvola
Ville Rininoja, Vuolijoki
Kaisu Viitanen, Helsinki
7 70 v. Aino Puranen, Karhula
60 v. Ilmari Hämäläinen, Heinola
Erkki Railovu, Rauma
50 v. Armas Borgelin, Karjaa
Aarre Wilén, Salo
Aimo Vuori, Rantaperkiö
Gösta Åberg, Leppävaara

- 8 75 v. Elsa Rantanen, Hämeenlinna
70 v. Felix Aarni, Tampere
60 v. Olga Pouta-aho, Lohja
Hulda Tarvonen, Kotka
50 v. Kaisa Kosunen, Varkaus
Elna Tiukkanen, Myllykoski
9 75 v. Hilja Linnankoski, Vihti
70 v. Ellen Sainio, Nukari
60 v. Kosti Hedman, Säynätsalo
Lempi Helin, Mänttä
50 v. Otto Lappalainen, Kajaani
10 50 v. Lauri Piiparinen, Otsola
Eino Pukki, Helsinki
Teuvo Pöyhönen, Rautalampi
Antti Tiainen, Helsinki
11 60 v. Vilho Ahlroos, Jyväskylä
Yrjö Julkunen, Kuopio
50 v. Tyyne A. Lindwall, Salo
Urho Rousku, Ihalu
Hannes Vuolasaho, Panelia
12 60 v. Väinö Ruukki, Jyväskylä
50 v. Ilmari Kaaro, Neuvoton
Unto Kangas, Helsinki
Salme Kesto, Tainionkoski
13 80 v. Antti Tikka, Kajaani
60 v. Toini Lindgren, Helsinki
14 75 v. Nestori Lantta, Kuusankoski
60 v. Lempi Backlund, Kuopio
Eino Hyvärinen, Pielavesi
Maria Keppo, Inkeroinen
50 v. Sulo Räihä, Ruokolahti
15 80 v. Nestori Laitinen, Lahti
Hilja Tuomi, Helsinki
60 v. Eino Martin, Inkeroinen
Toivo Ruotsalainen, Heinola
50 v. Viljo Aalto, Helsinki
PaaVo Tirronen, Lieksa
16 60 v. Eero Ilmanen, Seinäjoki
50 v. Kerttu Hanninen, Otalampi
Irma Karvonen, Iisalmi
Arvo Korte, Helsinki
17 70 v. Elin Mäkelä, Helsinki
Elviira Tynnilä, Suulisniemi
18 75 v. Arttur Lind, Teijo
50 v. Helka Rantanen, Jyväskylä
19 75 v. Juho Ehkola, Voikkaa
70 v. Ida Jämsen, Pyhtää
60 v. Irene Anttonsson, Tikkurila
Veikko Nyström, Jyväskylä
50 v. Verner Ketö, Vaala
20 60 v. Johan Sevón, Lohja
Irja Virtanen, Tampere
50 v. Ensi Elomaa, Teijo
Olavi Mäkelä, Rauma
Sanni Mäkelä, Neuvoton
21 75 v. Tilda Lindholm, Turku
70 v. Toivo Karlsson, Lahti
50 v. Elma Mustonen, Imatrankoski
Arvi Veijonen, Voikkaa
22 50 v. Veikko Laakso, Leppävaara
Timo Moilanen, Hyrynsalmi
Heikki Peltomaa, Eura
Liisi Pohjanhovi, Vaasa
23 70 v. Lempi Lehto, Helsinki
60 v. Tauno Sainio, Helsinki
50 v. Seppo Halme, Helsinki
Aulis Ollonen, Imatrankoski
24 75 v. Tyyne Sakki, Summa
70 v. Katri Kaatela, Pori
Olga Sulin, Suulisniemi
24 60 v. Lahja Muukkonen, Paloheinä
50 v. Olavi Antikainen, Riihimäki
Aini Isaksson, Kotka
Kustaa Knaapila, Seinäjoki
25 80 v. Arvid Toivonen, Tampere
75 v. Ellen Mattila, Hämeenlinna
Jaakko Pietilä, Kokkola
70 v. Maija Kortström, Pietarsaari
Evert Tuomela, Myllykoski
50 v. Matti Hyttinen, Karhula
Eino Lampinen, Kuusankoski
Niilo Purkunen, Helsinki
Kaarlo Utalahti, Inkeroinen
Martti Veck, Ilomantsi
26 70 v. Hilja Salo, Pori
50 v. Veikko Hakkarainen, Kuopio
Martti Kesto, Imatrankoski
Onni Nyman, Helsinki
27 70 v. Väinö Hinkkanen, Haapamäki
Alma Vihersalo, Suulisniemi
60 v. Olavi Hannus, Karjaa
Fiina Lumialho, Korso
50 v. Jorma Heikkilä, Helsinki
Paavo Johani, Korso
Reino Pitkänen, Myllykoski
28 60 v. Selma Huhtanen, Imatrankoski
Riitta Korhonen, Helsinki
Pauli Ström, Voikkaa
50 v. Kaarlo Lahtinen, Kotka
Paavo Miettinen, Kotka
Lauri Pekkala, Haapamäki
Kyllikki Valkama, Tampere
29 50 v. Kaisa Ekholm, Mäntyharju
Anni Jalava, Suulisniemi
Sylvia Lindén, Jämsä
30 70 v. Hilda Stenström, Nummi
31 80 v. Matti Niemi, Rajakylä
70 v. Rudolf Sulin, Suulisniemi
60 v. Jalmari Tiainen, Inkeroinen
50 v. Esko Ahonen, Hämeenlinna
Erkki Hiekkasalmi, Tampere
Olavi Teittinen, Kotka

ELOKUU

- 1 85 v. Oili Hyhkö, Turku
70 v. Iivari Tommila, Pankia
60 v. Uuno Kettunen, Jyväskylä
Martta Ryyänän, Vuoksenmaki
Tyyne Valjakka, Helsinki
Väinö Viljakainen, Turku
50 v. Lempi Nikander, Suolahti
Vilho Painivaara, Tampere
Allan Silen, Valkeakoski
2 70 v. Aleks Laaksonen, Turken
Elsa Paasonen, Helsinki
60 v. August Aroharju, Helsinki
3 75 v. Helmi Määttänen, Hämeenlinna
60 v. Yrjö Palin, Rauma
4 70 v. Vihtori Salminen, Hämeenlinna
60 v. Antti Hyvärinen, Lahti
Lauri Vuorinen, Eura
50 v. Lauri Nurmela, Forssa
5 75 v. Pekka Äikää, Imatra
60 v. Armas Nurmi, Karjaa
Pauli Nurminen, Kuusankoski
Aili Rajala, Forssa
Vollter Sundberg, Riihimäki

- 6 50 v. Viljo Laihonon, Kotka
Helvi Mustakallio, Jyväskylä
Paavo Pihakivi, Salo
- 7 75 v. Elsa Salonen, Tapanila
70 v. Veikko Räisänen, Vaasa
- 8 60 v. Väinö Hupli, Lappeenranta
Toini Järvinen, Jämsä
Toivo Laine, Turku
- 50 v. Veikko Mustonen, Pieksämäki
Martta Niemi, Eura
Jouko Pessa, Pieksämäki
- 9 50 v. Olavi Poskiparta, Imatrankoski
- 10 60 v. Artturi Kähkönen, Joensuu
50 v. Selma Eino, Turku
Reino Ekholm, Jyväskylä
Viljo Soikkeli, Imatrankoski
- 11 70 v. Hilja Salmelin, Äänekoski
60 v. Rauha Mäldä, Vuoksenniska
Lempi Pyykkönen, Kuusankoski
- 50 v. Yrjö Ahvonen, Imatra
- 12 80 v. August Jääskeläinen, Kotka
60 v. Lauri Jokinen, Jämsä
Lauri Myllymäki, Ulvila
- 50 v. Esko Vuoristo, Tuusula
- 13 70 v. Väinö Ahonen, Jämsä
Alma Alsti, Jyväskylä
- 60 v. Eino Rajamäki, Tampere
- 50 v. Toivo Niemi, Rajakylä
- 14 70 v. Helena Haapala, Imatrankoski
- 15 80 v. Severi Koskinen, Helsinki
70 v. Hilda Lindberg, Tampere
60 v. Saarli Tohmo, Kotka
50 v. Elli Eloranta, Kouvola
- 16 80 v. Jalmari Tani, Lahti
60 v. Arvo Pitkänen, Savonlinna
Aili Vartiainen, Lieksa
- 50 v. Taimi Länsivuori, Iisalmi
Helvi Perttunen, Helsinki
Vilho Weck, Hämeenlinna
- 17 70 v. Oskari Kiiskinen, Savonlinna
60 v. Väinö Rodén, Vaasa
Niilo Setälä, Karttula
- 18 90 v. Kusti Lappalainen, Iisalmi
80 v. Severi Koskinen, Helsinki
70 v. Frans Kuusela, Järvenpää
60 v. Yrjö Salenius, Nummela
50 v. Olavi Pousi, Hamina
Liisa Svahn, Nummela
Aimo Syrjälä, Jyväskylä
Kaarlo Villanen, Imatra
- 19 75 v. Villiam Olenius, Järvenpää
70 v. Jenny Anttila, Tainionkoski
- 20 60 v. Väinö Räsänen, Turku
- 21 50 Tarmo Kaapola, Forssa
Hilkka Orava, Mynämäki
- 22 85 v. Fiina Järvinen, Helsinki
70 v. Otto Heimonen, Lievestuore
Erkki Kulonen, Launonen
Lyydia Stubbe, Vuoksenniska
- 60 v. Toivo Arpalahhti, Turku
Arvi Ekström, Karkkila
- 50 v. Mirjam Elgström, Helsinki
50 v. Väinö Kinnunen, Simpele
- 23 70 v. Hilma Harju, Helsinki
65 v. Anna Lindeman, Tampere
60 v. Lauri Koskipuro, Kuusankoski
Aino Lassander, Vuoksenniska
Lauri Lehto, Tuomarila
- 50 v. Martti Naukkarinen, Simpele
Sylvia Tani, Otsola
- 24 70 v. Anni Lappalainen, Iisalmi
- 25 70 v. Sanni Saurimo, Puistola
60 v. Lempi Hienonen, Simpele
Paul Leskinen, Imatra
- 26 70 v. Hilja Koivunen, Kerava
60 v. Frans Lieppinen, Korpi
50 v. Ilmari Vepsä, Ulvila
- 27 75 v. Maija Laitinen, Kuusankoski
Emil Lehto, Hämeenlinna
- 70 v. Kustaa Fr. Lehtonen, Riihimäki
Sulo Vornamo, Lahti
- 50 v. Tenho Airola, Myllykoski
Benjam Huurinainen, Kajaani
Veikko Immonen, Kõnõnpelto
Maija Juvonen, Harjavalta
Sauli Lehtinen, Otsola
- 28 70 v. Yrjö Halminen, Panella
60 v. Aune Ahokas, Imatrankoski
Niilo Aurela, Karhula
Irja Keveri, Tiutinen
Johan Nieminen, Kuusankoski
- 29 75 v. Lyydia Haaga, Forssa
- 28 50 v. Matti Honkanen, Äänekoski
- 29 70 v. Martta Salmenoja, Helsinki
50 v. Tauno Juvonen, Seinäjoki
Veikko Vuorenheto, Turku
- 30 50 v. Ethel Kalinainen, Tainionkoski
Paavo Oksanen, Lahti
- 31 50 v. Impi Grönberg, Pori
Kauko Korhonen, Helsinki
Pekka Tammipuu, Tampere

SYYSKUU

- 1 80 v. Hannes Jousi, Kouvola
60 v. Siiri Tammiruusu, Jyväskylä mlk.
Emil Vartiola, Hamina
- 50 v. Tauno Oksanen, Tampere
Vaito Ruohola, Kouvola
Armas Savela, Tampere
Mauri Vanhala, Kotka
- 2 50 v. Helmi Alajärvi, Pori
- 3 70 v. Aarne Alén, Halikko
- 50 v. Kalle Kettunen, Otanmäki
- 4 70 v. Hilja Antikainen, Helsinki
Tilda Sanmark, Kuusankoski
- 50 v. Lauri Häärä, Lappeenranta
Reino Kangasniemi, Mänttä
Reino Peltola, Hamina
- 5 75 v. Hilma Mattsson, Kotka
60 v. Elli Lehtonen, Säynätsalo
- 50 v. Eino Kauppinen, Lappeenranta
Taisto Vainonen, Inkeroinen
- 6 80 v. Juho Rossi, Tampere
60 v. Anna Honkanen, Äänekoski
50 v. Veikko Muhli, Kotka
- 7 75 v. Hilma Vaelma, Turku
70 v. Elin Salo, Puistola
50 v. Vilho Helppö, Kajaani mlk.
Elsa Nieminen, Helsinki
- 8 80 v. Selida Korhonen, Kotka
70 v. Mimmi Kauranen, Tiutinen
70 v. Yrjö Maunumäki, Korkkola
60 v. Ida Syrjänen, Lahti
- 9 60 v. Kerttu Laaksosen, Suolahti
50 v. Pentti Salo, Tampere
- 10 75 v. Eevert Nevalainen, Ulvila

60 v. Onni Haikonen, Lappeenranta
Toivo Sihvonen, Heinola

50 v. Aarne Ahonen, Hamina
Risto Jakomaa, Pori
Veikko Jakomaa, Pori
Helmi Åkerlund, Äänekoski

11 60 v. Jenny Talja, Hämeenlinna
50 v. Onni Närhi, Lohja

12 80 v. Johan V. Tuomi, Helsinki
70 v. Väinö Hurmekoski, Lahti
60 v. Anna Ylisuanto, Kemi
50 v. Aino Ollikainen, Vuoksenniska

13 60 v. Hugo Eertamo, Lohja
Ester Suikkola, Inkeroinen
50 v. Jorma Forsman, Nakkila
Aalto Rutanen, Rauma

14 75 v. Iida Venna, Pietarsaari
70 v. Urho Saari, Oriniemi
60 v. Iida Liimatta, Kemi
50 v. Rudolf Jämsä, Jokela
Eero Norhio, Kotka
Mikael Viuhko, Lahti

15 60 v. Matti Wegelin, Joensuu
50 v. Aira Hämäläinen, Heinola
Sulo Jaakonsaari, Karjaa
Erkki Oinonen, Lahti
Anna Tuukkanen, Lievestuore

16 75 v. Olga Lehtonen, Tapanila
70 v. Emmi Kanervo, Lohja
Juho Nurmi, Nummi

60 v. Elli Dahlgren, Helsinki
Terttu Karttunen, Tainionkoski
Lauri Kautonen, Hämeenlinna

50 v. Väinö Mollainen, Iisalmi
Eetu Ojala, Joensuu
Oiva Peuhkuri, Kuopio
Arvi Viljanen, Hämeenlinna

17 60 v. Eino Estlin, Valkeakoski
Paavo Nieminen, Tampere

18 70 v. Sanni Ketonen, Jyväskylä
60 v. Erkki Kokkonen, Helsinki
Elli Nurminen, Lahti

50 v. Helena Einonen, Turku
Onni Hildebrand, Outokumpu

19 80 v. Anni Ahonen, Hämeenlinna
70 v. Ida Hallikainen, Imatrankoski
Eeli Kytölä, Keuruu

50 v. Leo Hentman, Kotka
Anne Holstein, Helsinki
Irja Savolainen, Jyväskylä

20 75 v. Olga Nieminen, Jyväskylä
60 v. Toini Leivo, Leppävaara
60 v. Eino Vepsä, Valkeakoski
50 v. Bror Härmälä, Helsinki
Pekka Laaksonen, Nummi
Einar Piilola, Vehkalahti
Matti Toivainen, Joutseno

21 50 v. Leo Sandberg, Nukari

22 50 v. Kauko Takala, Kuusankoski

23 80 v. Leeni Virtanen, Helsinki
70 v. Eemil Hovi, Puistola
Lydia Valkki, Imatrankoski
60 v. Juho Leino, Riihimäki
Martti Ruokonen, Hämeenlinna

24 50 v. Armas Luoto, Espoo
Irja Lönnfors, Pyhtää
Kauko Nevalainen, Oulu

25 70 v. Edvard Peltonen, Jyväskylä
Aksel Vestman, Kotka

60 v. Siiri Hoffren, Kuopio

25 60 v. Heikki Nurminen, Heinola
Juho Peltonen, Riihimäki
Urho Tähtäväuori, Perniö

50 v. Antti Raita, Salo

26 75 v. Juho Niemelä, Seinäjoki
70 v. Otto Häyrinen, Kuopio
Juho Vesivalo, Joutseno

60 v. Niilo Savutie, Lahti

50 v. Erkki Laitinen, Kotka
Antero Väyrynen, Oulu

27 80 v. Robert Salo, Hämeenlinna
70 v. Veli Pihlaja, Helsinki
Yrjö Pääkkönen, Lahti

60 v. Hilja Aalto, Kauttua

50 v. Edit Kinnunen, Tainionkoski

28 70 v. Dagmar Koskinen, Hämeenlinna
60 v. Ester Keveri, Tiutinen

50 v. Anni Blomster, Valkeakoski
Erkki Kivinen, Kuusankoski
Viola Liimatainen, Tikkurila

29 60 v. Aarne Juntunen, Imatra
Lempi Kuronen, Pieksämäki

50 v. Otto Kovalainen, Saaresmäki
Helena Rostert, Eura

30 60 v. Armas Lindberg, Himanka
50 v. Aimo Pönniö, Lahti
Saimi Rautiainen, Uimaharju
Tauno Räikkönen, Inkeroinen
Toivo Toppinen, Myrskylä
Leo Vahtera, Jyväskylä

LOKAKUU

1 60 v. Helmi Arola, Helsinki
Vilho Malinen, Vuoksenniska
Olli Puustinen, Seinäjoki

50 v. Aili Kivistö, Oriniemi

2 70 v. Fanni Lehtihara, Teijo

60 v. Karl Lindfors, Loviisa

50 v. Elma Lehtinen, Otsola

3 60 v. Helle Halonen, Hamina
Tor Jansson, Leppävaara
Aarne Lemström, Purola

50 v. Aarne Heinonen, Järvenpää
Heimo Nikkinen, Mäntyharju

4 70 v. Ida Laitinen, Säynätsalo

60 v. Jenny Mononen, Imatrankoski

5 50 v. Toivo Kollin, Launonen

6 60 v. Väinö Lappalainen, Ruokolahti

50 v. Irja Seppäläinen, Mänttä

7 75 v. Henrik Lampinen, Lahti
Kalle Lampinen, Kuusankoski

60 v. Eino Oittinen, Riihimäki
Eskel Teikari, Vehkalahti

50 v. Antti Penttinen, Jyväskylän mlk.

8 70 v. Kalle Myllykangas, Vaasa
Aarne Vällén, Kuusankoski

50 v. Henry Vuori, Tampere

9 85 v. Matilda Vickström, Puistola

70 v. Anna Larnimaa, Kuusankoski

60 v. Anna Kaakkolahti, Mänttä

50 v. Esko Hiidenmäki, Ulvila
Leo Itanen, Ulvila

10 70 v. Toivo Koskinen, Haapamäki
Otto Vehniäinen, Äänekoski

60 v. Kaarlo Hämeenvaara, Kerava
Sylvia Rautiainen, Kotka

50 v. Niilo Visuri, Oulu

- 11 60 v. Yrjö Hietanen, Vilppula
50 v. Iku Äyräväinen, Helsinki
12 60 v. Leonard Lindholm, Riihimäki
13 85 v. Hilma Hakala, Viiala
50 v. Aarne Hakkarainen, Kuusankoski
Ebba Tanhuanpää, Eura
14 60 v. Pauli Hyvärinen, Äänekoski
Antti Veijalainen, Imatra
50 v. Elsa Hyvönen, Kuopio
15 75 v. Ida Viitanen, Hämeenlinna
70 v. Martta Engqvist, Valkeakoski
Anna Pirinen, Lahti
60 v. Aarno Lokisto, Salo
50 v. Jenny Hynninen, Forssa
16 60 v. Lyyli Tiainen, Joensuu
50 v. Martta Dahlbo, Vaasa
Reino Orenius, Karjaa
Unto Stranden, Jyväskylä
17 50 v. Raakel Aitta, Helsinki
Sulo Lampinen, Hämeenlinna mlk.
18 75 v. Kalle Tuomi, Lappeenranta
70 v. Anna Evesti, Uuraa
60 v. Oiva Lunden, Kotka
50 v. Aarne Muukkonen, Lappeenranta
19 85 v. Ida Salo, Kuusankoski
50 v. Uuno Piippo, Vaasa
20 60 v. Paavo Helenius, Järvenpää
Karl Lehtonen, Taalintehdas
Saimi Rytönen, Iisalmi
21 70 v. Kalle Lehtonen, Tapanila
22 50 v. Väinö Nieminen, Tampere
22 50 v. Eino Vuori, Turku
23 75 v. Kaisa Hilelä, Tampere
Enne Pihkala, Tampere
Lyydia Saari, Tampere
70 v. Väinö Eljander, Jyväskylä
Lydia Konttinen, Lappeenranta
60 v. Matti Pohja, Tampere
Kalle Uusitalo, Korkola
50 v. Heimo Astevirta, Karhula
Einari Lindgren, Lohja
Eino Tarkkainen, Lahti
24 70 v. Yrjö Lehtonen, Eura
60 v. Yrjö Vaahtera, Helsinki
50 v. Bertta Junttila, Ylitornio
Vilho Kaaro, Neuvoton
Anna Martelius, Mynämäki
Toivo Kristola, Seinäjoki
25 80 v. Olga Marttinen, Kotka
60 v. Tuomas Viitamäki, Seinäjoki
50 v. Verner Airikka, Lappeenranta
Martta Jääskeläinen, Jokela
Juho Matilainen, Kotka
26 70 v. Bertta Kulovirta, Tapanila
50 v. Johan Salminen, Hämeenlinna
Eeva Virtanen, Tampere
27 90 v. Gustaava Rissanen, Lahti
60 v. Aino Kiljunen, Harjavalta
50 v. Antti Virkkunen, Jokela
28 80 v. Hanna Frigen, Pori
60 v. Aino Marttila, Tiutinen
Olga Mäkinen, Jyväskylä
50 v. Helvi Männikkö, Äminnefors
Urho Turunen, Iisalmi
29 60 v. Aino Huotari, Helsinki
Vieno Salomaa, Tampere
50 v. Viljo Mannonen, Rauma
Martti Parviainen, Lieksa
30 75 v. Lilja Hietamäki, Vaasa
60 v. Elma Toivonen, Helsinki

- 30 50 v. Esko Sinivaara, Ihala
31 70 v. Oskari Pyhälähti, Oulu
60 v. Niilo Rajamäki, Inkeroinen
Alma Rosendahl, Eura

MARRASKUU

- 1 75 v. Hilma Haaramaa, Hämeenlinna
60 v. Johannes Kukkonen, Oulu
2 70 v. Frans Bergström, Tikkurila
60 v. Elli Laine, Ylöjärvi
50 v. Sauli Lukkari, Riihimäki
3 60 v. Eino Aulo, Hämeenlinna
Heikki Ruohisto, Inkeroinen
50 v. Hilka Eino, Aura
4 75 v. Hilja Vilppula, Helsinki
70 v. Olga Oksanen, Launonen
5 75 v. Antti Ryyänän, Nunnanlahti
60 v. Eino Honkanen, Äänekoski
50 v. Kaarina Havukainen, Lahti
Aatos Heinonen, Kauttua
Kalle Kervinen, Karkkila
8 80 v. Johan Britz, Sunila
60 v. Elna Sahlgren, Seinäjoki
50 v. Laura Keränen, Puolanka
9 80 v. Teodor Karlsson, Imatra
60 v. Martti Lilja, Otalampi
50 v. Toivo Malmstedt, Lohja
10 60 v. Esteri Hackspik, Imatrankoski
Otto Seppäläinen, Pieksämäki
50 v. Valto Kivikoski, Salo
12 70 v. Onni Kotilainen, Imatra
60 v. Einari Pykkänen, Könönpelto
Sulo Sahlström, Lohja
50 v. Hilma Hatinen, Kuusankoski
Aino Virtanen, Helsinki
13 50 v. Aulis Pousi, Lappeenranta
14 60 v. Hanna Hänninen, Summa
50 v. Hilma Virtanen, Vanaja
15 90 v. Aapo Kesti-Heliä, Kotka
60 v. Helmi Vähäperkiö, Vaasa
50 v. Eino Halonen, Tampere
Urho Ropponen, Joensuu
Paavo Salonen, Valkeakoski
16 75 v. Aino Kuusela, Forssa
70 v. Anni Hämäläinen, Forssa
17 50 v. Maissa Laakso, Nummela
Eino Ruhanen, Imatra
18 60 v. Laura Kykkänen, Helsinki
August Siitonen, Savonlinna
Aino Soikkeli, Hamina
50 v. Ines Häyry, Karhula
Milma Kivela, Helsinki
Toimi Salminen, Hyrynsalmi
Pauli O. Virtanen
20 85 v. Gabriel Aalto, Lohja
75 v. Alarik Hautaniemi, Kemi
70 v. Aino Valonieni, Kuusankoski
21 80 v. Olga Korpelainen, Mäntyharju
70 v. Heikki Moisio, Lankipohja
Anna Sinervo, Turku
60 v. Saima Hakakoski, Ulvila
Lyyli Järvinen, Tampere
22 60 v. Mauri Kanerva, Helsinki
Aino Salo, Helsinki
50 v. Saima Aatola, Hamina
Erkki Laurila, Inkeroinen
Toimi Tanti, Kouvola

- 23 60 v. Elli Tikka, Jyväskylä
50 v. Katri Hyvönen, Ylöjärvi
Veikko Tuuhela, Kouvola
24 60 v. Tyyne Saarimäki, Riihimäki
Elsa Salo, Kuusankoski
50 v. Eino Väänänen, Kotka
25 90 v. Roope Pulkkinen, Kemi
75 v. Maria Holmstedt, Pietarsaari
60 v. Aini Helin, Eura
Tuomas Levo, Simpele
Anna Moisio, Länkipohja
Mildred Nordman, Helsinki
Lempi Ranta, Helsinki
50 v. Elmeri Kiikeri, Helsinki
Aimo Kossila, Myllykoski
26 60 v. Tyyne Vilén, Helsinki
50 v. Viljo Heiskanen, Vuoksenniska
Tauno Laiho, Vaasa
27 80 v. Antti Lehtonen, Taipalsaari
60 v. Dagmar Martikainen, Imatrankoski
Olavi Spärman, Oulu
50 v. Unto Hiltunen, Turku
Eila Salonen, Mänttä
28 50 v. Armas Kuortti, Lappeenranta
Aulis Mouhu, Voikkaa
Aimo Nupponen, Jyväskylä
Eero Puhakka, Uimaharju
Kerttu Vuorinen, Helsinki
29 70 v. Jalmari Piukka, Lahti
50 v. Erkki Kaario, Hamina
Suoma Vikman, Kotka
30 60 v. Aarne Heinonen, Lempäälä
Mari-Anna Pilssari, Karkkila
Richard Servin, Helsinki

JOULUKUU

- 1 50 v. Enni Jussila, Vilppula
3 70 v. Hilma Puranen, Kuusankoski
50 v. Eino Anttila, Forssa
Beda Jokelainen, Oulu
Inkeri Nurmi, Karkkila
Tauno Toikkanen, Jyväskylä
4 70 v. Arttur Ekström, Karkkila
60 v. Hilja Salo, Riihimäki
50 v. Erik Hindrell, Jyväskylä
Tuure Honkiniemi, Eura
Aili Sinisalo, Riihimäki
5 80 v. Aapeli Viinikainen, Kotka
60 v. Juhana Karvinen, Lappeenranta
50 v. Niilo Mielonen, Savonlinna
6 80 v. Hilja Horniemi, Helsinki
70 v. Aili Simola, Turku
60 v. Aleksis Räisänen, Lieksa
50 v. Armas Reponen, Imatrankoski
Viljo Urvanta, Lempäälä
7 60 v. Anna Mäkinen, Jyväskylä
50 v. Pentti Laine, Hämeenlinna
8 70 v. Iida Helin, Hämeenlinna
Lempi Koskiluoto, Hämeenlinna
Selma Nurmi, Riihimäki
60 v. Arvo Fredriksson, Karkkila
Anna Ikonen, Lieksa
50 v. Lyyli Toivonen, Jämsä
9 80 v. Anna Kalaoja, Tampere
60 v. Elin Salonen, Lappeenranta
Toivo Salonen, Turenki
50 v. Niilo Renvall, Lohja

- 10 50 v. Aino Sihvonen, Leppävaara
11 75 v. Niilo Toivola, Ulvila
11 70 v. Hanna Puustinen, Leppävaara
Elina Tommila, Panelia
50 v. Hilma Hatinen, Kuusankoski
Anna Pummi, Lahti
12 60 v. Valfrid Seppälä, Vehkalahti
50 v. Väinö Backman, Valkeakoski
13 85 v. Aino Saaristo, Lohja
80 v. Alma Toivio, Helsinki
75 v. Viktor Salenius, Lohja
70 v. Juho Nieminen, Kouvola
60 v. Pauli Pajari, Kuusankoski
Aune Päivinen, Tainionkoski
14 95 v. Bernhard Lintuniemi, Nummi
15 80 v. Ida Koljonen, Helsinki
60 v. Vilho Kuronen, Pieksämäki
Osvald Söderlund, Korso
16 75 v. Tyyne Grönholm, Helsinki
70 v. Erkki Grönroos, Pori
Kalle Pitsinki, Kemi
60 v. Siiri Henriksson, Forssa
Väinö Sorvali, Kouvola
17 70 v. Olga Korpiranta, Helsinki
Toivo Papu, Seinäjoki
50 v. Lyyli Huhtanen, Ruokolahti
Aimo Niemi, Iitti
Ate Parviainen, Säynätsalo
18 50 v. Anni Rasila, Tikkurila
19 70 v. Johannes Köhli, Hamina
60 v. Antti Hilpinen, Orimattila
Emil Hyytiäinen, Lahti
Lauri Virtanen, Korso
Armas Voutilainen, Helsinki
50 v. Toini Kykkänen, Nummela
20 80 v. Tuomas Bister, Hämeenlinna
Eva Kaiponen, Savonlinna
60 v. Lempi Haapala, Lappeenranta
21 80 v. Hilma Lappalainen, Suuliniemi
75 v. Ilmari Vilenius, Kuusankoski
22 75 v. Eeva Järvinen, Haapamäki
60 v. Yrjö Sakkio, Ylivieska
50 v. Toivo Lindholm, Hamina
23 60 v. Hilja Kohvakka, Säynätsalo
Väinö Koskinen, Kristina
50 v. Oili Kujala, Kerava
Ella Pekkanen, Outokumpu
Elna Surakka, Outokumpu
24 75 v. Helmi Saarinen, Haapamäki
60 v. Helmi Liukkonen, Pyhtää
50 v. Eeva Hannola, Uuraa
Ilmari Okko, Helsinki
Pauli Vinni, Kuopio
Elina Åberg, Leppävaara
25 75 v. Evastina Aalto, Äänekoski
Otto Kärkkäinen, Kitee
60 v. Ailo Anolin, Valkeakoski
Saima Mikkola, Viiala
Antti Väänänen, Ilomantsi
50 v. Aarre Kyttälä, Viiala
26 75 v. Jalmari Ojala, Eura
70 v. Lauri Leiniö, Tampere
60 v. Eino Ahonen, Jyväskylä
Oiva Jalava, Helsinki
Matti Uitti, Mänttä
50 v. Pekka Ikonen, Varkaus
Elvi Kantola, Pietarsaari
Saara Kujala, Imatrankoski
Eero Mujunen, Joensuu
Väinö Nevala, Ylitornio

- 27 85 v. Selma Koskinen, Kajaani
70 v. Väinö Huotari, Oulu
Väinö Virtanen, Kerava
60 v. Iivari Grönlund, Salo
Eva Nurminen, Voikkaa
Antti Toikka, Joensuu
28 85 v. Ida Nevalainen, Helsinki
75 v. Urho Staf, Vilppula
60 v. Hannu Jyrkänne, Mänttä
Vihtori Nylund, Neuvoton
50 v. Hilikka Aaltonen, Nummela
Elsa Honkanen, Mänttä
29 60 v. Valtter Laajaranta, Tapanila

- 29 50 v. Eino Määttänen, Tampere
Tyyne Rantala, Hamina
30 70 v. Elli Lepistö, Pori
60 v. Antti Nurminen, Voikkaa
50 v. Vilho Viitanen, Laajalahti
31 70 v. Maija Martin, Forssa
60 v. Suomi Airaksinen, Karhula
Leo Kanervo, Lohja
Arvo Kinnunen, Heinola
Väinö Lampinen, Lohja
50 v. Kalle Heino, Varkaus
Vieno Kaipainen, Helsinki
Selma Kalpio, Vuoksenniska

Osoitehakemisto

SOSIALIDEMOKRAATTISET PUOLUE-JÄRJESTÖT

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue:
Helsinki, Paasivuorenkatu 3. Puheenjohtaja Rafael Paasio. Puoluesihtööri Kaarlo Pitsinki.

Sos.-dem. Puoluetoimisto:

Helsinki, Paasivuorenkatu 3. Toimistoaika 9—16.30, lauantaisin 9—13 (kesäaika 8.45—16.00, toim. lauantaisin suljettuna). Puhelimet: keskus 765 766, puoluesihtööri 772 410, taloudenhoitaja 772 052, toimistosihtööri 773 993, järjestösihtööri 774 721, tiedotussihtööri 774 428, kunnallisasiat 774 742. Julkaisujen toimitus, julk. tilaukset, kassa, kunnallisasiat, opintoasiat, järjestäjät, rekisteriasiat, konekirjoittajat keskuksen kautta. Postisiirtotilin numero 7990.

Sos.-dem. Eduskuntaryhmä:

Helsinki, Eduskuntatalo. Puheenjohtaja Veikko Kokkola, varapuheenjohtajat Veikko Helle ja Eino Raunio, taloudenhoitaja Meeri Kalavainen, puh. 440 051 (keskus), sihtööri J. Kolamo 440 051/232.

Helsingin Sosialidemokraattinen Piiri ry.:

Toimisto: Helsinki, Paasivuorenkatu 5. Siht. Aulis Leppänen, puh. 771 182, keskus 70 870.

Uudenmaan Sosialidemokraattinen Piiri ry.:

Toimisto: Helsinki, Paasivuorenkatu 5. Sihtööri Kauko Tapaninen, puh. 777 238 ja 772 493.

Turun l. et. Sosialidemokraattinen Piiri ry.:

Toimisto: Turku, Eerikinkatu 30. Työväentalo. Sihtööri Aarno Lindegqvist, puh. 921—14 405.

Satakunnan Sosialidemokraattinen Piiri ry.:

Toimisto: Pori, Annankatu 13. Sihtööri Jukka Tuomi, puh. 13 058, puh. 15 591 kotiin.

Etelä-Hämeen Sosialidemokraattinen Piiri ry.:

Toimisto: Hämeenlinna, Raatihuoneenkatu 16. Sihtööri Voitto Penttinen, puh. 917—22 378.

Pohjois-Hämeen Sosialidemokraattinen Piiri ry.:

Toimisto: Tampere, Hämeenpuisto 28. Sihtööri Antti A. Halme, puh. 931—26 963 ja 931—24 128.

Kymen l. Sosialidemokraattinen Piiri ry.:

Toimisto: Kotka, Kotkankatu 7. Sihtööri Mauno Hirvisaari, puh. 952—12 468 ja 952—12 853.

Mikkelin l. Sosialidemokraattinen Piirijärjestö ry.:

Toimisto: Mikkelä, Olkolankatu 7. Sihtööri Martti Åberg, puh. 11 561.

Kuopion Sosialidemokraattinen Piiri ry.:

Toimisto: Kuopio, Puijonkatu 23. Sihtööri Keijo Suksi, puh. 971—12 359.

Joensuun Sosialidemokraattinen Piiri ry.:

Toimisto: Joensuu, Työväentalo. Kauppatu 23. Sihtööri Eero Sorsa, puh. 22 149.

Sos.-dem. Puolueen Keski-Suomen Piiri ry.:

Toimisto: Jyväskylä, Kauppatu 30. Sihtööri Maunu Ihalainen, puh. 941—11 423.

Vaasan l. Sosialidemokraattinen Piiri ry.:

Toimisto: Seinäjoki, Keskusk. 17. Sihtööri Eeli Lepistö, puh. 22 670.

Oulun Sosialidemokraattinen Piiri ry.:

Toimisto: Oulu, Pakkahuoneenkatu 26. Sihtööri Erkki Koponen, puh. 14 973.

Lapin Sosialidemokraattinen Piiri ry.:

Toimisto: Rovaniemi, Maakuntakatu 16. Sihtööri Pauli Kinnunen, puh. 40 74.

Kajaanin Sos.-dem. Piiri ry.:

Toimisto: Kajaani, Lönnrotinkatu 3. Sihtööri Leevi Kovalainen, puh. 23 81.

Suomen Ruotsalainen Työväenliitto (Finlands Svenska Arbetarförbundet):

Helsinki, Paasivuorenkatu 3. Sihtööri Jarl Nordman, puh. 765 766 (keskus).

SOS.-DEM. KANSANEDUSTAJIEN KOTI-OSOITTEET

Aalto, Lyyli Helena, Turenki, puh. 917—82 341 tai 917—82 342.

Ahonen, Arvo, Jyväskylä, puh. 941—166 680.

Alanko, Kustaa, Helsinki, Malminrinne 4 D 50.

Fagerholm, K.-A., Hki, Tempellicatu 15, puh. (Alko) 642 911, (kotiin) 442 722.

Flinck, Anni, Kaleva, Kalevanpuistotie 19 C 126, T're, puh. 931—50 476.

Haapasalo, Kalervo, Mikkeli, Olavinkatu 6, puh. 11 024.

Helle, Veikko, Nummela, puh. 913—22 360. Hellsten, Voitto, Turku, Rauhankatu 15 B 39, puh. 921—27 322.

Henriksson, Gunnar, Jokela, puh. 942—81 537.

Hostila, Sulo, Karhula, Kymijoentie 6, puh. 952—62 088.

Kajala, Olavi, Lahti, puh. 918—22 016.

Kalavainen, Meeri, Tapiola, Nallanpolku 4 F, puh. 462 010.

Kokkola, Veikko, Kotka, Heikinkatu 4 A 22, puh. 952—11 656.

Koskinen, Artturi, Karstula kk, puh. 106.

Käkelä, Valto, Lappeenranta, Neulasepänkatu 12, puh. 10 544.

Leskinen, Väinö, Helsinki, Pohjolankatu 43 A 2, puh. 791 873.
 Lindblom, Olavi, Arava, H:ki, puh. 70 991.
 Lindeman, Lars, Svartå st., puh. 912—48 159.
 Linna, Ilmari, Virkkala, puh. 912—43 28.
 Manninen, Elis, Joensuu, Torikatu 2, puh. 24 44.
 Matilainen, Kalle, Tainionkoski 2 kp., puh. Imatra 22 06.
 Mattila, Veikko, Ähtäri, puh. 33.
 Mäkelä, Uljas, Rauma, Seminaarinkatu 3, puh. 12 476.
 Paasio, Rafael, Turku, Puutarhakatu 11—13 B 79, puh. 921—17 355.
 Paasivuori, Tyyne, Hki, Kåpylantie 11, puh. 790 300.
 Partanen, Ensio, Lahti, Launeenk. 3, puh. 918—23 607.
 Pesonen, Edvard, Liikola, puh. Sysmä 71 239.
 Pitsinki, Kaarlo, Helsinki, Saariniemenkatu 1 B 28, puh. 765 766, kotiin 764 950.
 Raunio, Eino, Forssa, Myllykatu 11, puh. 11 439.
 Rodén, Akseli, Vanha-Vaasa, Pitkätie 6, puh. 37 590.
 Sandelin, Valdemar, Tampere, Sammonkatu 31 E 82, puh. 931—54 557.
 Siltanen, Sylvi, Turku, Linnankatu 47 A 32, puh. 921—17 120.
 Sirén, Eino, Tikkurila, puh. 831 331.
 Terästä, Edit, Kuopio, Niiralankatu 10 E 81, puh. 971—15 942 tai 971—15 925.
 Vilpiniemi, Väinö, Pori, Kiertokatu 8, asunto 36, puh. 17 741.
 Virtanen, Viljo, Savonlinna, kaupungintalo, puh. 23 95.
 Voutilainen, U. H., Lieksa, Hyttilänkatu 6, puh. 51.
 Väyrynen, Antero, Merikoskenkatu 2 A 25 Tuira, puh. 12 947.

MUUT SOSIALIDEMOKRAATTISET JÄRJESTÖT

Nuorten Kotkain Keskusliitto:
 Helsinki, Sturenk. 27, puh. sihteeri Keijo Näsi 775 648, sihteeri Martti Pöysälä.
Suomen Sosialidemokraattinen Raittiusliitto:
 Helsinki, Paasivuorenkatu 5 A 9, puh. 764 093. Sihteeri Erkki Kuoppala, puh. 764 092.
Päivän Nuorten Kannatusyhdistys:
 Helsinki, Paasivuorenkatu 5 A 9. Puheenjohtaja Viljo Rantala. Toimiston puh. 764 093.
SDR-nuoret:
 Helsinki, Paasivuorenkatu 5 A 9, puh. 764 093.
Kristillisten sosialidemokraattinen liitto:
 Sihteeri past. Teuvo Aaltio, Luuvaniementie 3, Munkkivuori, puh. 483 325.
Sos.-dem. Naisten Keskusliitto:
 H:ki, Paasivuorenk. 3, puh. 765 750. Keskus 765 766. Puh.joht. S. Siltanen, siht. Taimi Rinne-Virolainen.

Sos.-dem. Nuorison Keskusliitto:
 Paasivuorenkatu 5, puh. 762 725. Puheenjohtaja Väinö Vilponiemi, sihteeri Martti Pöysälä.

YLEISIÄ TYÖVÄENJÄRJESTÖJÄ

Kuntoliikunnan Keskusliitto ry,
 Helsinki, L. Brahenkatu 2, puh. 764 683.
Kotien Puolesta Keskusliitto:
 Helsinki, Paasivuorenkatu 3 B, puh. 765 766—48.
Maina Sillanpään Seura:
 Helsinki, Paasivuorenkatu 3 B, puh. 765 766.
Suomen Pienviljelijäin Liitto:
 Helsinki, Maneesikatu 2a A, puh. 629 236.
Suomen Työväen Musiikkiliitto:
 Tampere, Työväentalo. Sihteeri Pekka Alén, puh. 931—24 957.
Työväen Matkailuliitto:
 Helsinki, Paasivuorenkatu 5, puh. 639 908.
Työväen Näyttämöiden Liitto:
 Helsinki, Vuorikatu 6 A, puh. 639 908.
Työväen Sivistysliitto:
 Helsinki, IV linja 3—5 A, puh. 771 338. Sihteeri Olavi Hurri, puh. 774 638. Opinto-sihteeri, puh. 771 067, tiedotussihteeri 761 407, kirjeopisto 771 509.
Työväen Urheiluseurojen Keskusliitto (TUK):
 Helsinki, Brahenk. 2, puh. 711 488. Sihteeri Martti Tynkkynen.

TALOUDELLISIA JÄRJESTÖJÄ

Helsingin Asuntokeskuskunta Haka:
 Helsinki, Hämeentie 68, puh. 70 371.
Kultareuna ry.:
 Helsinki, Erottajankatu 5a, puh. 643 354.
Kansan Matkatoimisto Oy:
 Helsinki, Paasivuorenkatu 5, puhelimet: 774 922, 774 782, 774 790, 774 743.
Lomaliitto ry.:
 Mikonkatu 17, Helsinki, puh. 15 433.
Kustannusosakeyhtiö Tammi:
 Helsinki, Hämeentie 15, puh. 70 355.
Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (KK):
 Helsinki, Mikonkatu 17. Edistysmielisten osuuskauppojen yhteistyöjärjestö. Puh. 10 491.
Kotien Messut:
 Helsinki, Paasivuorenkatu 3 B, puh. 765 766/47.
Lasten ja Nuorten Puolesta kukkaisrahasto:
 Paasivuorenkatu 3 B, puh. 765 766/44.
Osuustukkukauppa (OTK):
 Edistysmielisten osuuskauppojen tukku-liike, Helsinki, Hämeentie 19, puh. 70 731.
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Kansa, Keskinäinen Vahinkovakuutusyhtiö Kansa:
 Helsinki, Hämeentie 33, puh. 70 751.
Työväen Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva:
 Tampere, Hämeenkatu 25, puh. 931—27 670. Helsingin toimisto, Paasivuorenkatu 3, puh. 772 453.

T-LEHDISTÖ

Työväenlehdistö ry.:

Helsinki, Paasivuorenkatu 3, puh. 777 638.
Keskus 765 766.

Työväen Sanomalehtien Tietotoimisto (TST):
Helsinki, Paasivuorenkatu 3. Puh. 771 837,
772 285, 770 566. Keskus 765 766.

Suomen Sosialidemokraatti:

Helsinki, Paasivuorenkatu 3. Puhelimit:
toimitus 772 548 (ulkolinjapuh.), 771 234
(urheiluos), toimituskanslia 773 137. Kontto-
ri 773 064 ja 771 937.

Eteenpäin:

Kotka, Kotkank. 9. Puhelimit: päätoim.
952—11 549, toimitus 952—11 548, kont-
tori 952—11 547, tal.hoit. 952—11 546.

Hämeen Kansa:

Hämeenlinna, Kasarminkatu 7. Puhelimit:
toimitus 917—22 264, 917—23 662, kont-
tori 917—22 263, toim.joht. 917—22 262.

Kansan Lehti:

Tampere, Hämeenpuisto 21. Puhelimit:
toimitus 931—30 600 (keskus), päätoim.
suor. 931—24 895, toim.joht. suor. 931—
24 765.

Pohjois-Karjala:

Joensuu, Koulukatu 30. Puhelimit: toimi-
tus 22 518, konttori 22 383.

Pohjanmaan Kansa:

Vaasa, Pitkätie 48. Puhelimit: toimitus
13 771, konttori 13 361, toim.joht. 12 487.

Pohjolan Työ:

Oulu, Pakkahuoneenkatu 26. Puhelimit:
toimitus 12 597, 13 599, konttori 13 597.

Saimaan Sanomat:

Lappeenranta, Koulukatu 19. Puhelimit:
toimitus 10 464, 11 272, konttori 11 020,
tal.hoit. 10 720.

Svenska Demokraten:

Helsinki, Paasivuorenkatu 3. Puhelimit:
toimitus 775 924, konttori 772 370.

Turun Päivälehti:

Turku, Käsityöläiskatu 10. Puhelimit:
toimitus 921—13 088, konttori 921—
13 380.

Uusi Aika:

Pori, Antinkatu 15. Puhelimit: toimitus
12 644, 12 652, konttori 12 651.

T-LEHDISTÖN KIRJAPAINOT:

Helsinki: Paasipaino, Paasivuorenkatu 5,
puh. 773 668.

Kotka: Eteenpäin Oy, Kotkankatu 9, puh.
952—11 546.

Hämeenlinna: Oy Hämeen Kansa, Kasar-
minkatu 7, puh. 917—21 778.

Tampere: Tampereen Keskuspaino, Hämeen-
puisto 21, puh. 931—23 961.

Lappeenranta: Kustannus Oy Kansan Työ-
koulukatu 19, puh. 10 720.

Joensuu: Kansan Voima Oy, Koulukatu 30,
puh. 23 336.

Vaasa: Oy Kirjapaino Ab, Pitkätie 48,
puh. konttori 13 261, faktori 11 711, isä-
nöitsijä 12 487.

Oulu: PT-paino Oy, Kansankatu 31, puh.
16 153.

Turku: Lounais-Suomen Kirjapaino Oy,
Käsityöläiskatu 10, puh. 921—13 370.

Jyväskylä: Työn Voiman Kirjapaino, Puisto-
katu 1, puh. 941—12 286.

Pori: Oy Kehitys, Antinkatu 15, puh. 14 000.

Mikkeli: Oy Vapaus, Olkkolankatu 5, puh.
13 150.

MUITA TYÖVÄENLEHTIÄ

Ammattijärjestö: Helsinki, Paasivuorenkatu
5, puh. 765 500 (keskus).

Aikamme Kuvastin: Helsinki, Paasivuoren-
katu 3, toimitus ja konttori puh. 765 766
(keskus).

Sos.-dem. Naisten Viesti: Helsinki, Paasi-
vuorenkatu 3, puh. 765 766 (keskus).

Kotkaviesti: Helsinki, Sturenkatu 27, puh.
775 648.

Nuorin Siivin: Helsinki, Paasivuorenk. 5 A 15,
puh. 762 725 (keskus).

Pelto ja Koti: Helsinki, Maneesikatu 2a A,
puh. 629 236.

Raitis Kansa: Helsinki, Paasivuorenkatu
5 A 9, puh. 764 092.

Sarastus: Helsinki, Paasivuorenkatu 5 A 9,
puh. 764 093.

Sosialistinen Aikakauslehti: Helsinki, Paasi-
vuorenkatu 3. Päätoimittaja, toimitussi-
teeri ja konttori 765 766 (keskus).

Työläisopiskelijä: Helsinki, IV linja 3—5 A,
puh. konttori 771 338, toimitus 761 407.

Työväen Musiikkilehti: Tampere, Työväen-
talo, puh. 931—24 957.

Veljeys: Puistola (K. Hautamäki), puh. H:ki
751 583.

OSUUSTOIMINNALLISIA LEHTIÄ

Elanto: toimitus ja konttori, Helsinki, Kaiku-
katu 2, puh. 70 531.

Me Kuluttajat ja Konsumenten: toimitus ja
konttori: Helsinki, Mikonkatu 17, puh.
10 491.

Osuusliike ja Työtoveri: toimitus ja konttori:
Helsinki, Mikonkatu 17, puh. 10 491.

AMMATILLISET JÄRJESTÖT

Suomen Ammattijärjestö (SAJ):

Helsinki, Paasivuorenkatu 5 B 4, krs. Kes-
kus 765 500. Puheenjohtaja V. Oksanen,
Tampere 931—21 520. Vpj. O. Aarnio, Hel-
sinki 662 592. Pääsiht. J. Rantanen (suor-
aan 771 633), tal.hoit. O. Lahtinen, järj.
siht. O. Järvelä, valistussiht. T. Anttila,
siht. Niilo Koljonen, siht. Svea Degerman,
toimits. A. Manninen, toimitt. H. Niemi-
nen.

SAJ:n Turun piiritoimisto:

Turku, Eerikinkatu 30 h. 21, puh. 921—31 192.

Järjestötoimitsijain Liitto ry.:

Helsinki, Paasivuorenkatu 5. Puh.joht. A. Lindegqvist, asiamies Yr ö J. Virtanen, puh. 765 766.

Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto:

Helsinki, Kirjatyöntekijäinkatu 10, puh. pj. E. Nissilä 52 348, siht. A. Koskinen 631 145, Y. Syväoja 632 579, Pauli Nieminen 15 479.

Korjaamotyöväen Ammattiliitto ry.:

Helsinki, Paasivuorenkatu 5 A 2, puh. 765 855. P. S. Juusti, siht. E. Forsman.

Kutoma- ja Neuletyöväen Liitto r.y.:

Tampere, Hallituskatu 19. Keskus 931—21 520. Pj. V. Oksanen 931—29 583, siht. R. Kolinen 931—21 522, järj.siht. Pauli Aaltojärvi, järj. Heikki Salmi.

Nahka- ja Kumialojen Ammattiliitto r.y.:

Helsinki, Paasivuorenkatu 5 A 45, puh. 762 440. Pj. S. Varhe, siht. E. Lassinen, piiriasiamies R. Lehtosuo, puh. 931—20 089.

Rautatieläisten Ammattiyhdistysten Liitto ry.:

Helsinki, Paasivuorenkatu 5 A 42. Puh. 768 992. Pj. V. Aalto, siht. M. Alppinen 768 992.

Suomen Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto ry.:

Helsinki, Vuorikatu 8 A 14, puh. 660 491. Pj. O. Aarnio 662 592, siht. Unto Rautiainen 662 593.

Suomen Jalometallityöntekijäin Liitto ry.:

Turku, Yliopistonkatu 12 b A 5, puh. 921—17 547. Pj. K. Strandén, siht. T. Pellikka 921—17 547, tal.hoit. O. Kalla 921—13 651.

Suomen Merimies-Unioni:

Helsinki, I. Robertink. 30. Keskus 13 404. Pj. N. Walläri 56 314, I siht. B. Johansson 56 316, vpj. O. Keitele 635 460, opintosiht. P. Kinnari 625 460.

Suomen Paperikoneenhoitajien Liitto r.y.:

Tampere, Muotialantie 49, puh. 931—20 731. Pj. S. Välinoro, siht. Tauno Leinonen, tal.hoit. F. Kajanto.

Suomen Puunjalostusteollisuustyöntekijäin Liitto r.y.:

Helsinki, Fredrikinkatu 34 B 10, keskus 642 022. Pj. E. Lilja, vpj. V. Kaljunen, siht. T. Rekola, tal.hoit. E. Harolin, jaostosiht. P. Meriluoto, H. Lohikoski.

Suomen Sosialidemokraattinen Sanomalehtimiesliitto r.y.:

Helsinki, Paasivuorenk. 3. Pj. A. Pohjanmaa 772 966, siht. Erkki Wiksten 771 176, tal.hoit. S. Manninen 773 192.

Suomen Sähköalantyöntekijäin Liitto ry.:

Hämeenkatu 17 A, Tampere, puh. 931—28 000, pj. E. Pohjolainen, siht. E. Halonen, puh. 931—28 500.

Suomen Vaatetustöyläisten Liitto r.y.:

Helsinki, Paasivuorenkatu 5 A 11, puh. 773 914. Pj. O. Kuvaja, tal.hoit. E. Walden, toimits. V. Nissinen.

Teräs-, Kaivos- ja Konepajatyöväen Ammattiliitto r.y.:

Helsinki, Paasivuorenkatu 5 A 24. Puh. keskus 765 855. Pj. U. Viljanen, siht. H. Heikavuori, tal.hoit. E. Honkavaara, toimitsija Olof Lindert.

Tiemiesten Ammattiliitto r.y.:

Tiemiesten Työttömyyskassa, Helsinki, Paasivuorenkatu 5 A 13, puh. 763 995. Puh.joht. Kalle Salonen, sihteeri Edvin Kolsi.

Yleis- ja erikoisalojen Ammattiliitto r.y.:

Helsinki, Paasivuorenkatu 5 A 24. Puh. keskus 765 855, Pj. E. Kairema, siht. Lauri Vilponiemi, Sulo Ojanen.

Kuljetusalan Ammattiliittojen Federationi r.y. (KAF):

Helsinki, Neitsytpolku 2 A 7. Pj. N. Wälilä 56 314, vpj. O. Aarnio 662 592, siht. O. Keitele 635 460, varasiht. M. Alppinen 768 992, rah.hoit. E. Knappe 56 315.

Virkamiesten Yhteisjärjestö (VY) r.y.:

Helsinki, Mechelinink. 10 A 5, keskus 440 685. Pj. Gösta Widing 623 158, pääsiht. M. Laaksonen, siht. E. Rantanen.

* * *

Vankilain Teknilliset Toimihenkilöt (VTT)

r.y.:
H:ki, Keskusvankila. Puh.joht. Martti Vainio, puh. 771 201.

Vankilavirkailijain Liitto r.y.:

Helsinki, Lääninvankila. Puh.joht. Lauri Kiviluoma, puh. 625 691.

Suomen Veturimiesten Liitto ry.:

Helsinki, Eerikinkatu 24, VII kerr., puh. 15 744 (keskus). Pekka Oivio, puh. 623 158.

Ilmakuljetus-Unioni r.y.:

Helsinki, Paasivuorenk. 5, puh. 764 030.

Suomen Kunnallisten Työntekijäin ja Viranhaltijain Liitto:

Helsinki, Paasivuorenkatu 5, keskus 70 907. Pj. R. Heinenen 774 366, siht. K. Mura 775 766, tal.hoit. 773 516.

VR. Konduktööriyhdistys r.y.:

Helsinki, Kulmak. 12. A. 6. Puh.joht. T. A. Tiainen, puh. 627 230.

Kuntien Teknikoiden ja Työnjohtajien Liitto r.y.:

Helsinki, Pitkäniitty, Laaksotie 14. Puh.joht. Kaarlo Loiske, puh. 862 813.

Liiketyöntekijäin Liitto:

Helsinki, Unioninkatu 45 h 107, puh. 13 751, pj. A. Happonen.

Luotsi- ja Majakkamiesliitto:

Helsinki, Satamkatu 5, pj. S. Harjula, puh. Kotka 12 492.

Mielisairaanhoitajain Liitto:

Helsinki, Paasivuorenkatu 5 h 36, puh. 762 488, pj. H. Tervakoski, toim.joht. V. Arvola, puh. 461 250.

Suomen Muusikkojen Liitto:

Helsinki, Uudenmaankatu 36 D 21, pj. E. Linnala, toimisto, puh. 669 160.

Suomen Poliisien Liitto:

Helsinki, Pursimiehenkatu 5 A 18, puh.joht. T. Kivinen 12 831/283, siht. A. Heinenen, toimisto puh. 634 500.

Helsingin Poliisien Yhdistys r.y.:

Helsinki, Kasarmikatu 34 B 13. Puh.joht.
O. Mannonen, puh. 775 142.

Postiliitto r.y.:

Helsinki, Fredrikinkatu 61 A 5. kerr., puh.
641 551. Puh.joht. P. Markkola, puh.
642 257.

Tullimiesliitto:

Helsinki, Unioninkatu 45 G 85, pj. E.
Hyypä, puh. 769 488, siht. A. Pullinen,
puh. 769 488, toimisto 627 155.

Yleinen Viran- ja Toimenhaltijain Liitto:

Helsinki, Paasivuorenkatu 5, pj. Niilo Ku-
men, puh. 765 044.

VR. Viran- ja toimenhaltijat r.y.:

Helsinki, Hietalahdenkatu 2 B 18, puh.
645 255. Pj. E. Korhonen, puh. 779 747.

**TYÖVÄENLIIKKEEN LAITOKSET JA
OPISTOT**

Työväen Akatemia: Kauniainen. Puh.
409 185. Joht. Väinö Liukkonen.

Työväen Arkisto: Helsinki, Paasivuorenkatu
5 B. Avoimaa klo 13—17 ja lauantaisin klo
10—14. Arkistonhoitaja Matti Nieminen,
puh. 771 720.

Ammattiyhdistysopisto: Kiljava. Puh.
275 869. Ay. opisto. V.t. joht. J. Oksanen.

Väinö Voionmaan Opisto: Tampere, puh. 931
—82 048. Joht. Annikki Saarela 931—
82 049.

Pajulahden Urheiluopisto: Nastola, Pajulahti.
Puh. 918—44 126. Joht. Kalervo Tuomi-
nen.

**Raittius- ja varhaisnuorisotyöopisto (Liitto-
koti):** Veikkola, Tervalampi. Puh. 913—
13 913.

Pohjolan Opisto: Haukipudas as. Puh. Oulu
71 509. Joht. Reino Pienimäki.

Työväen Muistitietotoimikunta: Helsinki,
Paasivuorenkatu 5 B (Työväen Arkisto).
Sihteeri Heimo Huhtanen tavattavissa klo
11—17. lauantaisin klo 10—14, puh.
771 720.

KESÄKODIT

Äitien Lomahuolto: Helsinki, Paasivuoren-
katu 5 h. 44, puh. 765 382.

Lepopirtti: Siuntio, puh. Hki 261 123.

Kallioniemen kesäkoti: os. Helsinki, m/s King
Katarinansaari, puh. Helsinki 87 98 48.

Kotorannan lomakoti: os. Kiljava, puh. Hki
275 879.

Nurmela kesäkoti: os. Vesanka.

Lepolan kesäkoti: os. Kaakamo, Ala-kaaka-
mo.

Leporannan kesäkoti: os. Pyhtää, Heinlahti.
Hakalahden kesäkoti: os. Kuopio, Kelloniemi,
Hakalahti, puh. 971—15 942.

Kuusankosken kesäkoti: os. Iitti, Lyöttälä,
Anhavainen.

Järvelän kesäkoti: Valkeakoski, Mälkiäinen.
Koivuranta: Kajaani Sokasaari.

Lapin lomakoti: Ivalo, Taka-Lappi, puh.
Ivalo 6.

Sallan lomakoti: Salla kk.

Hietarannan kesäkoti: Lahti, Järventausta.

Niskasaaren kesäkoti: Uimaharju, Niskasaari.

Pihlajiston kesäkoti: Pori, Kyläsaari, Kivini.

Ruskeapään kesäkoti: Tottijärvi, Pajulahden-
kylä, puh. Tottijärvi 7.

Saimaan lomakoti: Ruokolahti, Salosaari.

Seutulanharjun lomakoti: Rovaniemi, Seutu-
lanharju, puh. 33 03.

Piikkiön kesäkoti: Piikkiö, Niemen Tuorla.

Tyynelän kesäkoti: Äänekoski, Niemelä.

Koivumäen kesäkoti: Kirkkonummi, Lapin-
kylä, puh. 86/16 233.

Mäntyniemen kesäkoti: Mikkeli, Ihastjärven-
tie.

Onnelan kesäkoti: Haukipudas as.

Aarnipirtti: os. Espoo, Kolmiranta, puh.
868 005.

Lomapirtti: Pieksämäki, Vangasjärvi.

Tammilehto: Rymättylä, Röödilä.

VANHAINKODIT

Käpyrinne: o.s. Helsinki, Koskelantie 26, puh.
790 622.

Taloustyöntekijäin Vanhainkoti: os. Helsinki,
Tarkkampujankatu 1, puh. 36 055.

Koskenrinteen Vanhainkoti: Kotka.

ENSI KODIT

Ensi Kotien Liitto: Helsinki Ensikodintie 8,
puh. 772 356.

Helsingin Ensi Koti: Helsinki, Ensikodintie 8,
puh. 776 502, 772 356.

Oulun Ensi Koti: Oulu, Kangastie 9, puh.
34 82.

Tampereen Ensi Koti: Tampere, Mutkakatu
38, puh. 931—26 731.

**SOSIAALIMINISTERIÖN ALAISIA OSOIT-
TEITA**

Työneuvosto: Helsinki, Salomonink. 17. Puh.
645 593.

Ensio Salonen, puheenjohtaja, puh. 14 311.

Mirjam Sundström sihteeri, puh. 645 593.

Valtion tapaturmatoimisto: Helsinki, Pitkän-
sillanranta 3, puh. vaihte 70 841.

AMMATTIENTARKASTAJAT**Miespuoliset:**

Mauri Himanen, Helsinki, puh. 765 537.

Raimo Soini, Turku, puh. 921—11 413.

Alpo Sola, Lahti, puh. 918—22 274.

Olavi Kuula, Tampere, puh. 931—27 071.

Henrik Paatos, Savonlinna, puh. 22 591.

O. F. Nevalainen, Kuopio, puh. 971—21 221.

Erkki Astola, Oulu, puh. 12 069.

Naispuoliset:

Kerttu Korhonen, Helsinki, puh. 765 537.
Tuulikki Pietilä, Tampere, puh. 931—27 071.
Anja Jalkanen, Kuopio, puh. 971—21 221.
Helka Hyvärinen, Oulu, puh. 12 069.

Apulaistarkastajat:

Arvo Raitio, Hilka Linna, Esko Aalto, Helsinki, puh. 765 537, 765 542.
Pekka Niemi, Mauno Vuorio, Turku, puh. 921—11 413.
H. F. Forslund, Lahti, puh. 918—22 274.
Aulis Anttila, Jyväskylä, puh. 941—12 323.
M. A. Hakoköngäs, Kotka, puh. 952—13 505.
Urho Vuorjoki, Olavi Nyssönen, Yrjö Kalimäki, Tampere, puh. 931—27 071.
Aimo Kaski, Savonlinna, puh. 22 591.
A. E. Marttila, Kuopio, puh. 971—21 221.
Avoinna Matti Viinikka, Vaasa, puh. 11 320.
Martti Mikkola, Oulu, puh. 15 420.

Työläistarkastajat

Lauri Huttunen, O. Blomfelt, P. E. Koskinen, Elina Vuohio, Helsinki.
Urho Seemer, Turku.
Erkki Pohjankoski, Frans Rosberg, Lahti.
Valdemar Sandelin, Hugo Lehtinen, Tampere
Akseli Kardell, Savonlinna.
A. A. Puttonen, Vilho Niskanen, Kuopio.
Kauko Alanen, Vaasa.
K. H. Rautiainen, E. I. Aitamurto, Oulu.

SOSIAALIHUOLLON PIIRITARKASTAJAT

Veikko Ryyttäri, Helsinki, puh. 490 701.
Mauno O. Nevalainen, Turku puh. 921—12 122.

Eeva Salo, H:linna, puh. 917—21 180.
Avoinna Kouvola, puh. 951—2 298.
Lauri Laitinen, Mikkeli, puh. 13 747.
Olavi Majjala, Kuopio, puh. 971—20 676.
Olli Viljanen, Vaasa, puh. 12 042.
Ismo Helenius, Joensuu, puh. 22 656.
Pentti Korvenmaa, Jyväskylä, puh. 941—14 832.
Ilmari Hirvelä, Oulu, puh. 21 160.
Reino Sarvola, Rovaniemi, puh. 31 91.

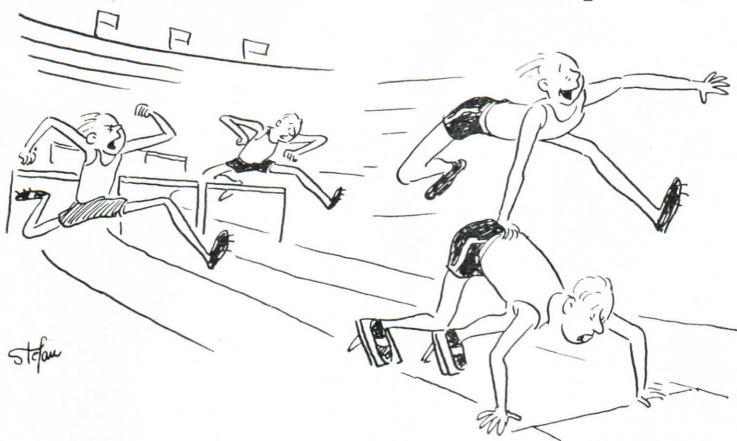
Apulaistarkastaja:

Juhani O. Kaimio, Turku, puh. 921—21 122.

SEKALAISIA OSOITTEITA

Asuntosäätiö, Tapiointori, puh. 461 921.
Eduskunta, puh. 440 051.
Helsingin Työväenyhdistys r.y.: Helsinki, Pääsivourenk. 5. Vahimestari 771 958. Käpylän Työväentalo 791 095. Vallilan Työväentalo 773 031. HTY:n kerho 772 066.
Maalaiskuntien liitto, puh. 640 811.
Mainosrengas, puh. 765 711.
Matkatoimisto Area, puh. 61 491.
Suomen Kaupunkiliitto, puh. 440 261.
Täpaturmatorjunta r.y., Helsinki, Iso Robertinkatu 20, puh. 58 688.
Työterveyslaitos, Helsinki, Haartmanink. 1. (Vaihe 9—17.30, lauant. 9—14) 413 622.
Valtioneuvosto, puh. 14 311.
Valtion julkaisutoimisto, Helsinki, Annankatu 44. Vaihe 645 121.
Vuokralaisten Keskusliitto r.y., Helsinki, Hämeentie 33, puh. 776 184.
Yhdistysrekisteritoimisto, Helsinki, Mariankatu 9. Toimisto, puh. 631 788.

Urheilunnäytökset

YLEISURHEILU

Miehät

100 m	10,0	A. Hary Saksa, H. Jerome Kanada, H. Esteves Venezuela ja R. Hayes USA.
200 m	20,2	H. Carr USA.
400 m	44,9	O. Davis USA, K. Kaufmann Saksa, A. Plummer USA ja M. Larrabee USA.
800 m	1.44,3	P. Snell U-Seelanti.
1.500 m	3.35,6	H. Elliot Australia.
Maili	3.53,6	M. Jazy Ranska.
3.000 m	7.39,6	K. Keino Kenia.
5.000 m	13.25,8	R. Clarke Australia.
10.000 m	27.39,4	R. Clarke Australia.
25.000 m	1.15.22,6	R. Hill I-Britannia.
110 m aj	13,2	M. Lauer Saksa ja L. Calhoun USA.
400 m aj	49,1	R. Cawley USA.
3.000 m ej	8.26,4	G. Roelants Belgia.
4 × 100 m	39,0	USA.
4 × 400 m	3.02,2	USA.
Pituus	835	R. Boston USA.
Korkeus	228	V. Brumel N-liitto.
Seiväs	528	F. Hansen USA.
3-loikka	17.03	J. Schmidt Puola
Kuula	21.51	R. Matson USA.
Kiekko	64.55	L. Danek T-slovakia.
Keihäs	91.72	T. Pedersen Norja.
Moukari	73.74	G. Zsivotzsky Unkari
10-ottelu	9121	Chuan-Kwang Yang Formosa.

Naiset

100 m	11,1	Eva Klobukowska Puola, Irena Kirszenstein Puola ja Wyomia Tyus USA.
200 m	22,7	Irena Kirszenstein Puola.
400 m	51,9	Sin Kim Dan P-Korea.
800 m	2.01,1	Ann Packer I-Britannia.
80 m aj	10,4	Pamela Kilborn Australia.
4 × 100 m	43,6	Puola.
Pituus	676	Mary Rand I-Britannia.
Korkeus	191	Jolanda Balas Romania.
Kuula	18.55	Tamara Press N-liitto.
Kiekko	59.70	Tamara Press N-liitto.
Keihäs	62.40	Jelena Gortshakova N-liitto.
5-ottelu	5246	Irina Press N-liitto.

LUISTELU

Miehet

500 m	39,5	J. Grishin N-liitto.
1.500 m	2.06,3	J. Järvinen Suomi.
3.000 m	4.26,8	R. Liebrechts Hollanti.
5.000 m	7.28,1	F. Maier Norja.
10.000 m	15.33,0	J. Nilsson Ruotsi.
Pisteet	178.447	J. Nilsson Ruotsi.

Naiset

500 m	44,9	Inga Voronina N-liitto.
1.000 m	1.31,8	Lydia Skoblikova N-liitto.
1.500 m	2.19,0	Inga Voronina N-liitto.
3.000 m	5.06,0	Inga Voronina N-liitto.
5.000 m	9.01,6	Rimma Shukova N-liitto.
Pisteet	189.033	Inga Voronina N-liitto.

PYÖRÄILY

Ammattilaiset

Seisova lähtö

1 km	1.08,6	R. Harris I-Britannia.
10 km	12.22,8	R. Riviére Ranska.
Tunnissa	47.346 m	R. Riviére Ranska.

Lentävä lähtö

200 m	10,8	A. Maspes, Italia.
1 km	1.02,6	M. Morettini Italia.

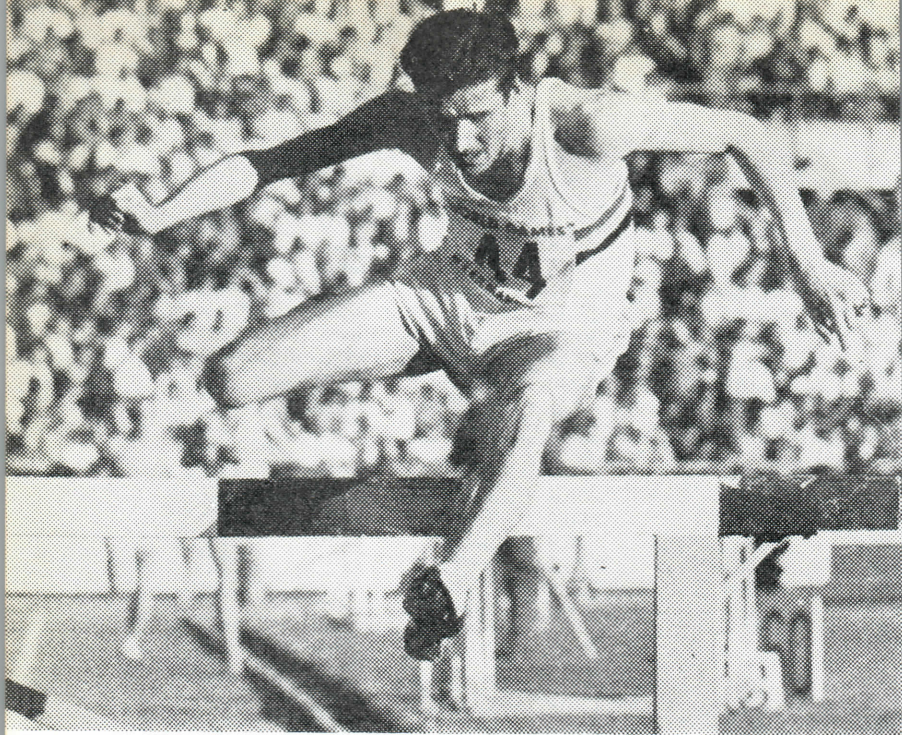
Amatöörit

Seisova lähtö

1 km	1.07,0	S. Gaiardoni Italia.
10 km	12.37,6	C. Francesco Italia.
Tunnissa	46.393 m	E. Baldini Italia.

Lentävä lähtö

200 m	11,0	S. Gaiardoni Italia.
1 km	1.03,4	G. Tomaselli Italia.

GASTON ROELANTS, belgialainen estejuoksija, hallitsee lajiaan tavalla, mikä hakee vertaistaan nykypäivän kovissa kilpailuissa.

UINNI

Miehet

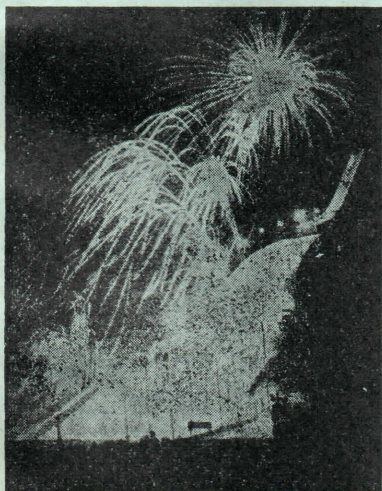
100 m vu	52,9	A. Gottvalles, Ranska.
200 m vu	1.57,6	D. Schollander USA.
400 m vu	4.12,2	D. Schollander USA.
1.500 m vu	16.58,6	S. Krause USA.
100 m ru	1.06,9	G. Prokopenko N-liitto.
200 m ru	2.27,8	I. O'Brien Australia.
100 m pu	57,0	L. Nicolao Argentiina.
200 m pu	2.06,6	K. Berry Australia.
100 m su	59,0	T. Mann USA.
200 m su	2.10,3	J. Graef USA.
400 m sekau.	4.45,4	R. Roth USA.
4 × 100 m	3.33,2	USA.
4 × 200 m	7.52,1	USA.
4 × 100 m sekav.	3.58,4	USA.

**voimamiesten
suosiossa
jo
vanhastaan**

KANSALLIS-OSAKE-PANKKI

**KÄYKÄÄ
TALOSSA**

**KULTAMITALI-
RAKETTIimme**

kruunaavat juhlan.

**TÄHTISADE-
TIKKUMME –**

kultamitalitikku

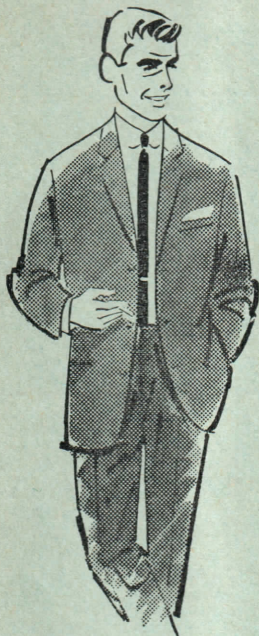
Niitä saatte rauta- ja
urheiluliikkeistä.

ILOTULITUS OY

Puh. 25 01 61

TÄMÄ PUKU ISTUU AINA

sillä se on RENGAS-puku, jonka mitta-asteikossa on 9 var-
talotyyppiä ja 60 suuruusnume-
roa. RENGAS-pukuja saatte
Helsingissä vain Elannosta.

ELANTO

TAVARATALOT

Aleksanterink. 9 - Siltasaarenk. 8-10

Mielikuvituksellinen
Kaakkois-Aasia
lähikuvassa

JOHS. CHRISTIANSEN

KAVADI

Jännittävä matkakirja
maailmanpolitiikan polt-
topisteesta Vietnamista,
Bangkokista, Singaporessa
ja Penangista. Järkyt-
tävä kuvaus idän oudoista
uskonnoista ja tavoista,
polttoitsemurhista ja
itsekidutuksesta. Tekstiä
täydentävät ainoalaatui-
set hätkähdyttävät väri-
valokuvat.

176 sivua, 26 värikuvaa.

Hinta 14,-/18,-.

WEILIN+GÖÖS

PIMENNYKSIÄ

V:nä 1966 sattuu kaksi auringonpimennystä, joista toinen näkyy Suomessa. Kuu ei pimene.

Ensimmäinen pimennys tapahtuu toukokuun 20 p:nä. Se on keskivyohykkeessä rengasmainen, mutta näkyy meillä osittaisena. Pimennys alkaa Helsingissä klo 10.54 ja loppuu klo 13.08. Se on suurimmillaan klo 12.00, jolloin tasan puolet auringon halkaisijasta on peittynyt. Pohjoisempana pimennyksen laajuus on pienempi (Oulussa 40 %). — Paitsi Euroopassa, pimennys on näkyvissä melkein koko Aasiassa, Afrikan pohjois-puoliskossa ja Atlantin valtamerellä.

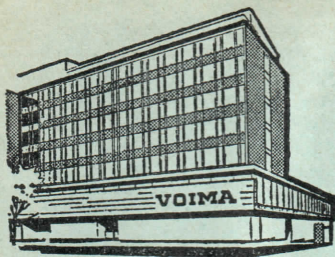
Vuoden toinen auringonpimennys, joka on täydellinen, sattuu marrask. 12 p:nä. Se on näkyvissä Keski- ja Etelä-Amerikassa, Etelä-Afrikassa, osassa Etelä-mannerta sekä eteläisellä Atlantilla ja Tyynen meren itäosassa.

MERKKIEN SELITYKSIÄ

☉ Aurinko. ☾ Uusi kuu. ☿ Ensimmäinen neljännes. ♀ Täysikuu. ♁ Viimeinen neljännes. S. lihavalla painettuna merkitsee pyhäpäivää. ⌚ k. 9,45 on luettava: kuu syntyy kello 9 ja 45 min. ☉ 3,14—21,22 aurinko nousee kello 3 ja 14 min. aamulla ja laskee kello 21 ja 22 min. illalla.) kuuluu edelliseen päivään. (kuuluu seuraavaan päivään. On huomattava, että kaikki ajat on merkitty Suomen laillisen keskiajan mukaan, joka on kaksi tuntia edellä Greenwichin keskiaurinkoaajasta eli 20 min. 11 sek. edellä Helsingin keskiajasta. Auringon ja kuun nousu- ja laskuajat koskevat kunkin taivaan-kappaleen keskipistettä.

ORTODOKSISEN KIRKON JUHLAT VUONNA 1966

Tammik. 1.	Uudenvuodenpäivä.
— 6.	Herran kaste, loppiainen.
Helmik. 2.	Herran temppeliintuominen.
Maalisk. 25.	Neitsyt Marian ilmestys.
Huhtik. 3.	Palmusunnuntai.
— 8.	Pickäperjantai.
— 10, 11.	Pääsiäinen.
Toukok. 19.	Herran taivaaseen astuminen, helatorstai.
— 29, 30.	P. Kolminaisuuden päivä, helluntai.
Kesäk. 24.	Johannes Kastajan syntymä.
— 29.	Apostolien Pietarin ja Paavalin päivä.
Elok. 6.	Kristuksen kirkastuminen.
— 15.	Neitsyt Marian kuolinpäivä.
— 29.	Johannes Kastajan mestaus.
Syysk. 8.	Neitsyt Marian syntymä.
— 14.	Ristinpäivä.
Lokak. 1.	Neitsyt Marian suojelus.
Marrask. 3.	Karjalan valistajien päivä.
— 21.	Neitsyt Marian temppeliinkäynti.
Jouluk. 6.	Pyhän Nikolauksen päivä.
— 25, 26.	Kristuksen syntymä.

TAVARATALO

VOIMA

HÄMEENKATU 11 TAMPERE

Täydellinen vakuutus-
laitos

Henki- ja sairaus- sekä
eläkevakuutuksia

Palo-, murto-, tapaturma-,
auto-, liikenne- ja muita
vahinkovakuutuksia

KANSA-YHTIÖT

1 L Uudenv.päivä ○ 9.27—15.21

2 S Uudenv. j. s. Aapeli

3 M Elmo, Elmer ○ 9.26—15.24

4 T Ruut ○ 9.25—15.25

5 K Lea, Leea ○ 9.24—15.27

6 T Loppiainen Harri ○ 9.23—15.29

7 P Aukusti, August, Aku ☺ klo 7.16

8 L Hilpa ○ 9.22—15.32

9 S 1. lopp.j.s. Veikko ○ 9.20—15.34

10 M Nyyrikki ○ 9.19—15.36

11 T Kari ○ 9.18—15.38

12 K Toini ○ 9.17—15.41

13 T Nuutti ☺ klo 22.00

14 P Sakari ○ 9.14—15.45

15 L Solja ○ 9.12—15.47

16 S 2. lopp. j. s. Ilmari Ilmo

17 M Antto, Anton ○ 9.09—15.52

18 T Laura ○ 9.07—15.54

19 K Heikki, Henrik ○ 9.06—15.57

20 T Henna ○ 9.04—15.59

21 P Aune, Auni ☺ klo 17.46

22 L Visa ○ 9.00—16.04

23 S 3. lopp. j. s. Eini, Eine, Enni

24 M Senja ○ 8.56—16.09

25 T Paavo, Pauli ○ 8.54—16.12

26 K Raino ○ 8.52—16.14

27 T Viljo ○ 8.50—16.17

28 P Kaarlo, Kalle, Kai ○ 8.47—16.20

29 L Valtteri ☺ klo 21.48

30 S 4. lopp. j. s. Irja ○ 8.43—16.25

31 M Alli ○ 8.41—16.28

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

Sosialidemokraattisen

Nuorison

Keskusliitto ry

Nuorisojärjestö on kodin ja koulun yhdysside.

Sen tarkoituksena on kasvattaa nuorista kansanvaltaisen näkemys-
myksen omaavia yhteiskuntakelpoisia yksilöitä.

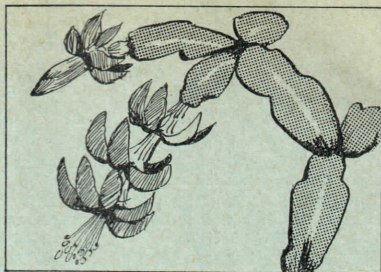
Toiminnassaan se tarjoaa jäsenilleen hyviä harrastuksia ja viihdettä.

Vanhemmat, ohjatkaa lapsenne sosialidemokraattiseen nuorisotoimintaan.

Nuori – seuraa aikaasi – seuraa meitä.

Paasivuorenkatu 5 h 15
Helsinki

**Äänenkannattaja
NUORIN SIIVIN**

1 T Riitta	⊙ 8.38—16.30
2 K Aamu	⊙ 8.36—16.33
3 T Valo	⊙ 8.33—16.35
4 P Armi	⊙ 8.31—16.38
5 L Runebergin p., Oivi	☺ klo 17.58

6 S Kynttilänpäivä Terhi, Terhikki

7 M Riku, Rikhard	⊙ 8.23—16.46
8 T Laina	⊙ 8.21—16.49
9 K Raija, Raisa	⊙ 8.18—16.52
10 T Elina, Ellen, Elna	⊙ 8.16—16.54
11 P Talvikki	⊙ 8.13—16.57
12 L Elma, Elmi	☾ klo 10.53

13 S 1. rukouspäivä Sulo, Sulho

14 M Voitto	⊙ 8.05—17.05
15 T Sipi, Sippo	⊙ 8.02—17.08
16 K Julia	⊙ 7.59—17.10
17 T Väinö, Väinämö	⊙ 7.57—17.13
18 P Kaino	⊙ 7.54—17.16
19 L Eija	⊙ 7.51—17.18

20 S Laskiaissunnuntai Helinä Heli, Hely, Heljä) ☾ klo 12.49

21 M Keijo	⊙ 7.45—17.23
22 T Tuulikki, Tuulia	⊙ 7.43—17.26
23 K Salli, Salla	⊙ 7.40—17.29
24 T Matti, Matias	⊙ 7.37—17.31
25 P Tuija	⊙ 7.34—17.34
26 L Nestori	⊙ 7.31—17.36

27 S 1. paastonaj. s. Torsti

28 M Kalevalan p., Onni	☾ klo 12.15

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

Jos onni pettää

vakuutus auttaa
jos se on otettu
ajoissa

KANSA-YHTIÖT

PATENTTI- arvat

ovat erikoisalamme
Valmistamme ne no-
peasti ja edullisesti
ajanmukaisilla
koneilla.

— — — — —

Tampereen

**KESKUSPAINO
KESKUSSITOMO**

Hämeenpuisto 21

Puh. 23 961

1 T Alpo, Alvi, Alpi	○ 7.22—17.44
2 K Virva, Virve	○ 7.19—17.47
3 T Kauko	○ 7.16—17.49
4 P Ari, Atro, Arsi	○ 7.13—17.52
5 L Laila, Leila	○ 7.10—17.54

6 S 2. paastonaj. s.	Tarmo
7 M Tarja, Taru	☺ klo 3.45
8 T Vilppu	○ 7.02—18.02
9 K Auvo	○ 6.59—18.04
10 T Aura	○ 6.56—18.07
11 P Kalervo	○ 6.53—18.09
12 L Reijo, Reko	○ 6.50—18.12

13 S 3. paastonaj. s.	Tarvo
14 M Matilda, Tilda	☾ klo 2.19
15 T Risto, Kristian	○ 6.40—18.19
16 K Ilkka	○ 6.37—18.22
17 T Kerttu, Kerttuli	○ 6.34—18.24
18 P Eetu, Edvard	○ 6.31—18.27
19 L Jooseppi, Juuso	○ 6.28—18.29

20 S 4. paastonaj. s.	Jaakkima, Aki
21 M Pentti	○ 6.22—18.34
22 T Vihtori	☼ klo 6.46
23 K Akseli	○ 6.16—18.39
24 T Kaapo, Gabriel	○ 6.13—18.41
25 P Aija	○ 6.10—18.44
26 L Immanuel, Manu	○ 6.07—18.46

27 S Marianpäivä	Sauli, Saul
28 M Armas	○ 6.01—18.51
29 T Joonas, Jouni	☾ klo 22.43
30 K Usko	○ 5.55—18.56
31 T Irma, Irmeli	○ 5.52—18.59

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

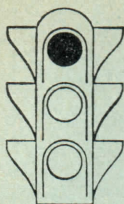
27

28

29

30

31

SEIS! ONKO TEILLÄ
TURVA
LIIKENNE- JA
AUTOVAKUUTUS

?

TYÖVAEN KESKINÄINEN
VAKUUTUSYHTIÖ

TURVA

**on monta tapaa
tehdä
ostoksia**

Silmillä on ihaninta ostaa, koska silloin ei tarvitse rahaa. Lasten mielestä ostoksilla käyminen on aina hauskaa – yksin tai äidin kanssa, pääasia että saa suun makeaksi. Tärkeä asia on myös se, että lähellä kotia on hyvin varustettu ”oma kauppa” – E-myyrmä.

**VIHDINSEUDUN
OSUUSLIIKE**

1 P Pulmu	○ 5.49—19.01
2 L Pellervo	○ 5.46—19.03

3 S Palmusunnuntai	Sampo
4 M Ukko	○ 5.40—19.08
5 T Irene	☺ klo 13.13
6 K Vilho, Ville, Vilhelm, Viljami	
7 T Allan, Ahvo	○ 5.31—19.16
8 P Pitkäperjantai	Suoma
9 L Mikael Agricolan p., Elias, Eelis	

10 S Pääsiäispäivä	Tero
11 M 2. pääsiäispäivä	Verna
12 T Julius	☺ klo 19.28
13 K Tellervo	○ 5.13—19.30
14 T Taito	○ 5.10—19.33
15 P Tuomi	○ 5.07—19.35
16 L Jalo	○ 5.04—19.38

17 S 1. pääs. jälk. sunn.	Otto
18 M Valto	○ 4.58—19.43
19 T Päivi	○ 4.55—19.45
20 K Lauha	☺ klo 22.35
21 T Anssi, Anselmi	○ 4.49—19.50
22 P Alina	○ 4.46—19.53
23 L Yrjö, Jyrki, Jyri	○ 4.43—19.55

24 S 2. pääs. jälk. sunn.	Pertti, Albert
25 M Markku, Markus	○ 4.38—20.00
26 T Terttu	○ 4.35—20.03
27 K Merja	○ 4.32—20.05
28 T Ilppo, Ilpo	☺ klo 5.49
29 P Teijo	○ 4.27—20.10
30 L Mirjam, Mirja	○ 4.24—20.13

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

POHJOLAN TYÖ

POHJOIS-SUOMEN
SOSIALIDEMOKRAAT-
TISEN VÄESTÖN
ÄÄNENKANNATTAJA

TOIMISTOT

KAJAANISSA
KEMISSÄ
ROVANIEMELLÄ

TOIMITUS JA KONTTORI

OULU
Pakkahuoneenkatu 26

Pienviljelijä!

Liittomme suorittaa pätevää
maatilataloudellista ammatti-
neuvontaa.

Hoitaa tehokkaasti ammattikun-
tansa taloudellisia etuja.

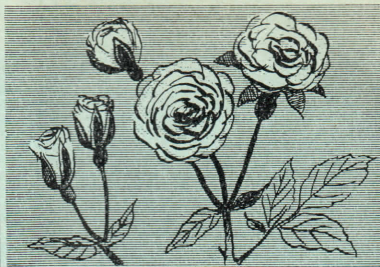
Liiton tiedotuslehti kaikille jäse-
nille ilmaiseksi.

Liity Sinäkin jäseneksi maamme
valistuneimpaan maataloudelli-
seen yleisneuvontajärjestöön.

Suomen Pienviljelijäin Liitto r.y.

Maneesikatu 2 a A 14

Puh. 62 92 36 ja 63 77 25

- 1 S 3. pääs. j. s.** Vappu, Valpuri
2 M Vuokko ○ 4.18—20.18
3 T Outi ○ 4.16—20.20
4 K Ruusu ☺ klo 23.01
5 T Maini ○ 4.10—20.25
6 P Ylermi ○ 4.08—20.27
7 L Helmi, Kastehelmi ○ 4.05—20.30

- 8 S 2. rukousp.** Äitienpäivä, Heino
9 M Timo ○ 4.00—20.35
10 T Aino, Aina, Aini ○ 3.57—20.37
11 K Osmo ○ 3.55—20.40
12 T Snellmanin p., Lotta ☺ klo 13.19
13 P Kukka, Floora ○ 3.50—20.44
14 L Tuula ○ 3.48—20.47

- 15 S Rukoussunnuntai** Sofia, Sonja
16 M Ester, Essi ○ 3.43—20.51
17 T Maila, Maili ○ 3.41—20.54
18 K Erkki, Eero, Eerik ○ 3.38—20.56
19 T Helatorstai Emilia, Milja, Emma
20 P Lilja, Lilli ☺ klo 11.42
21 L Kosti, Konstantin ○ 3.32—21.03

- 22 S 6. pääs. j.s.** Hemminki, Hemmo
23 M Lyyli, Lydia ○ 3.28—21.07
24 T Panu ○ 3.26—21.09
25 K Urpo ○ 3.24—21.11
26 T Vilma, Vilhelmiina ○ 3.22—21.14
27 P Ritva ☺ klo 10.50
28 L Alma ○ 3.18—21.18

- 29 S Helluntaipäivä** Oiva
30 M 2. helluntaipäivä Pasi
31 T Helka, Helga ○ 3.13—21.23

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

Täydellinen vakuutus-
laitos

Henki- ja sairaus- sekä
eläkevakuutuksia

Palo-, murto-, tapaturma-,
auto-, liikenne- ja muita
vahinkovakuutuksia

KANSA-YHTIÖT

LUOVUTA
VERTA
PELASTA
ELÄMÄÄ

*Liity
Sinäkin*

SPR:n
Veripalveluun

1 K Teemu	○ 3.12—21.25
2 T Venla	○ 3.10—21.27
3 P Orvokki	☺ klo 9.40
4 L Puolustusv. lippuj.	Toivo

5 S Kolminaisuudenp. Sulevi

6 M Kustaa, Kyösti	○ 3.05—21.33
7 T Suvi	○ 3.04—21.34
8 K Salomo, Salomon	○ 3.03—21.36
9 T Ensio	○ 3.02—21.37
10 P Seppo	○ 3.01—21.38
11 L Impi, Immi	☺ klo 6.58

12 S 1. kolm. j. s. Esko

13 M Raili, Raila	○ 2.59—21.41
14 T Kielo	○ 2.59—21.42
15 K Vieno, Viena	○ 2.58—21.43
16 T Päivi, Päivikki	○ 2.58—21.44
17 P Urho	○ 2.58—21.44
18 L Tapio	☺ klo 22.09

19 S 2. kolm. j. s. Siiri ○ 2.57—21.45

20 M Into	○ 2.57—21.46
21 T Ahti, Ahto	○ 2.57—21.46
22 K Paula, Liina	○ 2.58—21.46
23 T Aatto, Aatu, Aadolf	
24 P Juhani, Jussi, Jukka, Juha, Juho	
25 L Juhannusp. eli Joh. Kastajan p.	

Suomen lipun päivä Uuno ☺ klo 15.22

26 S 3. kolm. j. s. Jorma, Jarmo

27 M Elvi	○ 3.00—21.46
28 T Leo	○ 3.01—21.45
29 K Pietari, Pekka, Petri Pekko	
30 T Päiviö, Päivö	○ 3.02—21.44

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

HALLITUSKATU 19

TTY:n SUURRAVINTOLA

puh. 20 955 - 23 011

- maukkaita lounaita
- illallistanssiaiset joka ilta
- ikivihreää ja tuoreempaa tanssimusiikkia hyvien orkestereiden myötäilemänä

KAUPUNGINKELLARI

puh. 20 965

- moderni paikka "talon kivijalassa"
- maukkaat ruokapalat ja piristävä olut sammuttavat nälkänne ja janonne nopeasti ja huokealla

KATISKA

- viihtyisä itsepalveluravintola Hallituskadun ja puiston kulmassa
- aterioitte joko nopeasti tai rauhallisesti — kuten haluatte

ATERIOITTE TAI RENTOUDUTTE

- 1 P Aaro, Aaron ☉ 3.03—21.44
2 L Maria, Maija, Maikki ☺ klo 21.36

3 S 4. kolm. j. s. Arvo

- 4 M Ulla ☉ 3.07—21.41
5 T Unto, Untamo ☉ 3.08—21.40
6 K Esa, Esaias ☉ 3.09—21.39
7 T Klaus, Launo ☉ 3.11—21.38
8 P Turo ☉ 3.12—21.37
9 L Ilta ☉ 3.14—21.35

10 S 5.kolm.j.s.Saima,Saimi ☺klo 23.43

- 11 M Elli ☉ 3.17—21.33
12 T Hermanni,Herman ☉ 3.19—21.31
13 K Ilari ☉ 3.21—21.30
14 T Aliisa ☉ 3.22—21.28
15 P Rauni, Rauna ☉ 3.24—21.26
16 L Reino ☉ 3.26—21.25

17 S 3. rukouspäivä Ossi, Ossian

- 18 M Riikka ☺ klo 6.30
19 T Saara, Saija, Sari ☉ 3.32—21.19
20 K Marketta, Maarit ☉ 3.34—21.17
21 T Johanna, Hanna ☉ 3.36—21.15
22 P Leena, Matalena ☉ 3.38—21.13
23 L Oili, Olga ☉ 3.41—21.11

24 S Kirkastussunnuntai Kirsti ☺ klo 21.00

- 25 M Jaakko, Jaakob ☉ 3.45—21.07
26 T Martta ☉ 3.47—21.04
27 K Unikeonpäivä ☉ 3.49—21.02
28 T Atso ☉ 3.52—21.00
29 P Olavi, Olli, Uolevi ☉ 3.54—20.57
30 L Asta, Augusta ☉ 3.56—20.55

31 S 8. kolm. j. s. Helena

HEINÄKUU

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

JYVÄSKYLÄN TYÖVÄEN RAVINTOLAT

Kauppak. 30 – Väinönk. 7

KANSANRAVINTOLA
RAITTIUSRAVINTOLA
TEATTERIRAVINTOLA

Viihtyisät ravintolasalit –
kohtuulliset hinnat

KOLME HYVÄN RUOAN RAVINTOLAA
HAKANIEMESSÄ JA VALLILASSA

Paasi Ravintola

Paasivuorenkatu 5

Tanssia perjantaisin, lauantaisin ja sun-
nuntaisin. Juhlakerron n. 80–100 henki-
lölle häitä, merkkipäiviä jne. varten.
Puh. 772 056

Vallilan työväentalossa Sturenkatu 27

Viihtyisä kansanravintola 9–23

I l. teatteriravintola 17–24, s. 15–24

Arkiateriatkin hyviä ja huokeita

Kaikissa A-oik.

1 M Maire	☺ klo 11.05
2 T Kimmo	○ 4.03–20.48
3 K Vanamo, Linnea	○ 4.06–20.45
4 T Veera	○ 4.08–20.43
5 P Salme	○ 4.10–20.40
6 L Toimi	○ 4.13–20.37

7 S 9. kolm. j. s.	Lahja
8 M Sylvi, Sylvia	○ 4.18–20.32
9 T Erja, Eira	☺ klo 14.56
10 K Lauri, Lassi	○ 4.22–20.27
11 T Susanna, Sanna	○ 4.25–20.24
12 P Klaara	○ 4.27–20.21
13 L Keimo	○ 4.30–20.19

14 S 10. kolm. j. s.	Onerva
15 M Marjatta, Marja	○ 4.35–20.13
16 T Aulis	☺ klo 13.48
17 K Verner	○ 4.39–20.07
18 T Leevi	○ 4.42–20.05
19 P Mauno, Maunu	○ 4.44–20.02
20 L Samuli, Samuel	○ 4.47–19.59

21 S 11. kolm. j. s.	Soini, Veini
22 M Iivari, Iivo	○ 4.51–19.53
23 T Varma	☺ klo 5.02
24 K Perttu	○ 4.56–19.47
25 T Loviisa	○ 4.59–19.44
26 P Ilma, Ilmi, Ilmatar	○ 5.01–19.41
27 L Vilja	○ 5.03–19.38

28 S 12. kolm. j. s.	Tauno
29 M Iines, Iina	○ 5.08–19.33
30 T Eemil, Eemeli	○ 5.11–19.30
31 K Arvi	☺ klo 2.14

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

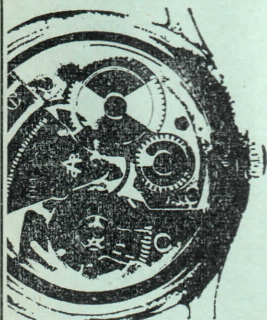
Jos onni pettää

vakuutus auttaa
jos se on otettu
ajoissa

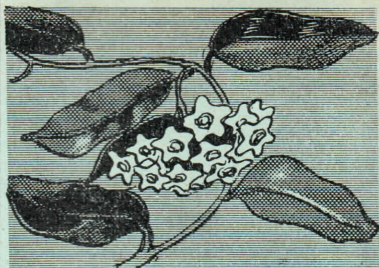
KANSA-YHTIÖT

aikamme PANKKI on OSUUSKASSA

osuuskassa on lähellä ihmistä—
siinä sen kasvun voima

**SUUR-HELSINGIN
OSUUSKASSA**

1 T Pirkka	○	5.15—19.24
2 P Sinikka	○	5.18—19.21
3 L Soili, Soile, Soila	○	5.20—19.18
4 S 13. kolm.j.s. Ansa	○	5.22—19.15
5 M Mainio	○	5.25—19.12
6 T Asko	○	5.27—19.09
7 K Arho, Arhippa	○	5.30—19.06
8 T Taimi	☺	klo 4.07
9 P Isto	○	5.34—18.59
10 L Kalevi, Kaleva	○	5.37—18.56
11 S 14. kolm. j. s.		Santeri
12 M Valma	○	5.41—18.50
13 T Orvo	○	5.44—18.47
14 K Iida	☺	klo 21.13
15 T Sirpa	○	5.48—18.41
16 P Hellevi, Hillevi	○	5.51—18.38
17 L Aili, Aila	○	5.53—18.35
18 S 15. kolm. j. s.		Tyyne, Tyyni
19 M Reija	○	5.58—18.29
20 T Varpu	○	6.00—18.26
21 K Mervi	☺	klo 6.25
22 T Mauri	○	6.05—18.20
23 P Mielikki	○	6.07—18.17
24 L Auno	○	6.10—18.14
25 S 16. kolm. j. s.		Kullervo
26 M Kuisma	○	6.14—18.08
27 T Vesa	○	6.17—18.04
28 K Arja	○	6.19—18.01
29 T Mikko, Mikael	☺	klo 18.47
30 P Sorja	○	6.24—17.55

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	

Työväen perustama ja
hallitsema
vahinkovakuutuslaitos

**TYÖVÄEN KESKINÄINEN
VAKUUTUSYHTIÖ
TURVA**

Tämän E-tunnuksen näette
kaikkialla Suomessa.

Karjaalla E-liikkeitä edus-
taa KONSUM.

Karjaa Kauppiaank. 13

1 L Rauno	○ 6.26—17.52
2 S Mikkelinpäivä	Valio
3 M Raimo	○ 6.31—17.46
4 T Saila	○ 6.34—17.43
5 K Inkeri	○ 6.36—17.40
6 T Roine	○ 6.38—17.37
7 P Pirkko, Pirjo	☾ klo 15.08
8 L Hilja	○ 6.43—17.31
9 S 18. kolm.j.s. Ilona	○ 6.46—17.28
10 M Aleksis Kiven p.	Aleksi
11 T Otso, Ohto	○ 6.51—17.22
12 K Aarre, Aarto	○ 6.53—17.19
13 T Taina	○ 6.55—17.16
14 P Elsa	☾ klo 5.52
15 L Helvi, Heta	○ 7.00—17.11
16 S 4. rukouspäivä	Sirkka, Sirkku
17 M Saini	○ 7.05—17.05
18 T Satu	○ 7.08—17.02
19 K Uljas	○ 7.10—16.59
20 T Kauno	○ 7.13—16.56
21 P Ursula	☾ klo 7.34
22 L Anitta	○ 7.18—16.50
23 S 20. kolm. j. s.	Severi
24 M Asmo	○ 7.23—16.45
25 T Sointu	○ 7.26—16.42
26 K Amanda, Manta	○ 7.28—16.39
27 T Helli, Hellä, Hellin	○ 7.31—16.36
28 P Simo	○ 7.33—16.34
29 L Urmas	☺ klo 12.00
30 S 21. kolm.j.s.	Eila
31 M Artturi, Arto	○ 7.41—16.26

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	
31	

Sanomalehti

POHJOIS -KARJALA

Joensuu Koulukatu 30

Puhelimet:

Konttori 22 383

Toimitus 22 518

Kirjapaino 22 336

ETEENPÄIN

– suosittu sos.-dem. maakuntalehti, jonka levikki on reippaasti noususuunnassa.

Konttori ja toimitus:
Kotka, Kotkankatu 9.

Sivukonttorit:
Karhula, Hamina ja Kouvola.

Asioimistot:
Kuusankoski, Inkeroinen ja Valko.

Puhelimet:

Uutiset 11 548

Ilmoitukset 11 547

Tilaukset 11 535

Päätoimittaja 11 549

Toimitusjohtaja 11 550

1 T Lyly	○ 7.44–16.23
2 K Topi, Topias	○ 7.46–16.20
3 T Terho	○ 7.49–16.18
4 P Hertta	○ 7.52–16.15

5 L Pyhäinpäivä Reima

6 S 22. kolm. j. s. Kustaa Aadolf
€ klo 0.18

7 M Taisto	○ 7.59–16.07
8 T Aatos	○ 8.02–16.05
9 K Teuvo	○ 8.05–16.03
10 T Martti	○ 8.07–16.00
11 P Anja	○ 8.10–15.58
12 L Virpi	☉ klo 16.26

13 S Kirkkov. läh. viim. s. Ano

14 M Iiris	○ 8.18–15.51
15 T Vaula	○ 8.20–15.49
16 K Aarne, Aarno	○ 8.23–15.46
17 T Eino, Einari	○ 8.25–15.44
18 P Jousia	○ 8.28–15.42
19 L Liisa, Elisabet	○ 8.30–15.40

20 S Tuomiosunnuntai Jalmari, Jari
☉ klo 2.20

21 M Hilma	○ 8.35–15.36
22 T Silja, Selja	○ 8.38–15.34
23 K Klemetti	○ 8.40–15.32
24 T Lempi, Lemmikki	○ 8.42–15.31
25 P Katariina, Kaija, Kaarina, Kaisa	○ 8.47–15.27
26 L Sisko	○ 8.47–15.27

27 S 1. adventtisunnuntai Hilikka

28 M Heini	☉ klo 4.40
29 T Aimo	○ 8.54–15.22
30 K Antti, Antero, Atte	○ 8.56–15.21

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

Täydellinen vakuutus-
laitos

Henki- ja sairaus- sekä
eläkevakuutuksia

Palo-, murto-, tapaturma-,
auto-, liikenne- ja muita
vahinkovakuutuksia

KANSA-YHTIÖT

Vanhin suomenkieli-

nen sanomalehti

Varsinais-Suomessa

TURUN PÄIVÄLEHTI

on

jatkuvasti ollut

sosialidemokraattien

äänenkannattajana

1 T Oskari	○ 8.58—15.20
2 P Anelma	○ 9.00—15.18
3 L Vellamo	○ 9.02—15.17

4 S 2. adventtisunnuntai Airi, Aira

5 M Selma	☉ klo 8.22
6 T Itsenäisyysp.	Niilo, Niko
7 K Sampsä	○ 9.10—15.13
8 T Kyllikki, Kylli	○ 9.11—15.12
9 P Anna, Anneli, Anni	○ 9.13—15.12
10 L Ismo	○ 9.14—15.11

11 S 3. adventtisunnuntai Taneli

12 M Tuovi	☉ klo 5.13
13 T Seija	○ 9.19—15.09
14 K Jouko	○ 9.20—15.09
15 T Heimo	○ 9.21—15.09
16 P Auli, Aulikki	○ 9.22—15.09
17 L Raakel	○ 9.23—15.09

18 S 4. adventtisunnuntai Aapo

19 M Iisakki, Iikka, Iiro	☉ klo 23.41
20 T Kerkko	○ 9.26—15.09
21 K Tuomas, Tuomo	○ 9.26—15.10
22 T Raafael	○ 9.27—15.10
23 P Senni	○ 9.27—15.11
24 L Aatami, Eeva, Eevi	○ 9.28—15.12

25 S Joulupäivä ○ 9.28—15.12

26 M 2. joulup. eli tapaninp. Tapani

27 T Johannes, Hannes	☉ klo 19.43
28 K Viattom. lasten. p.	○ 9.28—15.15
29 T Rauha	○ 9.28—15.16
30 P Taavi, Daavid	○ 9.28—15.18
31 L Sylvester, Silvo	○ 9.27—15.19

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

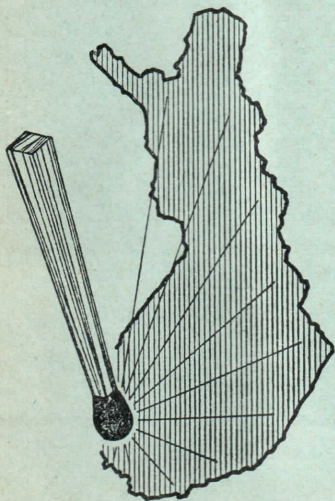
29

30

31

**osuuskassan
asiakas
voi
hymyillä
enemmän**

Raittius on terve, luonnollinen ja myönteinen väkijuomista vapaa elämäntapa.

Tämän puolesta toimii myös **Suomen Sosialidemokraattinen Raittiusliitto.**

Julkaissut: **Raitis Kansa** aikuisille ja nuorille, **Sarastus** lapsille.

Liittokoti Vihdin Tervalammella tarjoaa hyvän kurssipaikan ja kesällä lomanviettomahdollisuuden.

Os. **Helsinki**, Paasivuorenk. 5 A
9. Puhelimet: toimisto 764 093,
sihteeri 764 092, liittokoti 913-
13 913.

**Kansanvaltainen ammattiyhdistysliike palvelee
parhaiten palkkatyöläisiä.**

Liity jäseneksi.

SUOMEN AMMATTIJÄRJESTÖ r.y.

Suomen Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto r.y.

Suomen Jalometallityöntekijäin Liitto r.y.

Järjestötoimitsijain Liitto r.y.

Suomen Kirjatyöntekijäin Liitto ry.

Korjaamotyöväen ammattiliitto ry.

Kutoma- ja Neuletyöväen Liitto r.y.

Suomen Merimies-Unioni r.y.

Nahka- ja kumialojen ammattiliitto ry.

Suomen Paperikoneenhoitajien Liitto r.y.

Suomen Puunjalostusteollisuustyöntekijäin Liitto r.y.

Rautatieläisten Ammattiyhdistysten Liitto r.y.

Suomen Sosialidemokraattinen Sanomalehtimiesliitto r.y.

Suomen Sähköalantyöntekijäin Liitto r.y.

Teräs-, kaivos- ja konepajatyöväen ammattiliitto r.y.

Tiemiesten ammattiliitto ry.

Suomen Vaatetustyöläisten Liitto r.y.

Yleis- ja erikoisalojen ammattiliitto ry.

Suomen Ilmakuljetus Unioni r.y.

SOSIALISTINEN

AIKAKAUSLEHTI

ILMESTYY 1966 kymmenenä numerona ja sisältää mm.:

- Kannanottoja suomalaisesta politiikasta
- Pakinoita
- Katsauksia maailmantapahtumien päänäyttämöiltä
- Huumoria
- Yhteiskuntakehityksen näköaloja
- Haastatteluja
- Kulttuuria
- Kuvaristikoita

TILAUSHINNAT: 1/1 vsk. 13,-, 1/2 vsk. 7,-. Irtonumero 1,40.

SARAT, diagonaali-

puku- ja hamekankaat sekä peitehuovat,
jotka ovat varustetut ylläolevalla tavaramerkillämme,
taataan kestäviksi.

ORAVAISTEN VERKATEHDAS OY

Oravaistentehdas

Tiedättekö mikä on **E** -liike?

Osuuskauppaliikkeemme on kuluttajien järjestö, johon kuuluu 101 osuusliikettä ja 548 610 jäsentä. Osuusliikkeiden vuoden 1964 liikevaihto kohosi yli 1 375 milj. markan ja niiden omien tuotantolaitosten valmistus nousi 210 milj. markkaan. Osuustoiminnallinen keskustuotanto ylitti 243 miljoonaa. E-liikkeiden myymäläverkosto käsitti saman vuoden päättyessä 4 700 myyntipistettä. Lisäksi oli vuoden 1964 alkaessa toiminnassa n. 60 tavarataloa.

E-liike on suurliike, johon voitte aina luottaa. Jokaisessa myymälässä saatte hyvän ja ystävällisen palvelun. Kaikki mitä tarvitsette on kätenne ulottuvilla.

TERVETULO A E - OSTOKSILLE

KULUTUSOSUUSKUNTIEN KESKUSLIITTO

**Tämän päivän ja
TULEVAISUUDEN SOSIALIDEMOKRAATTI
ON TSL:N TUTTAVA**

**TYÖVÄEN SIVISTYSLIITTO
HELSINKI, IV linja 3-5 A**

**PÄTEVÄÄ PALVELUA
PANKKIASIOISSA**

**TURUN TYÖVÄEN
SÄÄSTÖPANKKI**

NUORET KOTKAT

on työväenliikkeen nuorimpien järjestö, joka kodin ja koulun antamaa kasvatusta tukien ja täydentäen auttaa jäseninään olevia tyttöjä ja poikia saamaan elämälleen oikean ja kestävä perustan.

Kotkatoiminnan piirissä on nuorilla mahdollisuus sellaisiin vapaa-ajan harrastuksiin, jotka antavat heille tilaisuuden kehittää itseään ja opastavat heitä itsensä, tovereittensa ja kanssaihmisten oikeaan arvostamiseen.

Vapaan kasvatustyön periaatteille rakentuvan toiminnan avulla nuoret voivat oppia erilaisten elämänilmiöitten ymmärtämykseen ja kasvaa siveelliseltä ryhdiltään varmoiksi, elämänmyönteisiksi ja yhteiskunnan jatkuvaan kehittämiseen ja uudistamiseen aktiivisesti suhtautuviksi kansalaisiksi.

NUORTEN KOTKAIN KESKUSLIITTO

Sturenkatu 27, Helsinki, puh. 77 56 48

SINUA VARTEN